

**UCHWAŁA NR XXI/164/13
RADY GMINY SOMONINO**

z dnia 6 marca 2013 r.

w sprawie uchwalenia „Programu Usuwania Wyrobów Zawierających Azbest z terenu Gminy Somonino na lata 2009 - 2032”

Na podstawie art. 18 ust.2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2001r. Nr 142, poz. 1591 z późn. zm.) oraz art. 18 ust. 1 i art. 84 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 prawo ochrony środowiska (Dz. U. z 2008r. Nr 25, poz. 150 z późn. zm.) po zasięgnięciu opinii Pomorskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego w Gdańsku oraz Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gdańsku oraz Zarządu Powiatu Kartuskiego, Rada Gminy Somonino uchwala, co następuje:

§ 1.

Uchwala się „Program Usuwania Wyrobów Zawierających Azbest z terenu Gminy Somonino na lata 2009 - 2032” w brzmieniu określonym w załączniku stanowiącym integralną część niniejszej uchwały.

§ 2.

Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi.

§ 3.

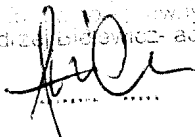
Uchwała podlega ogłoszeniu w Dzienniku Urzędowym Województwa Pomorskiego i wchodzi w życie w terminie 14 dni od dnia ogłoszenia.

Przewodniczący Rady Gminy

Andrzej Regliński

PRZEWODNICZĄCY RADY
Andrzej Regliński

Zatwierdzone pod względem
formalnym i merytorycznym
Andrzej Błoński - adwokat

**recycling
odpady
technologie**

Załącznik do Uchwały Nr XXI/164/13
Rady Gminy Somonino
z dnia 6 marca 2013 r.

PROGRAM USUWANIA WYROBÓW ZAWIERAJĄCYCH AZBEST Z TERENU GMINY SOMONINO

**PROGRAM DOFINASOWANY W RAMACH KONKURSU OGŁOSZONEGO W 2012 r.
PREZ MINISTRA GOSPODARKI „KONKURS AZBEST 2012”**

Gliwice, wrzesień 2012r.

R.O.T. RECYCLING ODPADY TECHNOLOGIE S.C. 44-101 Gliwice, ul. Prymasa Wyszyńskiego 11 lok. 304

Tel.: 032 231-43-97, Fax: 032 332-45-86, rot@rotgliwice.pl

ING-Bank Śl. III o/Gliwice 19 1050 1298 1000 0002 0287 3550 - NIP: 631-19-70-703 - REGON: 273361976

**ROT RECYCLING ODPADY TECHNOLOGIE S.C.
44-101 Gliwice, ul. Prymasa Stefana Wyszyńskiego 11**

**TEMAT: PROGRAM
 USUWANIA
 WYROBÓW ZAWIERAJĄCYCH AZBEST
 Z TERENU GMINY SOMONINO**

**ZAMAWIA-
JĄCY: GMINA SOMONINO**

**Autor
opracowania:**

**mgr Krzysztof Tyrała wraz z zespołem
ekspert Polskiej Izby Ekologii
w zakresie gospodarki odpadami
ekspert Polskiej Izby Ekologii w dziedzinie postępowanie
w sprawie ocen oddziaływania na środowisko**

Gliwice, wrzesień 2012r.

SPIS TREŚCI

	strona
1. DANE OGÓLNE	6
1.1. Nazwa opracowania	6
1.2. Zleceniodawca.....	6
1.3. Autor opracowania.....	6
1.4. Podstawa opracowania.....	6
1.5. Cel i zadania opracowania.....	7
2. PRAWNE ASPEKTY POSTĘPOWANIA Z WYROBAMI BUDOWLANymi I ODPADAMI ZAWIERAJĄCYMI AZBEST	8
2.1. Uregulowania prawne – zmiana uregulowań w stosunku do poprzedniego programu	8
2.2. Rodzaje i klasyfikacja odpadów zawierających azbest	8
3. WŁAŚCIWOŚCI FIZYKOCHEMICZNE AZBESTU	10
4. ZASTOSOWANIE WYROBÓW BUDOWLANych ZAWIERAJĄCYCH AZBEST	12
4.1. Zastosowanie azbestu	12
4.2. Klasyfikacja wyrobów zawierających azbest	14
4.3. Zastosowanie wyrobów azbestowych w budownictwie mieszkaniowym	15
4.4. Zastosowanie wyrobów azbestowych w ciepłownictwie.....	16
5. OBOWIĄZKI WŁAŚCICIELI, ZARZĄDCÓW LUB UŻYTKOWNIKÓW - BEZPIECZNE UŻYTKOWANIE WYROBÓW ZAWIERAJĄCYCH AZBEST	17
6. PROCEDURY - OBOWIĄZKI I POSTĘPOWANIE WŁAŚCICIELI ORAZ ZARZĄDCÓW PRZY UŻYTKOWANIU OBIEKTÓW I TERENÓW Z WYROBAMI ZAWIERAJĄCYMI AZBEST	18
6.1. Procedury	18
6.2. Ocena stanu i możliwości bezpiecznego użytkowania wyrobów zawierających azbest	36
7. ZAGROŻENIA DLA LUDZI WYNIKAJĄCE Z OBECNOŚCI AZBESTU W ŚRODOWISKU	37
7.1. Deklaracja Brukselska	37
7.2. Źródła narażenia na działanie azbestu	37
7.3. Skutki narażenia na działanie pyłu azbestowego	38
8. PROGRAM OCZYSZCZANIA KRAJU Z AZBESTU NA LATA 2009 - 2032 ZAŁOŻENIA OGÓLNE	40
8.1. Krótka charakterystyka „Program Oczyszczania Kraju z Azbestu. na lata 2009-2032.”	40
8.2. Kompetencje oraz współpraca poszczególnych organów administracji publicznej wynikające z „Program Oczyszczania Kraju z Azbestu na lata 2009 - 2032”	41
9. PLAN GOSPODARKI ODPADAMI DLA WOJEWÓDZTWA POMORSKIEGO 2018 ORAZ PROGRAM USUWANIA AZBESTU I WYROBÓW ZAWIERAJĄCYCH AZBEST DLA TERENU WOJEWÓDZTWA POMORSKIEGO	43

10. DIAGNOZA AKTUALNEGO STANU UŻYTKOWANIA I USUWANIA WYROBÓW ZAWIERAJĄCYCH AZBEST NA TERENIE GMINY SOMONINO	46
10.1. Wstęp.....	46
10.2. Określenie ilości wyrobów zawierających azbest z podziałem na poszczególne rodzaje oraz uwzględnieniem nieruchomości, na których występują - inwentaryzacja wyrobów zawierających azbest z terenu gminy Somonino - obiekty osób fizycznych.....	50
10.3. Określenie stanu wyrobów zawierających azbest z podziałem na poszczególne rodzaje oraz stopień pilności ich usunięcia – ocena stanu technicznego - obiekty osób fizycznych ..	55
10.4. Baza azbestowa – dane dotyczące wyrobów zawierających azbest na terenie gminy Somonino.....	74
10.5. Określenie ilości wyrobów zawierających azbest na terenie gminy Somonino – obiekty osób fizycznych.....	75
10.6. Określenie dalszego sposobu gospodarki odpadami azbestowymi z uwzględnieniem ich transportu oraz możliwościami ich unieszkodliwiania	76
10.6.1. Obowiązki wykonawców prac związanych z usuwaniem wyrobów i odpadów zawierających azbest.....	76
10.6.2. Transport odpadów zawierających azbest	78
10.6.3. Możliwości i miejsca składowania odpadów zawierających azbest.....	79
11. ZADANIA SŁUŻĄCE REALIZACJI CELÓW PROGRAMU	80
12. HARMONOGRAM RZECZOWO – FINANSOWY REALIZACJI PROGRAMU	82
13. KOSZTY USUNIĘCIA WYROBÓW I ODPADÓW ZAWIERAJĄCYCH AZBEST Z OBIEKTÓW OSÓB FIZYCZNYCH.....	83
14. ZARZĄDZANIE PROGRAMEM.....	85
14.1. Wstęp	85
14.2. Określenie wskaźników monitorowania i oceny skuteczności realizacji programu	85
14.3. Określenie sposobu monitorowania i zarządzania programem.	86
15. FINANSOWE ASPEKTY REALIZACJI PROGRAMU - ŹRÓDŁA FINANSOWANIA	87
16. ZAŁĄCZNIKI	88

SPIS TABEL

Tab. 4.1.Charakterystyka właściwości fizykochemicznych wybranych odmian azbestu	11
Tab. 4.2. Najważniejsze wyroby azbestowe i zawartość w nich azbestu	13
Tab. 10.1.Osoby fizyczne – budynki mieszkalne i gospodarcze. Płyty faliste, azbestowo – cementowe	50
Tab. 10.2.Osoby fizyczne – budynki mieszkalne i gospodarcze płytki karo.....	50

Tab. 10.3. Łączną ilość zinwentaryzowanych wyrobów zawierających azbest zabudowanych na nieruchomościach osób fizycznych na terenie gminy Somonino	51
Tab. 10.4. Ilości zinwentaryzowanych wyrobów zawierających azbest zabudowanych na nieruchomościach osób fizycznych na terenie gminy Somonino - płyty faliste	52
Tab. 10.5. Ilości zinwentaryzowanych wyrobów zawierających azbest zabudowanych na nieruchomościach osób fizycznych na terenie gminy Somonino - płyty płaskie karo	53
Tab. 10.6. Ilości zinwentaryzowanych wyrobów zawierających azbest zabudowanych na nieruchomościach osób fizycznych na terenie gminy Somonino - luz.....	54
Tab. 10.7. Stopień pilności stanu wyrobów zawierających azbest, osoby fizyczne – budynki mieszkalne i gospodarcze, płyty faliste	55
Tab. 10.8. Stopień pilności stanu wyrobów zawierających azbest, osoby fizyczne – budynki mieszkalne i gospodarcze, płytki karo.....	55
Tab. 10.9. Wyniki inwentaryzacji. Osoby fizyczne – budynki mieszkalne i gospodarcze budynki mieszkalne i gospodarcze, płytki karo. Płyty faliste, azbestowo – cementowe.	58
Tab. 10.10. Wyniki inwentaryzacji. Osoby fizyczne – budynki mieszkalne i gospodarcze. Płytki karo.....	73
Tab. 10.11. Dane z bazy azbestowej dotyczące wyrobów zawierających azbest na terenie gminy Somonino.....	75
Tab. 12. 1. Harmonogram rzeczowo – finansowy realizacji programu.	82
Tab. 13.1. Szacunek kosztów realizacji Programu postępowania z wyrobami i odpadami zawierającymi azbest na terenie gminy Somonino	84
Tab. 14. 1. Wskaźniki monitorowania i oceny skuteczności realizacji programu.....	86
 Rys.1. Ilość płyt azbestowo-cementowych stosowanych w budownictwie w województwie pomorskim 2007r.....	43
Rys.2 Położenie Gminy Somonino.....	46
Rys.3.Powierzchnia zabudowanych wyrobów zawierających azbest na terenie gminy Somonino - płyta falista	56
Rys.4.Powierzchnia zabudowanych wyrobów zawierających azbest na terenie gminy Somonino - płyta płaska –płytki karo.....	56

1. DANE OGÓLNE

1.1. Nazwa opracowania

PROGRAM USUWANIA WYROBÓW ZAWIERAJĄCYCH AZBEST
Z TERENU GMINY SOMONINO.

1.2. Zleceniodawca

Gmina Somonino z siedzibą w Oleśnicy, ul. 11 Listopada 24, 56-400 Somonino.

1.3. Autor opracowania

ROT RECYCLING ODPADY TECHNOLOGIE S.C., 44-101 Gliwice, ul. Prymasa
Stefana Wyszyńskiego 11.

1.4. Podstawa opracowania

- Umowa zawarta pomiędzy Gminą Somonino, a firma ROT,
- Ustawa z dnia 27.04.2001 r. Prawo ochrony środowiska (jedn. tekst z 2008 r. - Dz. U. Nr 25, poz. 150 z późn. zm.),
- Ustawa z dnia 27.04.2001 r. o odpadach (jedn. tekst z 2007 r. - Dz. U. Nr 39, poz. 251 z późn. zm),
- „Program Oczyszczania Kraju z Azbestu na lata 2009-2032”, uchwała z dnia 15 marca 2010 r.
- Rozporządzenia i ustawy dotyczące bezpiecznego postępowania i ochrony przed azbestem i materiałami zawierającymi azbest – wymienione w Załączniku.

1.5. Cel i zakres opracowania

Celem przedmiotowego programu jest spowodowanie działań związanych z oczyszczeniem terenu gminy Somonino z azbestu, tj. wyrobów budowlanych zawierających azbest jak również pozostałych wyrobów zawierających azbest i odpadów azbestowych w określonym horyzoncie czasowym.

Zakres programu obejmuje prawne aspekty postępowania z wyrobami budowlanymi i odpadami zawierającymi azbest, właściwości azbestu i zastosowanie wyrobów budowlanych zawierających azbest, zagrożenia dla ludzi wynikające z obecności azbestu w środowisku, zakres zadań dla gminy wynikający z „Programu Oczyszczania Kraju z Azbestu na lata 2009-2032”, skalę ilości i rodzaju wyrobów zawierających azbest na terenie gminy Somonino, inwentaryzację oraz określenie ilości wyrobów i odpadów zawierających azbest, kierunki działań organizacyjnych i finansowych, harmonogram realizacji programu oraz zarządzanie programem.

2. PRAWNE ASPEKTY POSTĘPOWANIA Z WYROBAMI BUDOWLANymi I ODPADAMI ZAWIERAJĄCYMI AZBEST

2.1. Uregulowania prawne

Do aktów prawnych regulujących postępowanie z wyrobami i odpadami zawierającymi azbest należą ustawy, rozporządzenia i inne dokumenty dotyczące bezpiecznego postępowania i ochrony przed azbestem i materiałami zawierającymi azbest. Szczegółowy wykaz aktów prawnych przedstawiono w Załączniku do niniejszego opracowania.

2.2. Rodzaje i klasyfikacja odpadów zawierających azbest

W wyniku demontażu, rozbiórki, wyburzeń, usunięcia wyrobów zawierających azbest z obiektów, budowli i urządzeń powstają odpady zawierające azbest.

Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 27 września 2001 r. w sprawie katalogu odpadów (Dz. U. Nr 112, poz. 1206) ściśle wymienia rodzaje odpadów zawierających azbest, które zostały zaliczone do odpadów niebezpiecznych.

W zależności od źródła powstawania w katalogu wymieniono 9 rodzajów odpadów zawierających azbest:

1.	Kod	06 07 01*	Podgrupa:	Odpady z produkcji, przygotowania, obrotu i stosowania chlorowców oraz z chemicznych procesów przetwórstwa chloru
			rodzaj :	Odpady azbestowe z elektrolizy
2.	Kod	06 13 04*	Podgrupa:	Odpady z innych nieorganicznych procesów chemicznych
			rodzaj :	Odpady z przetwarzania azbestu
3.	Kod	10 11 81*	Podgrupa:	Odpady z hutnictwa szkła
			rodzaj :	Odpady zawierające azbest
4.	Kod	10 13 09*	Podgrupa:	Odpady z produkcji spoiw mineralnych (w tym cementu, wapna i tynku) oraz z wytworzonych z nich wyrobów
			rodzaj :	Odpady zawierające azbest z produkcji elementów cementowo – azbestowych
5.	Kod	15 01 11*	Podgrupa:	Odpady opakowaniowe (włącznie z selektywnie gromadzonymi komunalnymi odpadami opakowaniowymi)
			rodzaj :	Opakowania z metali zawierające niebezpieczne porowate elementy wzmocnienia konstrukcyjnego (np. azbest), włącznie z pustymi pojemnikami

ciśnieniowymi

6. Kod 16 01 11* Podgrupa: Zużyte lub nienadające się do użytkowania pojazdy (włączając maszyny pozadrogowe), odpady z demontażu, przeglądu i konserwacji pojazdów (z wyłączeniem grup 13 i 14 oraz podgrup 16 06 i 16 08)
rodzaj : **Okładziny hamulcowe zawierające azbest**
7. Kod 16 02 12* Podgrupa: Odpady urządzeń elektrycznych i elektronicznych
rodzaj : **Zużyte urządzenia zawierające wolny azbest**
8. Kod 17 06 01* Podgrupa: Materiały izolacyjne oraz materiały konstrukcyjne zawierające azbest
rodzaj : **Materiały izolacyjne zawierające azbest**
9. Kod 17 06 05* Podgrupa: Materiały izolacyjne oraz materiały konstrukcyjne zawierające azbest
rodzaj: **Materiały konstrukcyjne zawierające azbest**

* - odpad niebezpieczny

3. WŁAŚCIWOŚCI FIZYKOCHEMICZNE AZBESTU

Przez azbest należy rozumieć grupę włóknistych krzemianów, naturalnych minerałów o budowie krystalicznej, tj.:

- azbest chryzotylowy - chryzotyl (azbest biały)
- azbest krokidolitowy - krokidolit (azbest niebieski)
- azbest amozytowy
 (gruenerytowy) - amozyt
- azbest antofilitowy - antofilit
- azbest termolitowy - termolit
- azbest aktynolitowy - aktynolit

Główne cechy azbestu to odporność na wysoką temperaturę i wysoka odporność na działanie środowiska agresywnego, chemicznego. Azbest odznacza się również wysoką wytrzymałością mechaniczną i wysoką odpornością na korozję.

Największe znaczenie ze względu na swoje właściwości posiadał azbest biały - chryzotyl i azbest niebieski - krokidolit.

Włóknisty charakter azbestu wraz z w/w cechami to główne właściwości fizykochemiczne, które pozwoliły na jego szerokie zastosowanie.

Włókna azbestu w zależności od odmiany azbestu mają długość kilku centymetrów i średnicę kilku milimetrów, osiągając wartości submikronowe.

Główne zastosowanie znalazł azbest biały - chryzotyl, azbest niebieski - krokidolit i azbest amozytowy. Biorąc pod uwagę różnicę w budowie włókien azbestu chryzotylowego i azbestu krokidolitowego oraz amozytowego, pył azbestu chryzotylowego jest mniej groźny od pyłu azbestu krokidolitowego i amozytowego w odniesieniu dla zdrowia ludzi. Włókna chryzotylu są znacznie dłuższe od krokidolitu i amozytu, natomiast średnica chryzotylu jest mniejsza od krokidolitu i amozytu. Włókna chryzotylu są „długie” i „miękkie”, natomiast krokidolitu i amozytu są „krótkie”, „twarde” i „grube”.

W tabeli 4.1 przedstawiono charakterystykę właściwości fizykochemicznych azbestu.

Tab.4.1 Charakterystyka właściwości fizykochemicznych wybranych odmian azbestu

Właściwości	Chryzotyl	Krocidolit	Amozyt
Barwa ¹⁾	biała do jasno-zielonej, żółta	niebieska, lawen-dowa, zielona	brązowa, szara
Główny składnik chemiczny [%] ²⁾	SiO ₂ - 38 - 42 MgO - 38 - 42 Fe ₂ O ₃ - 0 - 5 FeO - 0 - 3	SiO ₂ - 38 - 42 MgO - 38 - 42 Fe ₂ O ₃ - 13 - 18 FeO - 3 - 21	SiO ₂ - 49 - 52 MgO - 5 - 7 Fe ₂ O ₃ - 0 - 5 FeO - 35 - 40
Struktura włókna ¹⁾	bardzo liczne włókna, łatwo rozdzielne	włókniste	blaszkowate, grube
Długość włókien [mm] ³⁾	0,2 - 200	0,2 - 17	0,4 - 40
Średnica włókien [mm] ³⁾	0,03 - 0,08	0,06 - 1,2	0,15 - 1,5
Powierzchnia [m ² /mg] ³⁾	10 - 27	2 - 15	1 - 6
Gęstość [g/cm ³] ²⁾	2,55	3,3 - 3,5	3,4 - 3,5
Temperatura rozkładu [°C] ²⁾	450 - 800	400 - 800	600 - 900
Temperatura topnienia [°C] ²⁾	1515	1170	1395
Twardość wg Mosha ³⁾	2,5 - 4,0	4,0	5,5 - 6,0
Odporność na kwasy ³⁾	bardzo słaba	dobra	dość dobra
Odporność na zasady ³⁾	bardzo dobra	dobra	Dobra
Tekstura ²⁾	elastyczna, jedwabista i twarda	elastyczna do łamliwej	łamliwa

Źródło: ¹⁾ Szymczykiewicz K.: Uwaga azbest, IWZZ Warszawa 1989, s. 10 - 12.

²⁾ Wytyczne szacowania ryzyka zdrowotnego dla czynników rakotwórczych, IMP, Łódź 1997, s. 7.

³⁾ Poradnik gospodarki odpadami, Verlag Dashofer, Warszawa 2006, tab. 4.5.5.2/1.

4. ZASTOSOWANIE WYROBÓW BUDOWLANYCH ZAWIERAJĄCYCH AZBEST

4.1. Zastosowanie azbestu

Właściwości fizykochemiczne azbestu powodowały, że był stosowany w wyrobach budowlanych, energetyce, przemyśle chemicznym i transporcie. Do najważniejszych wyrobów azbestowych należą⁴:

1. Wyroby azbestowo-cementowe produkowane z azbestów chryzotylowego i amfibolowych, takie jak: płyty faliste, obudowy, płyty Karo, płyty warstwowe, rury ciśnieniowe, płyty okładzinowe i elewacyjne zawierające od 10 do 35 % azbestu. Wyroby te są ogniotrwałe, odporne na korozję i gnicie, wytrzymałe na działania mechaniczne.
2. Wyroby izolacyjne stosowane do izolacji kotłów parowych, wymienników ciepła, zbiorników, przewodów rurowych, a także ubrań i tkanin ognioodpornych. Należą do nich: wata, włóknina, sznury, przędza, tkaniny termoizolacyjne, taśmy. Zawierają one, w zależności od przeznaczenia, od 75 do 100 % azbestu, głównie chryzotylu.
3. Wyroby uszczelniające: tektury, płyty azbestowo-kauczukowe, szczeliwa plecione. Najbardziej powszechnymi wyrobami uszczelniającymi były płyty azbestowo-kauczukowe, które charakteryzują się odpornością na podwyższoną temperaturę, wytrzymałością na ściskanie, nieznacznym odkształceniem trwałym, dobrą elastycznością. Płyty mogą być zbrojone. Szczeliwa plecione były stosowane do uszczelniania części pracujących w wysokich temperaturach, a także w środowisku wody, pary wodnej, gazów obojętnych i aktywnych, kwasów organicznych i nieorganicznych, smarów, olejów, rozpuszczalników, gazów spalinowych, ługów, roztworów soli.
4. Wyroby cierne, takie jak: okładziny cierne i taśmy hamulcowe, stosowane do różnego typu hamulców. Azbest chryzotylowy stosowany do ich produkcji chronił elementy robocze przed zbytnim przegrzaniem.
5. Wyroby hydroizolacyjne: lepiki asfaltowe, kity uszczelniające, asfalty drogowe uszlachetnione, zaprawy gruntujące, papa dachowa, płytki podłogowe, zawierające od 20 do 40 % azbestu.

Poza tym azbest stosowany był w przemyśle piwowarskim i farmaceutycznym do filtracji, jako wypełniacz do lakierów, do izolacji przewodów grzewczych.

Źródło⁴ Szymczykiewicz K.: Uwaga azbest, IWZZ Warszawa 1989, s. 10 - 12.

Tab. 4.2 Najważniejsze wyroby azbestowe i zawartość w nich azbestu ⁵⁾

Wyroby	Przybliżona zawartość azbestu [% wag]	Rodzaj azbestu	Uwagi
Wyroby azbestowo-cementowe stosowane w budownictwie	10 - 15	chryzotyl amozyt krokidolit	kompozycje azbestowe (związane) z cementem portlandzkim
Wyroby azbestowo-cementowe obejmujące rury ciśnieniowe, kanalizacyjne i wodociągowe	12 - 15	chryzotyl krokidolit amozyt	kompozycje azbestowe (związane) z cementem portlandzkim
Ognioodporne płyty izolacyjne	25 - 40	amozyt chryzotyl	kompozycje azbestowe (związane) z cementem portlandzkim lub z uwodnionym krzemianem wapnia albo też z zasadowym węglanem magnezu
Wyroby izolacyjne łącznie izolacjami natryskowymi	12 - 100	amozyt chryzotyl krokidolit	luźne mieszaniny włókien azbestowych z materiałami nieorganicznymi: z cementem, gipsem., z krzemianem wapnia, węglanem magnezu, ziemią krzemkową
Złącza i uszczelki	25 - 85	chryzotyl krokidolit	kompozycje azbestowe (związane) z elastomerami, włókiennicze wyroby azbestowe plecione
Materiały cierne, wyroby włókiennicze	65 - 100	chryzotyl krokidolit	włókiennicze wyroby azbestowe takie jak przędza, rowingi, ubranie, taśmy, węże
Płytki i wykładziny podłogowe	5 - 7,5	Chryzotyl	kompozycje azbestowe (związane) z gumą termoplastyczną
Wyroby z mas plastycznych i obudowy akumulatorów	55 - 70	Chryzotyl	kompozycje azbestowe (związane) z gumą termoplastyczną i gumą termoodporną
Wypełniacze, wzmocnienia i wyroby z nich produkowane (wojłok, karton, papier, filtry do wina i piwa, kity, kleje, powłoki ochronne itp.)	25 - 98	chryzotyl krokidolit	kompozycje azbestowe (związane) z różnymi masami plastycznymi lub z masami bitumicznymi

Źródło:⁵⁾ Wytyczne szacowania ryzyka zdrowotnego dla czynników rakotwórczych, IMP, Łódź 1997, s. 11.

4.2. Klasyfikacja wyrobów zawierających azbest

Wyroby zawierające azbest klasyfikowane są w dwóch klasach przyjmując, jako kryterium zawartość azbestu, stosowane spoiwo oraz gęstość objętościową wyrobu.

Klasa I obejmuje wyroby o gęstości objętościowej mniejszej od 1000 kg/m^3 definiowane, jako „miękkie”, zawierające powyżej 20% (do 100%) azbestu. Wyroby te łatwo ulegają uszkodzeniom mechanicznym, czemu towarzyszy znaczna emisja włókien azbestu do otoczenia. Najczęściej stosowanymi w tej klasie były wyroby tekstylne z azbestu używane przez pracowników w celach ochronnych, koce gaśnicze, szczeliwa plecione, tektury uszczelkowe m.in. w sprzęcie AGD, płytki podłogowe PCW oraz materiały i wykładziny cierne. Ocena wielkości produkcji wymienionych wyrobów oraz ilości aktualnie użytkowanych jest niemożliwa do przeprowadzenia.

Klasa II obejmuje wyroby o gęstości objętościowej powyżej 1000 kg/m^3 definiowane, jako „twarde”, zawierające poniżej 20% azbestu. W wyrobach tych włókna azbestowe są mocno związane, a w przypadku mechanicznego uszkodzenia (np. pęknięcia) ma miejsce stosunkowo niewielka emisja azbestu do otoczenia w porównaniu z wyrobami klasy I. Natomiast niebezpieczeństwo dla zdrowia ludzi i środowiska stwarza mechaniczna obróbka tych wyrobów (cięcie, wiercenie otworów) oraz rozbijanie w wyniku zrzucania z wysokości w trakcie prac remontowych. Z zaliczanych do tej klasy wyrobów najbardziej w Polsce rozpowszechnione są płyty azbestowo-cementowe faliste oraz płyty azbestowo-cementowe „karo” stosowane, jako pokrycia dachowe, szczególnie na terenach wiejskich oraz płyty płaskie wykorzystywane, jako elewacje w budownictwie wielokondygnacyjnym na osiedlach miejskich. W znacznie mniejszych ilościach produkowane i stosowane były inne wyroby azbestowo - cementowe, z których należy wymienić przede wszystkim rury służące do wykonywania instalacji wodociągowych i kanalizacyjnych oraz w budownictwie, jako przewody kominowe i zsypy.⁶

⁶ Źródło „Program usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest stosowanych na terytorium Polski” 2002r. Ministerstwo Gospodarki.

4.3. Zastosowanie wyrobów azbestowych w budownictwie mieszkaniowym

Do zastosowania w budownictwie mieszkaniowym wyrobów twardych (azbestocement - 10 - 15 % zawartości azbestu) należy zaliczyć:

- elewacje ścian,
- pokrycia dachowe,
- rury azbestowo-cementowe,
- materiały ognioochronne do konstrukcji budynków.

Do prac elewacyjnych stosowano następujące materiały:

- płyty barwne, autoklawizowane typu Acekol, Kolorys, Pikolorys,
- płyty azbestowo-cementowe, prasowane płaskie okładzinowe,
- płyty lignocementowe modyfikowane,
- płyty prasowane typu Karo.

Do prac dachowych stosowano następujące materiały:

- płyty faliste, płyty azbestowo-cementowe oraz gąsiory,
- płyty prasowane typu Karo.

Rury azbestowo-cementowe stosowano, jako:

- rury ciśnieniowe - wodociągowe (woda pitna),
- rury (grawitacyjne) kanalizacyjne - ścieki bytowo-gospodarcze.

Stosowanymi materiałami ogniochronnymi (wyroby twarde i wyroby miękkie zawierające azbest) do konstrukcji budynków były ⁷:

- płyty ogniochronne „Sokalit”.
- płyty ogniochronne „Pyral”,
- tynki z dodatkiem azbestu,
- natryski masy ogniochronnej z azbestem na konstrukcje budynków.

Zastosowanie płyt ogniochronnych z „Sokalitu”:

„LIPSK I”

- sufit podwieszony na wszystkich kondygnacjach wykonany z „Sokalitu”,
- słupy i rygle obudowane „Sokalitem”,
- ściany osłonowe od I do V piętra: od zewnątrz szkło hartowane, pustka powietrzna, płyta „Sokalit”, wełna mineralna,
- obudowa szypów dźwigowych od wewnątrz - płyty z „Sokalitu”,
- całość klatki schodowej obudowana płytą „sokalitową”.

„LIPSK II”

- sufit podwieszony z płyty gipsowej, jedynie na poziomie piwnicy, w suficie płyty „sokalitowe”,
- osłona belek stalowych stropu „Sokalitem”, osłona słupów i rygli na antresoli z „Sokalitu”,
- obudowa szymbów dźwigowych: od wewnątrz - płyty „sokalitowe” - na poziomie parteru, płyty gipsowe ogniochronne w wyższych kondygnacjach ⁷.

Tynki z dodatkiem azbestu oraz natryskowe masy ogniochronne stosowane były, jako izolacje termiczne (ognioodporne) i akustyczne w obiektach użyteczności publicznej (sale koncertowe, sale kinowe).

4.4. Zastosowanie wyrobów azbestowych w ciepłownictwie

Jako wyroby twarde zawierające azbest stosowane w ciepłownictwie można wymienić:

- rury ciśnieniowe (woda pitna) - rury cementowo azbestowe
- rury kanalizacyjne (grawitacyjne), kanalizacja wewnętrzna.

Jako wyroby miękkie stosowane w ciepłownictwie można wymienić:⁷

- szczeliwa azbestowo-kauczukowe o nazwie „Polonit” i „Gambit” (od nazw producentów),
- płaszcze azbestowo-cementowe o zawartości azbestu pow. 50% i płaszcze azbestowo-gipsowe,
- sznury i tektura azbestowe.

Szczeliwa azbestowo-kauczukowe („Polonit”) stosowano, jako płyty i uszczelki do połączeń armatury prowadzącej wodę o wysokich parametrach lub parę, gazy obojętne i aktywne, roztwory soli nieorganicznych i organicznych. Szczeliwa azbestowo-kauczukowe („Gambit”) stosowano, jako płyty i uszczelki do uszczelniania stałych elementów maszyn i urządzeń pracujących w środowiskach, w których występuje para wodna, woda i wysoka temperatura do 500°C.

Źródło⁷ Wojciechowska-Piskorska H., Skucza L.: Ochrona przed azbestem, ODiDKo, Gdańsk 2000, s. 28 - 30.

5. OBOWIĄZKI WŁAŚCICIELI, ZARZĄDCÓW LUB UŻYTKOWNIKÓW - BEZPIECZNE UŻYTKOWANIE WYROBÓW ZAWIERAJĄCYCH AZBEST

Do obowiązków właścicieli, zarządców lub użytkowników nieruchomości w zakresie bezpiecznego użytkowania wyrobów zawierających azbest należy:

- dokonanie przeglądu technicznego obiektów i urządzeń budowlanych lub instalacji przemysłowych wraz z identyfikacją rodzaju azbestu oraz ze sporządzeniem „Oceny stanu i możliwości bezpiecznego użytkowania wyrobów zawierających azbest” ” (zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Gospodarki z dnia 5 sierpnia 2010r.),
- przedłożenie wyników inwentaryzacji (jako informacja) marszałkowi województwa (przedsiębiorca), odpowiednio wójtowi, burmistrzowi lub prezydentowi (osoby fizyczne nie będące przedsiębiorcami), (zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Gospodarki z dnia 13 grudnia 2010r.),
- sporządzenie (corocznie) planu kontroli jakości powietrza obejmującej pomiar stężenia azbestu, (Dla każdego pomieszczenia, gdzie może występować azbest w różnej postaci, należy sporządzić plan kontroli jakości powietrza obejmujący pomiary stężenia azbestu. Dopuszczalne stężenia azbestu w powietrzu w środowisku pracy zostały określone w rozporządzeniu Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 29 listopada 2002 r. w sprawie najwyższych dopuszczalnych stężeń i natężeń czynników szkodliwych dla zdrowia w środowisku pracy (Dz. U. Nr 217, poz. 1833 i z 2005 r. Nr 212, poz. 1769)).
- podjęcie decyzji o usuwaniu azbestu,
- zgłoszenie właściwemu organowi architektoniczno-budowlanemu prac polegających na zabezpieczaniu lub usuwaniu wyrobów zawierających azbest (na co najmniej 30 dni przed ich rozpoczęciem, a w zgłoszeniu określa się, że zabezpieczanie lub usuwanie wyrobów budowlanych zawierających azbest wykona firma specjalistyczna posiadająca zatwierdzony decyzją program usuwania odpadów azbestowych z obiektów budowlanych na terenie Gminy Somonino), (§ 6 ust.4 *Właściciel, użytkownik wieczysty lub zarządca nieruchomości obowiązany jest zgłosić prace polegające na zabezpieczaniu lub usuwaniu wyrobów zawierających azbest do właściwego organu administracji architektoniczno-budowlanej. ROZPORZĄDZENIE MINISTRA GOSPODARKI, PRACY I POLITYKI SPOŁECZNEJ*¹ z dnia 2 kwietnia 2004 r. w sprawie sposobów i warunków bezpiecznego użytkowania i usuwania wyrobów zawierających azbest - Dz.U.Nr. 71. poz. 649 z późn. zmianami),
- dokonanie wyboru wykonawcy prac prowadzącego zabezpieczanie wyrobów zawierających azbest (wyłącznie wykonawca prac spełniający wymogi w tym zakresie, wymogi jak dla wykonawcy prac polegających na usuwaniu wyrobów zawierających azbest),
- opracowanie instrukcji bezpiecznego postępowania z wyrobami zawierającymi azbest,
- oznakowanie miejsc, pomieszczeń, instalacji lub urządzeń, w których jest wykorzystywany azbest lub wyroby zawierające azbest,
- oznakowanie miejsc, pomieszczeń, instalacji lub urządzeń zawierających azbest lub wyroby zawierające azbest.

6. PROCEDURY - OBOWIĄZKI I POSTĘPOWANIE WŁAŚCICIELI ORAZ ZARZĄDCÓW PRZY UŻYTKOWANIU OBIEKTÓW I TERENÓW Z WYROBAMI ZAWIERAJĄCYMI AZBEST

6.1. Procedury

Ministerstwo Gospodarki w „Poradniku dla użytkowników wyrobów azbestowych ” zaproponowało procedury dotyczące postępowania z wyrobami i odpadami zawierającymi azbest:

Grupa I. Procedury obowiązujące właścicieli i zarządzających obiektami, instalacjami lub urządzeniami zawierającymi azbest lub wyroby zawierające azbest.

Procedura 1. Obowiązki i postępowanie właścicieli oraz zarządców, przy użytkowaniu obiektów i terenów z wyrobami zawierającymi azbest.

Procedura 2. Obowiązki i postępowanie właścicieli i zarządców, przy usuwaniu wyrobów zawierających azbest z obiektów lub terenów.

Grupa II . Procedury obowiązujące wykonawców prac polegających na usuwaniu wyrobów zawierających azbest – wytwórców odpadów niebezpiecznych.

Procedura 3. Postępowanie przy pracach przygotowawczych do usuwania wyrobów zawierających azbest.

Procedura 4. Prace polegające na usuwaniu wyrobów zawierających azbest, wytwarzaniu odpadów niebezpiecznych, wraz oczyszczeniem obiektu, terenu, instalacji.

Grupa III. Procedura obowiązująca prowadzących działalność w zakresie transportu odpadów niebezpiecznych zawierających azbest.

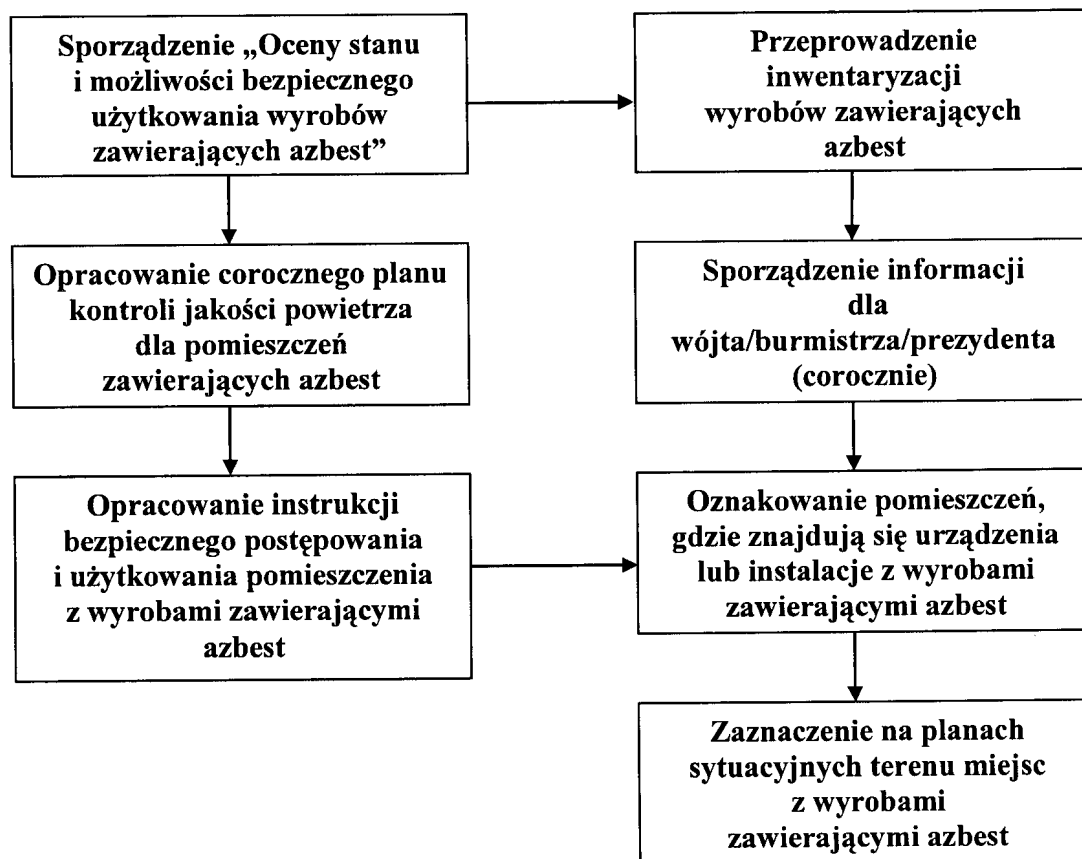
Procedura 5. Przygotowanie i transport odpadów niebezpiecznych zawierających azbest.

Grupa IV. Procedura obowiązująca zarządzających składowiskami odpadów niebezpiecznych zawierających azbest.

Procedura 6. Składowanie odpadów na składowiskach lub wydzielonych kwaterach przeznaczonych do wyłącznego składowania odpadów zawierających azbest.

Procedura 1

Obowiązki i postępowanie właścicieli oraz zarządców przy użytkowaniu obiektów i terenów z wyrobami zawierającymi azbest.

Cel procedury

Celem procedury jest przedstawienie zakresu obowiązków i zasad postępowania właścicieli i zarządców budynków, budowli, instalacji lub urządzeń oraz terenów, gdzie znajduje się azbest lub wyroby zawierające azbest. Procedura dotyczy bezpiecznego ich użytkowania.

Zakres procedury

Zakres procedury obejmuje cały okres, w którym budynek, budowla, instalacja lub urządzenie przemysłowe oraz teren, niezależnie od ich wielkości lub stanu, charakteryzuje się tym, że znajdują się tam wyroby zawierające azbest.

Opis szczegółowy

Właściciel lub zarządca budynku, budowli, instalacji lub urządzenia technicznego oraz terenu, gdzie znajdują się wyroby zawierające azbest, ma obowiązek sporządzenia - w 1 egzemplarzu „Oceny stanu i możliwości bezpiecznego użytkowania wyrobów zawierających azbest”. Właściciele lub zarządcy, którzy spełnili ten obowiązek wcześniej – sporządzają następne oceny w terminach wynikających z warunków poprzedniej oceny, tzn.:

- po 5-u latach, jeżeli wyroby zawierające azbest są w dobrym stanie technicznym i nieuszkodzone,
- po roku, jeżeli z oceny wynika II stopień pilności.

Wyroby, które uzyskały lub posiadają duże i widoczne uszkodzenia – powinny zostać bezzwłocznie usunięte.

Jeden egzemplarz oceny właściciel lub zarządca zobowiązany jest złożyć właściwemu terenowo powiatowemu inspektorowi nadzoru budowlanego – w terminie do 30-u dni od dnia jej sporządzenia. Drugi egzemplarz zachowuje przy dokumentacji budynku, budowli, instalacji lub urządzenia przemysłowego oraz terenu – do czasu sporządzenia następnej oceny. Właściciel lub zarządca obowiązany jest do przeprowadzenia inwentaryzacji (spisu z natury) wyrobów zawierających azbest. Zgodnie z rozporządzeniem Ministra Gospodarki z dnia 13 grudnia 2010 r. w sprawie wymagań w zakresie wykorzystywania wyrobów zawierających azbest oraz wykorzystywania i oczyszczania instalacji lub urządzeń, w których były lub są wykorzystywane wyrobów zawierające azbest - informacje o wyrobach zawierających azbest, właściciel, zarządca lub użytkownik sporządza w dwóch egzemplarzach:

- jeden egzemplarz przedkłada w formie pisemnej właściwemu organowi,;
- drugi egzemplarz przechowuje przez okres jednego roku, do czasu sporządzenia następnej informacji.

Osoby fizyczne nie będące przedsiębiorcami przedkładają informacje odpowiednio wójtowi, burmistrzowi lub prezydentowi miasta.

Wzory informacji według załącznika nr 3 - Informacja o wyrobach zawierających azbest.

Informacje przedkłada się corocznie, celem wykazania ewentualnych zmian w ilości posiadanych wyrobów zawierających azbest, co pozwoli na ocenę zagrożenia dla ludzi i środowiska w danym rejonie.

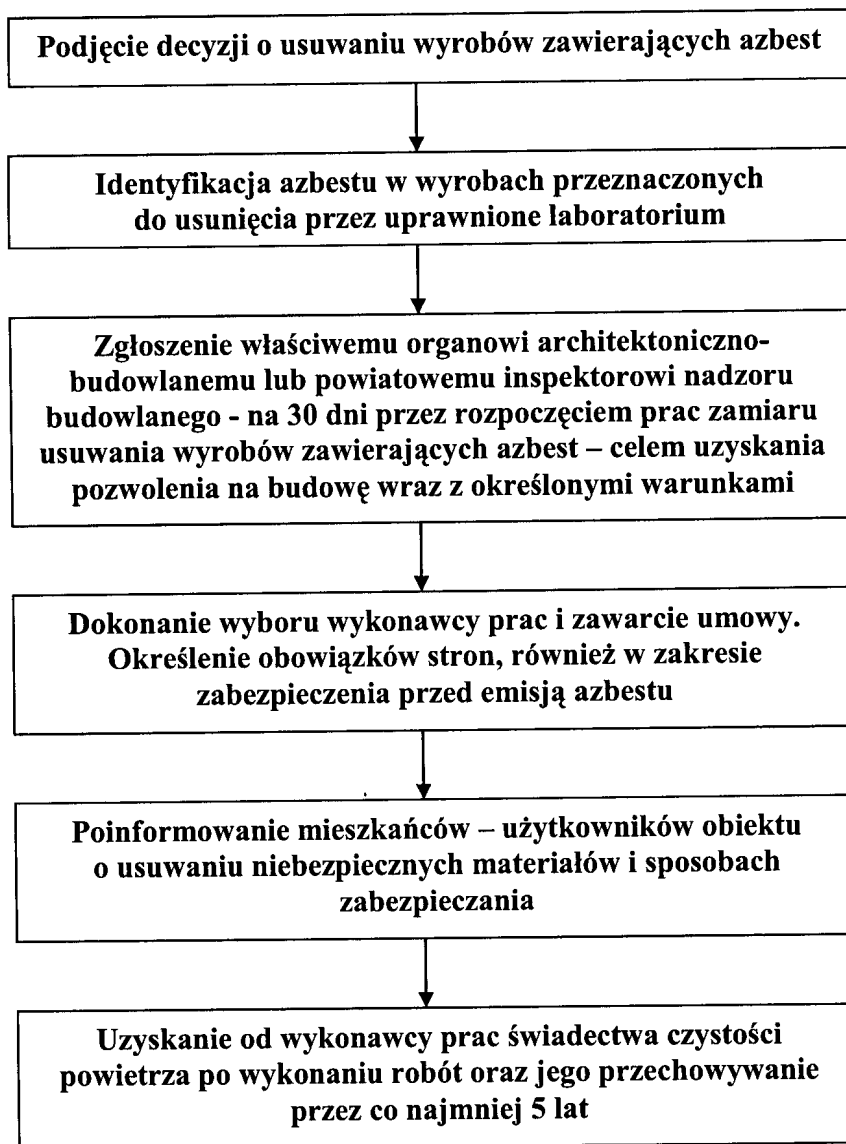
Właściciel lub zarządca budynku, budowli, instalacji lub urządzenia oraz terenu, gdzie występują wyroby zawierające azbest, ma ponadto obowiązki:

- oznakowania pomieszczeń, gdzie znajdują się urządzenia lub instalacje z wyrobami zawierającymi azbest – odpowiednim znakiem ostrzegawczym dla azbestu,
- opracowania i wywieszenia na widocznym miejscu instrukcji bezpiecznego postępowania i użytkowania pomieszczenia z wyrobami zawierającymi azbest,
- zaznaczenia na planie sytuacyjnym terenu miejsc z wyrobami zawierającymi azbest.

Ponadto, jeżeli w budynku, budowli, instalacji lub urządzeniu oraz na terenie znajdują się wyroby zawierające azbest o gęstości objętościowej mniejszej niż 1000 kg/m^3 (tzw. „miękkie”) lub, jeżeli wyroby zawierają azbest krokidolit, a także, jeżeli te wyroby znajdują się w zamkniętych pomieszczeniach, lub istnieje uzasadniona obawa dużej emisji azbestu do środowiska – właściciel lub zarządca powinien opracować plan kontroli jakości powietrza (monitoringu), a jego wyniki uwzględnić przy dalszej eksploatacji lub usuwaniu wyrobów zawierających azbest.

Procedura 2.

Obowiązki i postępowanie właścicieli i zarządców przy usuwaniu wyrobów zawierających azbest z obiektów lub terenów.

Cel procedury

Celem procedury jest przedstawienie zakresu obowiązków i postępowania właścicieli, zarządców budynków, budowli, instalacji lub urządzeń oraz terenów z wyrobami zawierającymi azbest – przed i w czasie wykonywania prac usuwania lub zabezpieczania takich wyrobów.

Zakres procedury

Zakres procedury obejmuje okres od podjęcia decyzji o zabezpieczeniu lub usuwaniu wyrobów zawierających azbest,

Opis szczegółowy

Właściciel lub zarządca budynku, budowli, instalacji lub urządzenia oraz terenu,¹ gdzie znajduje się azbest lub wyroby zawierające azbest, powinien dokonać identyfikacji rodzaju i ilości azbestu w wyrobach, przez uprawnione do takich prac laboratorium. Identyfikacja azbestu powinna nastąpić w okresie użytkowania wyrobów, jeszcze przed rozpoczęciem wykonywania prac zabezpieczenia lub usuwania takich wyrobów, o ile informacja ta, nie jest podana w innych dokumentach budowy przedmiotowego obiektu.

Identyfikacja azbestu jest obowiązkiem właściciela lub zarządcy, wynikającym z tytułu własności oraz odpowiedzialności prawnej, dotyczącej ochrony osób trzecich od szkód mogących wynikać z nieodpowiedniej eksploatacji przedmiotu stanowiącego własność. Wyniki identyfikacji azbestu powinny być uwzględniane przy:

- sporządzaniu „Oceny...”,
- sporządzaniu informacji dla wójta, burmistrza, prezydenta miasta,
- zawieraniu umowy na wykonanie prac zabezpieczania lub usuwania wyrobów zawierających azbest z wykonawcą tych prac – wytwarzającym odpady niebezpieczne.

Właściciel lub zarządca może zlecić innym – odpowiednio przygotowanym osobom lub podmiotom prawnym – przeprowadzenie czynności wykonania identyfikacji azbestu w wyrobach. W każdym przypadku powinno to mieć miejsce przed rozpoczęciem prac zabezpieczenia lub usuwania wyrobów zawierających azbest.

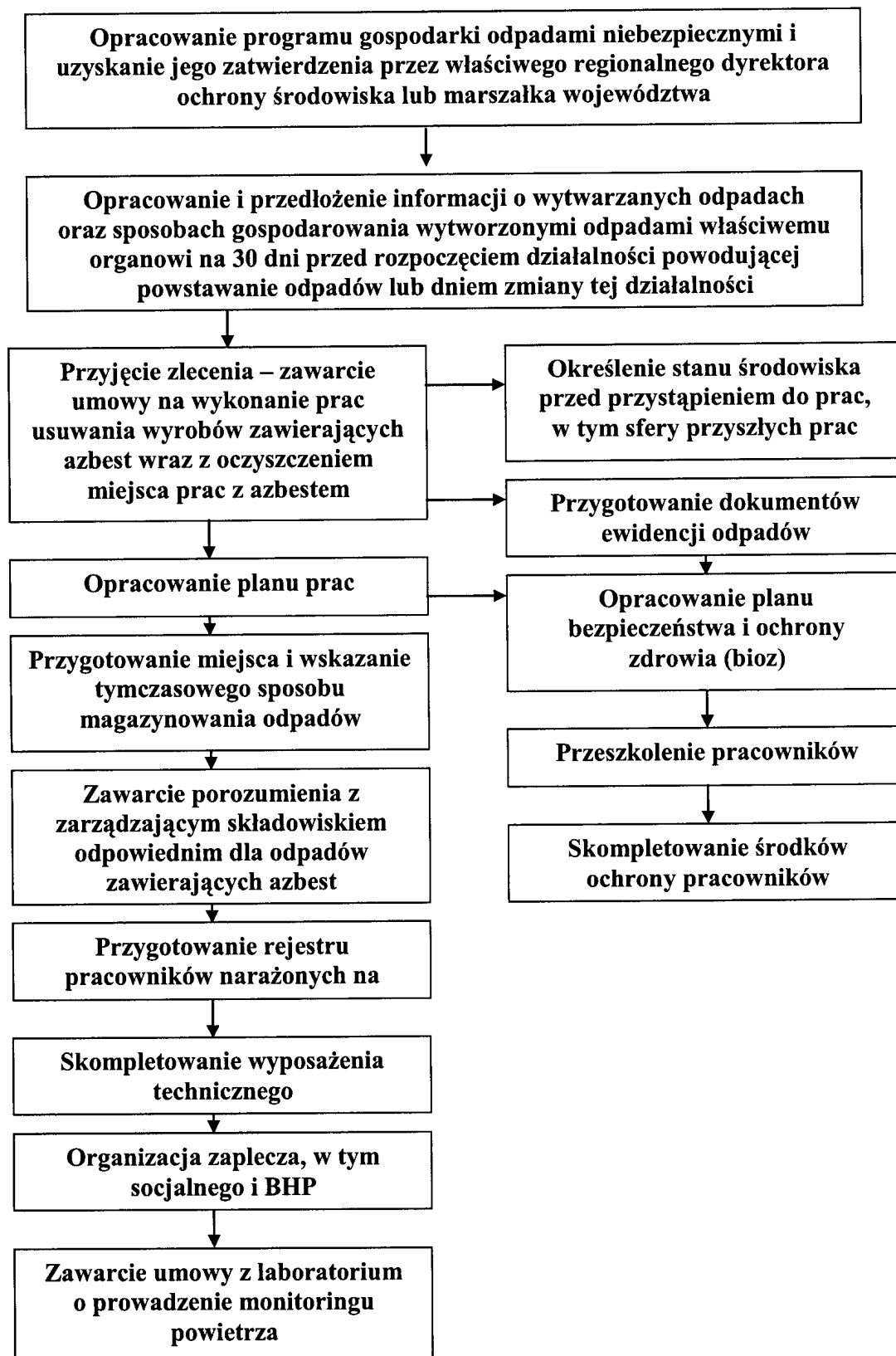
Właściciel lub zarządca budynku, budowli, instalacji lub urządzenia oraz terenu z wyrobami zawierającymi azbest, ma obowiązek dopełnienia wymogów wynikających z przepisów ustawy – Prawo budowlane tj. uzyskania pozwolenia na budowę lub złożenia z odpowiednim wyprzedzeniem wniosku zgłoszenia robót budowlanych. Wniosek powinien być sporządzony z uwzględnieniem przepisów wynikających z art. 30 ust. 7 ustawy – Prawo budowlane. Zatajenie informacji o występowaniu azbestu w wyrobach, które będą przedmiotem prac remontowo budowlanych skutkuje – na podstawie ustawy - Prawo ochrony środowiska – odpowiedzialnością prawną. Po dopełnieniu obowiązków formalnoprawnych, właściciel lub zarządca dokonuje wyboru wykonawcy prac - wytwórcy odpadów niebezpiecznych. Zawiera umowę na wykonanie prac zabezpieczenia lub usuwania wyrobów zawierających azbest oraz oczyszczenia budynku, budowli, instalacji lub urządzenia oraz terenu z azbestu. W umowie powinny być jasno sprecyzowane obowiązki stron, również w zakresie zabezpieczenia przed emisją azbestu w czasie wykonywania prac.

Niezależnie od obowiązków wykonawcy prac, właściciel lub zarządca powinien poinformować mieszkańców lub użytkowników budynku, budowli, instalacji lub urządzenia oraz terenu, o usuwaniu niebezpiecznych materiałów zawierających substancje stwarzające szczególne zagrożenie dla ludzi oraz o sposobach zabezpieczenia przed tą szkodliwością.

Na końcu właściciel lub zarządca powinien uzyskać od wykonawcy prac, pisemne oświadczenie o prawidłowości wykonania robót i oczyszczenia z azbestu, a następnie przechowywać je przez okres, co najmniej 5 lat, wraz z inną dokumentacją budynku, budowli, instalacji lub urządzenia oraz terenu.

Procedura 3.

Postępowanie przy pracach przygotowawczych do usuwania wyrobów zawierających azbest.

Cel procedury

Celem procedury jest przedstawienie zasad postępowania podczas prac przygotowawczych do zabezpieczenia lub usuwania wyrobów zawierających azbest.

Zakres procedury

Zakres procedury obejmuje całokształt prac oraz postępowania dotyczącego przygotowania do zabezpieczenia lub usuwania wyrobów zawierających azbest.

Opis szczegółowy

W rozumieniu przepisów ustawy o odpadach wytwórca odpadów, który prowadzi działalność polegającą na świadczeniu usług w zakresie budowy, rozbiórki, remontu obiektów, czyszczenia zbiorników lub urządzeń oraz sprzątnięcia, konserwacji i napraw, a także przetwarzania odpadów zawierających azbest w urządzeniach przewoźnych, jest obowiązany do uzyskania decyzji zatwierdzającej program gospodarki odpadami.

Wytwórcę odpadów obowiązuje postępowanie określone przepisami ustawy o odpadach. Podstawową czynnością dla przedsiębiorcy, który zamierza podjąć działalność w zakresie wytwarzania odpadów zawierających azbest jest opracowanie programu gospodarki odpadami.

Wytwórca odpadów, który jednocześnie prowadzi działalność w zakresie rozbiórki i remontów obiektów, w wyniku, której powstają odpady zawierające azbest i który przetwarza te odpady w urządzeniach przewoźnych, jest obowiązany do uzyskania jednej decyzji zatwierdzającej program gospodarki odpadami, obejmującej odpady powstające w wyniku rozbiórki i remontów oraz odpady powstałe w wyniku eksploatacji urządzeń przewoźnych do przetwarzania odpadów zawierających azbest.

Program gospodarki odpadami dołączony do wniosku o wydanie decyzji zatwierdzającej program, powinien zawierać:

- wyszczególnienie rodzajów odpadów przewidzianych do wytwarzania,
- z uwzględnieniem ich podstawowego składu chemicznego i właściwości;
- określenie ilości odpadów poszczególnych rodzajów przewidzianych do wytwarzania w ciągu roku;
- wskazanie sposobów zapobiegania powstawaniu odpadów lub ograniczania ilości odpadów i ich negatywnego oddziaływania na środowisko;
- opis dalszego sposobu gospodarowania odpadami, z uwzględnieniem zbierania, transportu, odzysku i unieszkodliwiania odpadów;
- wskazanie miejsca i sposobu oraz rodzaju magazynowanych odpadów.

Informację o wytwarzanych odpadach oraz sposobach gospodarowania wytworzonymi odpadami przedkłada się właściwemu organowi w terminie 30 dni przed dniem rozpoczęcia działalności powodującej powstawanie odpadów lub dniem zmiany tej działalności wpływającej na ilość lub rodzaj wytwarzanych odpadów lub sposobów gospodarowania nimi. Informację przedkłada się w czterech egzemplarzach.. Właściwym organem jest:

1) regionalny dyrektor ochrony środowiska - dla przedsięwzięć i zdarzeń na terenach zamkniętych;

2) marszałek województwa - dla przedsięwzięć i zdarzeń, o których mowa w art. 378 ust. 2a ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. - Prawo ochrony środowiska;

3) starosta - dla pozostałych przedsięwzięć.

Właściwość miejscową organów określonych w ust. 2 ustala się według miejsca wytwarzania odpadów. Informacja, o której mowa w ust. 1, powinna zawierać:

- wyszczególnienie rodzajów odpadów przewidzianych do wytwarzania, a
- w przypadkach, gdy określenie rodzaju nie jest wystarczające do ustalenia zagrożeń, jakie te odpady mogą powodować, właściwy organ może wezwać wnioskodawcę do podania podstawowego składu chemicznego i właściwości odpadów;
- określenie ilości odpadów poszczególnych rodzajów przewidzianych do wytwarzania w ciągu roku;
- informacje wskazujące na sposoby zapobiegania powstawaniu odpadów lub ograniczania ilości odpadów i ich negatywnego oddziaływania na środowisko;
- opis dalszego sposobu gospodarowania odpadami, z uwzględnieniem zbierania, transportu, odzysku i unieszkodliwiania odpadów;
- wskazanie miejsca i sposobu oraz rodzaju magazynowanych odpadów.

Do rozpoczęcia działalności powodującej powstawanie odpadów można przystąpić, jeżeli organ właściwy do przyjęcia informacji, o której mowa w ust. 1, w terminie 30 dni od dnia złożenia informacji nie wniesie sprzeciwu w drodze decyzji.

Po dopełnieniu obowiązków wynikających z ogólnych zasad postępowania wykonawca prac uprawniony jest do przyjęcia zlecenia i zawarcia umowy na wykonanie prac zabezpieczenia lub usuwania wyrobów zawierających azbest, wraz z oczyszczaniem miejsca prac z azbestem. Dla prawidłowego zawarcia umowy koniecznym jest określenie stanu środowiska przed przystąpieniem do prac, w tym strefy przyszłych prac. Pozwoli to na określenie stopnia narażenia na azbest w miejscu pracy oraz prawidłowe przygotowanie planu prac.

Plan pracy powinien być sporządzony zgodnie ze stosownymi przepisami i zawierać m.in.:

- określenie miejsca wykonywania prac oraz charakteru prac i przewidywanego czasu ich trwania,
- określenie rodzaju azbestu w wyrobach przeznaczonych do usunięcia,
- aktualną „Ocenę stanu...”,
- przewidywaną ilość wytwarzanych odpadów do usunięcia,
- ustalenie odpowiednich sposobów usuwania wyrobów zawierających azbest,
- określenie rodzajów i metod pracy, z uwzględnieniem technicznych środków,
- określenie sposobów eliminowania lub ograniczenia uwalniania się pyłu azbestu do powietrza,
- zapewnienie pracownikom niezbędnej ochrony zdrowia i bezpieczeństwa pracy,
- charakterystykę środków ochronnych użytych do ochrony pracowników i innych osób znajdujących się w miejscu pracy.

Następnie powinien zostać opracowany plan bezpieczeństwa i ochrony zdrowia, "plan bioz", obejmujący m.in.:

- informacje dotyczące przewidywanych zagrożeń, występujących podczas realizacji robót budowlanych, określające skalę i rodzaje zagrożeń oraz miejsce i czas ich wystąpienia,

- *informacje o wydzieleniu i oznakowaniu miejsc prowadzenia robót budowlanych, stosownie do rodzaju zagrożenia,*
- *informacje o sposobie prowadzenia instruktażu pracowników przed przystąpieniem do realizacji robót szczególnie niebezpiecznych, w tym: określenie zasad postępowania w przypadku wystąpienia zagrożenia, konieczność stosowania przez pracowników środków ochrony indywidualnej, zasady bezpośredniego nadzoru nad pracami szczególnie niebezpiecznymi, przez wyznaczone w tym celu osoby,*
- *określenie sposobu przechowywania i przemieszczania materiałów, wyrobów, substancji oraz preparatów niebezpiecznych na terenie budowy,*
- *wskazanie środków technicznych i organizacyjnych, zapobiegających niebezpieczeństwom wynikającym z wykonywania robót budowlanych w strefach szczególnego zagrożenia zdrowia lub w ich sąsiedztwie.*

Pracodawca jest obowiązany zapoznać pracowników lub ich przedstawicieli z planem prac, szczególnie w zakresie bezpieczeństwa i ochrony zdrowia.

Wykonawca prac jest obowiązany przeszkolić wszystkie osoby pozostające w kontakcie z azbestem, pracowników bezpośrednio zatrudnionych, kierujących i nadzorujących prace w zakresie zasad bezpieczeństwa i higieny pracy przy postępowaniu z wyrobami zawierającymi azbest i ich odpadami. Szkolenie powinno być przeprowadzone zgodnie z przepisami rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Socjalnej, oraz przez upoważnione instytucje i potwierdzone odpowiednim świadectwem lub zaświadczeniem.

Pracodawca jest obowiązany do zapewnienia pracownikom odpowiednich ubrań roboczych zabezpieczających pracowników w czasie trwania robót i oczyszczania terenu.

Pracodawca będący wytwórcą odpadów niebezpiecznych, zawierających azbest obowiązany jest do przygotowania, prowadzenia i przechowywania rejestru pracowników narażonych na działanie azbestu.

Ważną sprawą jest przygotowanie miejsca i sposobu tymczasowego magazynowania odpadów niebezpiecznych na placu budowy, po ich demontażu, a jeszcze przed transportem na składowisko. Miejsce takie powinno być wydzielone i zabezpieczone przed dostępem osób niepowołanych oraz oznakowane znakami ostrzegawczymi o treści: „Uwaga! Zagrożenie azbestem!”, „Osobom nieupoważnionym wstęp wzbroniony”.

Na potrzeby ewidencji odpadów niebezpiecznych, wytwórca odpadów przygotowuje dokumenty, którymi są:

- *karta ewidencji odpadu,*
- *karta przekazania odpadu.*

Celem zapewnienia składowania odpadów niebezpiecznych powstałych po usuwaniu wyrobów zawierających azbest, wytwórca odpadów powinien przed przeprowadzeniem robót, zawrzeć porozumienie z zarządzającym składowiskiem odpadów niebezpiecznych zawierających azbest. Ważne znaczenie dla prawidłowego przygotowania robót ma skompletowanie wyposażenia technicznego, w tym narzędzi ręcznych i wolnoobrotowych, narzędzi mechanicznych, urządzeń wentylacyjnych oraz podstawowego sprzętu przeciwpożarowego. Na tym etapie należy też zabezpieczyć techniczne środki zapobiegające emisji azbestu

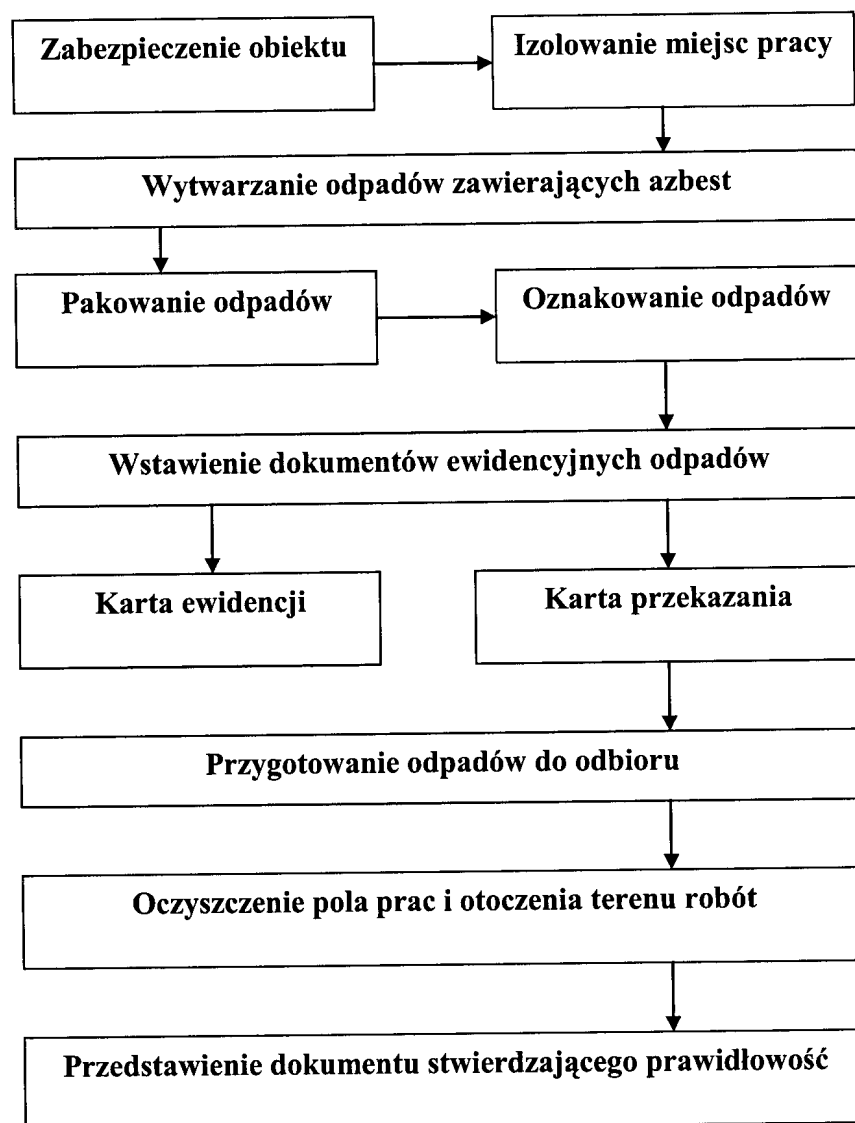
w miejscu pracy oraz środowisku, w zależności od określenia stanu środowiska, przed przystąpieniem do wykonywania prac.

Jeżeli usuwane są wyroby o gęstości objętościowej mniejszej niż 1000kg/m^3 , lub inne, mocno uszkodzone, a także zawierające krokidolit oraz wyroby znajdujące się w pomieszczeniach zamkniętych, to niezbędne jest zawarcie umowy z laboratorium upoważnionym do prowadzenia monitoringu powietrza. Duże znaczenie ma również przygotowanie i organizacja zaplecza budowy, w tym części socjalnej.

W planie prac – w zależności od wielkości lub specyfiki budynku, budowli, instalacji lub urządzenia, a również terenu, gdzie prowadzone będą prace zabezpieczenia lub usuwania wyrobów zawierających azbest, także występującego stopnia narażenia na azbest – mogą zostać określone również inne niezbędne wymagania.

Procedura 4.

Prace polegające na usuwaniu wyrobów zawierających azbest, wytwarzaniu odpadów niebezpiecznych, wraz z oczyszczeniem obiektu, terenu, instalacji.

Cel procedury

Celem procedury jest przedstawienie zakresu obowiązków i zasad postępowania wykonawców (wytwórców odpadów) prac polegających na zabezpieczeniu lub usuwaniu wyrobów zawierających azbest.

Zakres procedury

Zakres procedury obejmuje działania od rozpoczęcia do zakończenia prac polegających na zabezpieczeniu lub usuwaniu wyrobów zawierających azbest, wytwarzaniu odpadów niebezpiecznych, wraz z oczyszczaniem budynku, budowli, instalacji lub urządzenia i terenu z pozostałości azbestu.

Opis szczegółowy

Na wstępie należy wykonać odpowiednie zabezpieczenia obiektu, będącego przedmiotem prac i miejsc ich wykonywania, a także terenu wokół – przed emisją pyłu azbestu, która może mieć miejsce w wyniku prowadzenia prac.

Teren należy ogrodzić, zachowując bezpieczne odległości od traktów komunikacyjnych dla pieszych, nie mniej niż 2 m przy zastosowaniu osłon. Teren prac należy ogrodzić poprzez oznakowanie taśmami ostrzegawczymi w kolorze biało-czerwonym i umieszczenie tablic ostrzegawczych z napisami „Uwaga! Zagrożenie Azbestem!”, „Osobom nieupoważnionym wstęp wzbroniony” lub „Zagrożenie Azbestem krokidolitem”.

Przy pracach elewacyjnych powinny być stosowane odpowiednie kurtyny zasłaniające fasadę obiektu, aż do gruntu, a teren wokół objęty kurtyną, powinien być wyłożony grubą folią, dla łatwego oczyszczania po każdej zmianie roboczej.

Ogólne zasady postępowania przy usuwaniu wyrobów zawierających azbest określają następujące wymagania:

- nawilżanie wodą wyrobów zawierających azbest przed ich usuwaniem i utrzymywanie w stanie wilgotnym przez cały czas pracy,
- demontaż całych wyrobów (płyt, rur, kształtek itp.) bez jakiegokolwiek uszkodzenia, tam gdzie jest to technicznie możliwe,
- odspajanie wyrobów trwale związanych z podłożem przy stosowaniu wyłącznie narzędzi ręcznych lub wolnoobrotowych narzędzi mechanicznych, wyposażonych w miejscowe instalacje odciągające powietrze,
- prowadzenie kontrolnego monitoringu powietrza, w przypadku występowania stężeń pyłu azbestu, przekraczających dopuszczalne wartości dla miejsca pracy,
- po każdej zmianie roboczej, usunięte odpady zawierające azbest, powinny zostać szczelnie opakowane i składowane na miejscu ich tymczasowego magazynowania,
- codzienne, staranne oczyszczanie strefy prac i terenu wokół, dróg wewnętrznych oraz maszyn i urządzeń, z wykorzystaniem podciśnieniowego sprzętu odkurzającego, zaopatrzonego w filtry o dużej skuteczności ciągu (99,99% lub na mokro). Niedopuszczalne jest ręczne zamiatanie na sucho, jak również czyszczenie pomieszczeń i narzędzi pracy przy użyciu sprężonego powietrza.

W przypadku prowadzenia prac z wyrobami azbestowo-cementowymi, których gęstość objętościowa wynosi mniej niż 1000kg/m^3 , (tzw. miękkie), a także z innymi wyrobami, których powierzchnia jest w widoczny sposób uszkodzona lub zniszczona lub, jeżeli prace prowadzone są na obiektach, z wyrobami zawierającymi azbest krokidolit, lub też w pomieszczeniach zamkniętych, powinny być zastosowane szczególne zabezpieczenia strefy prac i ochrony pracowników oraz środowiska, niezależnie od ogólnych zasad postępowania. Są to m.in.:

- komory dekontaminacyjne (śluz) dla całych pomieszczeń lub stanowiące łącznik izolacyjny między miejscem stanowiącym strefę prac, a miejscem na zewnątrz obiektu,
- zaostrome rygory przestrzegania stosowania środków ochrony osobistej,
- inne metody, określone na etapie prac przygotowawczych.

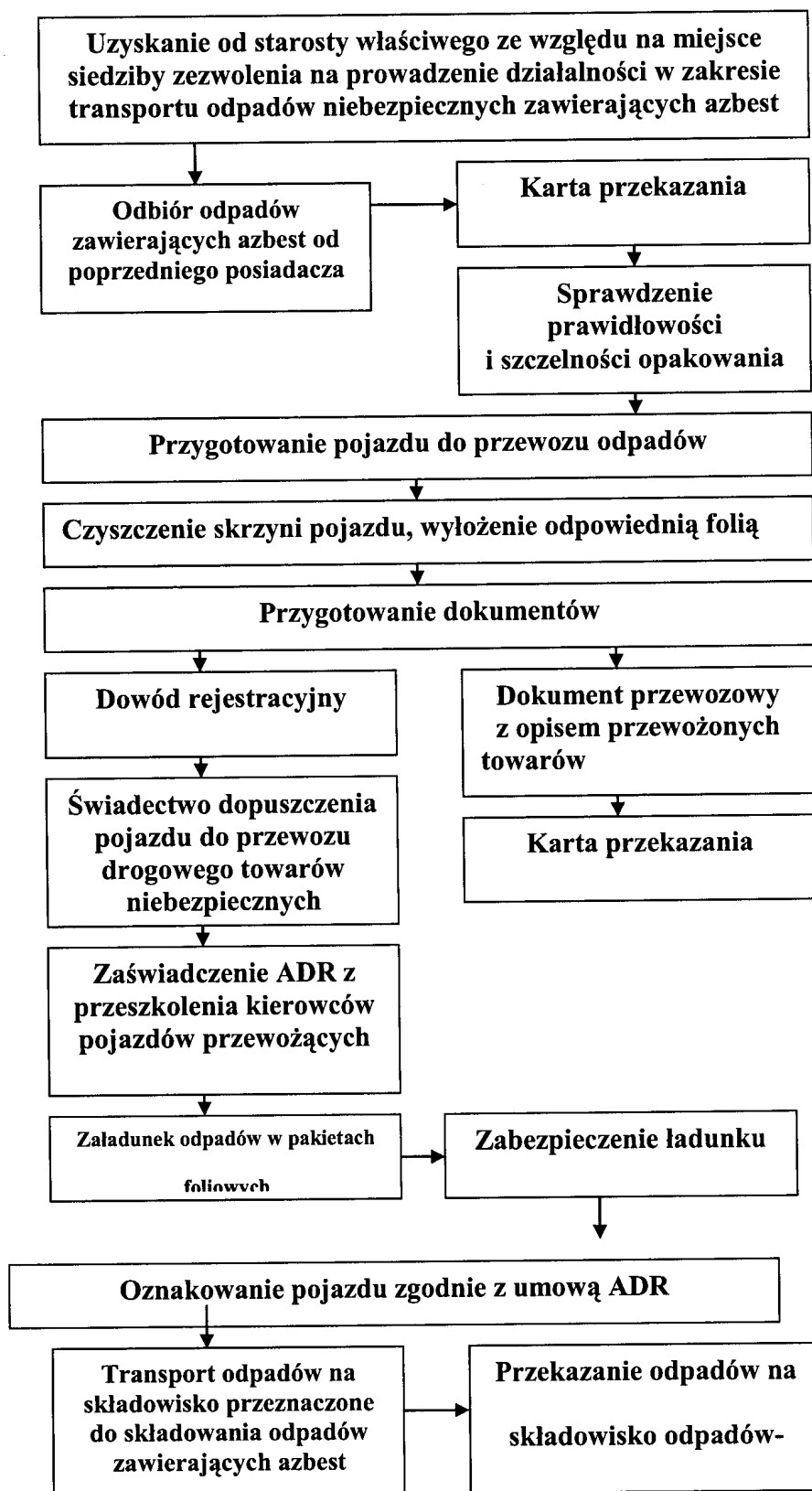
W obiekcie przylegającym do strefy prac, należy zastosować odpowiednie zabezpieczenia, w tym uszczelnienie otworów okiennych i drzwiowych, a także inne, właściwe dla stopnia narażenia środki zabezpieczające.

Wszystkie zdemontowane wyroby zawierające azbest powinny być szczelnie opakowane w folie z polietylenu, lub polipropylenu o grubości nie mniejszej niż 0,2 mm i zamykane w sposób uniemożliwiający przypadkowe otwarcie (zgrzewem ciągłym lub taśmą klejącą). Niedopuszczalne jest stosowanie worków papierowych. Odpady powstałe z wyrobów o gęstości objętościowej większej niż 1000kg/m^3 , a więc płyty i rury azbestowo-cementowe, lub ich części powinny być szczelnie opakowane w folię. Pył azbestowy oraz odpady powstałe z wyrobów o gęstości objętościowej mniejszej niż 1000kg/m^3 powinny być zestalone przy użyciu cementu lub żywic syntetycznych i po związaniu spoiwa szczelnie zapakowane w folię. Pakowanie usuniętych wyrobów zawierających azbest powinno odbywać się wyłącznie do opakowań przeznaczonych do ostatecznego składowania i wyraźnie oznakowane, w sposób określony dla azbestu. Etykiety i zamieszczone na nich napisy powinny być trwałe, nieulegające zniszczeniu, pod wpływem warunków atmosferycznych i czynników mechanicznych. Dla usuniętych odpadów niebezpiecznych zawierających azbest oraz ich transportu na składowisko odpadów niebezpiecznych, wypełnia się:

- *kartę ewidencji odpadu,*
- *kartę przekazania odpadów.*

Po zakończeniu prac polegających na usuwaniu wyrobów zawierających azbest – wytwarzaniu odpadów niebezpiecznych – wykonawca prac ma obowiązek dokonania prawidłowego oczyszczenia strefy prac i otoczenia z pozostałości azbestu.

Oczyszczenie powinno nastąpić przez zastosowanie urządzeń filtracyjno wentylacyjnych z wysokoskutecznym filtrem (99,99%) lub na mokro. Wykonawca prac ma obowiązek przedstawienia właścicielowi lub zarządcy obiektu, będącego przedmiotem prac, oświadczenia stwierdzającego prawidłowość wykonania prac i oczyszczenia z azbestu. W przypadku, kiedy przedmiotem prac były wyroby o gęstości objętościowej mniejszej niż 1000kg/m^3 lub wyroby mocno uszkodzone i zniszczone lub prace obejmowały wyroby zawierające azbest krokydolit lub prowadzone były w pomieszczeniach zamkniętych, wykonawca prac ma obowiązek przedstawienia wyników badania powietrza, przeprowadzonego przez uprawnione do tego laboratorium lub instytucję.

Procedura 5.**Przygotowanie i transport odpadów niebezpiecznych zawierających azbest.**

Cel procedury

Celem procedury jest przedstawienie zakresu obowiązków i zasad postępowania dotyczących przygotowania i transportu odpadów niebezpiecznych zawierających azbest.

Zakres procedury

Zakres procedury obejmuje działania poczynwszy od uzyskania zezwolenia na transport odpadów niebezpiecznych zawierających azbest, poprzez pozostałe czynności i obowiązki transportującego takie odpady – aż do ich przekazania na składowisko odpadów, przeznaczone do wyłącznego składowania odpadów zawierających azbest.

Opis szczegółowy

Posiadacz odpadów, który prowadzi działalność w zakresie zbierania lub transportu odpadów jest obowiązany uzyskać zezwolenie na prowadzenie tej działalności. Zezwolenie na prowadzenie działalności w zakresie transportu odpadów wydaje starosta. Właściwym starostą do wydania zezwolenia na transport odpadów jest starosta właściwy ze względu na miejsce siedziby lub zamieszkania posiadacza odpadów.

Wniosek o zezwolenie na prowadzenie działalności w zakresie transportu odpadów powinien zawierać:

- wyszczególnienie rodzajów odpadów przewidzianych do transportu, w przypadku, gdy określenie rodzaju jest niewystarczające do ustalenia, zagrożeń, jakie te odpady mogą powodować dla środowiska, właściwy organ może wezwać wnioskodawcę do podania podstawowego składu chemicznego i właściwości odpadów,
- oznaczenie obszaru prowadzenia działalności,
- wskazanie sposobu i środków transportu odpadów,
- przedstawienie możliwości technicznych i organizacyjnych pozwalających należycie wykonywać działalność w zakresie transportu odpadów,
- przewidywany okres wykonywania działalności w zakresie transportu odpadów.

Zezwolenie na prowadzenie działalności w zakresie transportu odpadów jest wydawane w drodze decyzji przez właściwy organ na czas oznaczony nie dłuższy niż 10 lat.

Transportem odpadów niebezpiecznych zawierających azbest może zajmować się wytwórca odpadów lub inny, uprawniony do tego podmiot prawny. W każdym przypadku konieczne jest uzyskanie od właściwego starosty zezwolenia na transport odpadów niebezpiecznych zawierających azbest. Przekazanie partii odpadów zawierających azbest przez wytwórcę odpadów innemu posiadaczowi odpadów niebezpiecznych, np. w celu ich dalszego transportu odbywa się z zastosowaniem karty przekazania odpadu – sporządzonej przez wytwórcę odpadów. Do obowiązków posiadacza odpadów niebezpiecznych prowadzącego działalność wyłącznie w zakresie ich transportu na składowisko należy:

- posiadanie karty przekazania odpadu z potwierdzeniem przejęcia odpadu,
- posiadanie dokumentu przewozowego z opisem towarów (odpadów) niebezpiecznych,
- posiadanie świadectwa dopuszczenia pojazdu do przewozu odpadów niebezpiecznych,
- posiadanie przez kierowcę zaświadczenia ADR o ukończeniu kursu doształcającego dla kierowców pojazdów przewożących towary niebezpieczne,

- *oznakowanie pojazdu odblaskowymi tablicami ostrzegawczymi,*
- *utrzymanie czystości skrzyni ładunkowej pojazdu,*
- *sprawdzenie stanu opakowań i ich oznakowanie litera „a”,*
- *sprawdzenie umocowania sztuk przesyłki z odpadami w pojeździe.*

Transport odpadów niebezpiecznych zawierających azbest, należy prowadzić z zachowaniem przepisów dotyczących transportu towarów niebezpiecznych spełniając określone w tych przepisach kryteria klasyfikacyjne. Odpady zawierające azbest pochodzące z budowy, remontu i demontażu obiektów budowlanych oraz odpady izolacyjne zawierające azbest, zgodnie z ADR zaliczone zostały do klasy 9 – różne materiały i przedmioty niebezpieczne, z czego wynikają określone wymagania przy transporcie.

Posiadacz odpadów, dokonujący ich transportu, obowiązany jest do posiadania dokumentu przewozowego materiałów niebezpiecznych, który według ADR powinien zawierać:

- *numer rozpoznawczy odpadu nadawanego do przewozu i jego pełna nazwę,*
- *klasę, do której należy odpad nadawany do przewozu,*
- *liczbę sztuk przesyłki,*
- *całkowitą ilość przewożonych odpadów,*
- *nazwy i adresy nadawcy oraz odbiorcy przewożonych odpadów (składowiska).*

Do przewożenia odpadów zawierających azbest mogą być używane samochody ciężarowe z nadwoziem skrzyniowym, bez przyczepy lub z jedną przyczepą. Pojazdy przewożące odpady niebezpieczne powinny być zaopatrzone w świadectwo dopuszczenia pojazdu do przewozu towarów niebezpiecznych. Świadectwo to wystawiane jest przez Dyrektora Transportowego Dozoru Technicznego na podstawie badania technicznego pojazdu dokonanego przez okręgową stację kontroli pojazdów oraz sprawdzenia dokonanego przez Transportowy Dozór Techniczny. Kierowca wyznaczony do przewozu odpadów zawierających azbest, obowiązany jest posiadać – poza prawem jazdy – zaświadczenie ADR ukończenia kursu doszkalcającego kierowców pojazdów przewożących towary niebezpieczne, wydane przez podmiot posiadający zezwolenie marszałka województwa na prowadzenie takiej działalności. Każdy pojazd przewożący odpady zawierające azbest powinien być oznakowany dwiema odblaskowymi tablicami ostrzegawczymi bez numerów rozpoznawczych. Tablice te powinny być prostokątne, o wymiarach 30x40 cm, barwy pomarańczowej odblaskowej, dookoła otoczone czarnym nieodblaskowym paskiem o szerokości nieprzekraczającej 15mm. Po wyładowaniu odpadów tablice te nie mogą być widoczne na pojeździe stojącym lub poruszającym się po drodze.

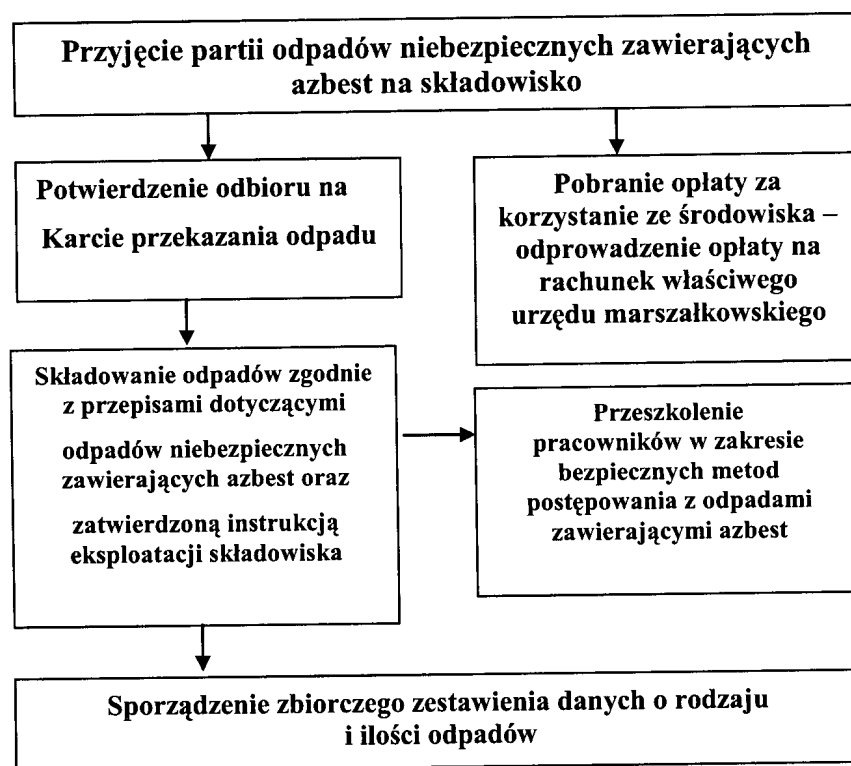
Przed każdym załadunkiem odpadów, skrzynia ładunkowa pojazdu powinna być dokładnie oczyszczona, w szczególności z ostrych i twardych przedmiotów (np. gwoździ, śrub) nie stanowiących integralnej części nadwozia pojazdu. Wskazane jest wyłożenie podłogi skrzyni ładunkowej folią, w celu zabezpieczenia przed uszkodzeniem opakowań. Załadunek i rozładunek odpadów (palet, pojemników typu „big-bag”) powinny odbywać się przy wykorzystaniu dźwigu lub podnośnika.

Transportujący odpady powinien odmówić przyjęcia przesyłki odpadów, która nie posiada oznakowania wyrobów i odpadów zawierających azbest oraz w przypadku, gdy opakowanie zostało uszkodzone przy załadunku. Sztuki przesyłki z opadami zawierającymi azbest powinny być ułożone i umocowane na pojeździe tak, aby w czasie ich przewozu nie przesuwwały się oraz nie były narażone na tarcie, wstrząsy, przewracanie się i wypadnięcie

z pojazdu. W trakcie przewozu ładunek powinien być dokładnie zabezpieczony folią lub plandeką przed uszkodzeniem. Po każdym wyladunku odpadów z pojazdu, należy dokładnie sprawdzić, czy na powierzchni skrzyni ładunkowej nie znajdują się pozostałości po przewożonych odpadach. W razie stwierdzenia takiej pozostałości należy niezwłocznie ją usunąć oraz dokładnie oczyścić pojazd i jego wyposażenie z zachowaniem zasad przewidzianych dla prac przy usuwaniu azbestu. Odpady niebezpieczne zawierające azbest transportowane są na składowisko przeznaczone do wyłącznego składowania odpadów zawierających azbest. Tam następuje ich przekazanie następnemu posiadaczowi odpadów – zarządzającemu składowiskiem i potwierdzenie tego faktu na karcie przekazania odpadu.

Procedura 6.

Składowanie odpadów na składowiskach lub wydzielonych kwaterach przeznaczonych do wyłącznego składowania odpadów zawierających azbest.

Cel procedury

Celem procedury jest przedstawienie zakresu i zasad postępowania dotyczących składowania na składowiskach odpadów lub na wydzielonych kwaterach na terenie innych składowisk odpadów, przeznaczonych do wyłącznego składowania odpadów niebezpiecznych zawierających azbest.

Zakres procedury

Zakres procedury obejmuje działania począwszy od przyjęcia partii odpadów na składowisko, poprzez dalsze czynności, aż do sporządzenia rocznego zbiorczego zestawienia danych o rodzaju i ilości przyjętych odpadów.

Opis szczegółowy

Do obowiązków zarządzającego składowiskiem odpadów niebezpiecznych zawierających azbest należy:

- przeszkolenie pracowników w zakresie bezpiecznych metod postępowania z odpadami zawierającymi azbest,
- potwierdzenie w karcie przekazania odpadów przyjęcia partii odpadów na składowisko,
- sporządzenie zbiorczego zestawienia danych o rodzaju i ilości odpadów przyjętych na składowisko,
- składowanie odpadów zgodnie z przepisami dotyczącymi odpadów niebezpiecznych zawierających azbest oraz zatwierdzoną instrukcją eksploatacji składowiska,
- zapewnienie deponowania odpadów w sposób nie powodujący uszkodzenia opakowań odpadów,
- wykorzystywanie racjonalnie pojemności eksploatacyjnej składowiska.

Odpady zawierające azbest pochodzące z budowy, remontu i demontażu obiektów budowlanych oraz infrastruktury drogowej oznaczone w katalogu odpadów kodami 17 06 01* i 17 06 05* mogą być unieszkodliwiane przez składowanie na składowiskach lub wydzielonych kwaterach na terenie innych składowisk, przeznaczonych do wyłącznego składowania tych odpadów.

Składowiska lub kwatery buduje się w specjalnie wykonanych zagłębieniach terenu ze ścianami bocznymi zabezpieczonymi przed osypywaniem się.

Zarządzający składowiskiem powinien uzyskać pozwolenie na użytkowanie składowiska po zatwierdzeniu instrukcji eksploatacji oraz po przeprowadzeniu kontroli przez wojewódzkiego inspektora ochrony środowiska. Instrukcje eksploatacji składowiska odpadów niebezpiecznych zatwierdza, w drodze decyzji wojewoda.

Kierownik składowiska powinien posiadać świadectwo stwierdzające kwalifikacje w zakresie gospodarowania odpadami i m.in. obowiązany jest do prowadzenia ewidencji ilości odpadów przyjmowanych na składowisko.

Zarządzający składowiskiem pobiera od posiadacza odpadów zawierających azbest, opłatę za korzystanie ze środowiska, którą odprowadza na rachunek urzędu marszałkowskiego, właściwego ze względu na miejsce składowania odpadów.

Zarządzający składowiskiem posiadającym wydzielone kwatery powinien zapewnić selektywne składowanie odpadów zawierających azbest, w izolacji od innych odpadów, a miejsce składowania powinno być oznakowane i zaznaczone na planie sytuacyjnym składowiska. Odpady powinny być deponowane na składowiskach zlokalizowanych na terenach oddalonych od budynków mieszkalnych i izolowanych pasem zieleni.

Prace związane z deponowaniem odpadów zawierających azbest należy prowadzić w sposób zabezpieczający przed emisją pyłu azbestowego do powietrza, a podstawowym zadaniem jest niedopuszczenie do rozszczelnienia opakowań odpadów. Opakowania z odpadami należy zdejmować z pojazdu przy pomocy urządzeń dźwigowych i ostrożnie układać w kwaterze składowiska. Niedopuszczalne jest zrzucać lub wysypywać odpadów z samochodów. Warstwa zdeponowanych odpadów powinna być zabezpieczona przed uszkodzeniem opakowań przez przykrycie folią lub warstwą gruntu o grubości około 5cm.

Opakowania z odpadami powinny być układane zgodnie z technologią składowania zatwierdzoną w instrukcji eksploatacji składowiska, uwzględniającą racjonalne wykorzystanie pojemności obiektu.

Niedopuszczalne jest kompaktowanie odpadów zawierających azbest, ani poruszanie się pojazdów mechanicznych po powierzchni składowanych odpadów.

Dla składowisk odpadów zawierających azbest o kodach 17 06 01 i 17 06 05* nie stosuje się rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 9 grudnia 2002 r. w sprawie zakresu, czasu, sposobu oraz warunków prowadzenia monitoringu składowisk odpadów.*

Po zakończeniu składowania odpadów zawierających azbest na poziomie 2 m poniżej terenu otoczenia i wypełnieniu gruntem do poziomu terenu, zarządzający składowiskiem powinien złożyć wniosek do właściwego organu w celu uzyskania zgody na zamknięcie składowiska lub jego wydzielonej części.

Zgodę na zamknięcie składowiska odpadów niebezpiecznych wydaje w drodze decyzji wojewoda po przeprowadzeniu kontroli składowiska przez wojewódzkiego inspektora ochrony środowiska.

6.2. Ocena stanu i możliwości bezpiecznego użytkowania wyrobów zawierających azbest

Właściciel, użytkownik wieczysty lub zarządca nieruchomości, a także obiektu, urządzenia budowlanego, instalacji przemysłowej lub innego miejsca zawierającego azbest, zobowiązany jest do przeprowadzenia kontroli stanu tych wyrobów w terminach wynikających z oceny tych wyrobów - „OCENA stanu i możliwości bezpiecznego użytkowania wyrobów zawierających azbest” zgodnie z WZOREM przedstawionym w Rozporządzeniu Ministra Gospodarki z dnia 5 sierpnia 2010 r.

Przepisy dokładnie określają, kiedy usuwanie wyrobów zawierających azbest jest konieczne i jak należy postępować z obiektami, w których użyto azbestu, a jak wtedy, kiedy należy zabezpieczyć wyroby zawierające azbest.

7. ZAGROŻENIE DLA LUDZI WYNIKAJĄCE Z OBECNOŚCI AZBESTU W ŚRODOWISKU

7.1. Deklaracja Brukselska

W dniach 22-23 września 2005 r. w Brukseli odbyła się Europejska Konferencja nt. Azbestu. W wyniku obrad przedstawiono Deklarację Brukselską (Rezolucję wstępną) dotyczącą azbestu. W preambule Deklaracji stwierdzono, że *„azbest pozostaje w Europie głównym czynnikiem rakotwórczym w środowisku pracy. Wyroby azbestowe obecne są w europejskich domach, budynkach użyteczności publicznej i w infrastrukturze, a odpady azbestowe w naszym środowisku w dalszym ciągu, w stopniu trudnym do oszacowania, są przyczyną chorób i umieralności”*.

Deklaracja Brukselska w zakresie prewencji przed narażeniem na ekspozycję azbestu zaleca między innymi:

- rygorystyczne przestrzeganie przepisów prawnych dotyczących wszystkich aspektów zdrowotnych i bezpieczeństwa pracy z azbestem,
- zmianę oznakowania wyrobów azbestowych; wszystkie powinny być opatrzone etykietą z czaszką i skrzyżowanymi piszczelami, podobnie jak inne czynniki rakotwórcze; stosowane obecnie oznaczenie „a” nie stanowi dostatecznego ostrzeżenia,
- wprowadzenie obowiązkowych audytów budynków użyteczności publicznej do roku 2007 i budynków mieszkalnych do roku 2008,
- usunięcie z regulacji prawnych Unii Europejskiej określenia „sporadyczne i na niskim poziomie” narażenie na azbest, bowiem żadne narażenie na azbest nie jest bezpieczne!

Deklaracja Brukselska stwierdza również, że „Prawa człowieka i zniesienie kary śmierci są podstawowymi wartościami Unii Europejskiej, jednak setki tysięcy Europejczyków jest pozbawionych prawa do zdrowia z powodu ekspozycji na azbest. W wielu przypadkach narażenie jest równoznaczne z wyrokiem śmierci. Konieczne są działania na rzecz ochrony podstawowego prawa do pracy i życia w bezpiecznym środowisku.”

7.2. Źródła narażenia na działanie azbestu

Ogólnie źródła narażenia na działanie azbestu, a tym samym ryzyko zachorowania wskutek wdychania przez organizm ludzki pyłu azbestowego można podzielić na źródła

związane z narażeniem niezawodowym (w tym również środowiskowym) i narażeniem zawodowym człowieka.

Narażenie niezawodowe na działanie azbestu (w tym środowiskowe) może wystąpić:

- na terenach sąsiadujących z terenami przemysłowymi (np. zakłady stosujące wyroby azbestowe - chłodnie kominowe, chłodnie wieżowe, nieczynne nieoczyszczone zakłady produkujące wyroby azbestowe, dzikie składowiska odpadów zawierających azbest, nielegalne składowanie odpadów azbestowych z zmieszonymi odpadami komunalnymi, nieprawidłowo prowadzone składowiska odpadów azbestowych),
- u członków rodzin pracowników nieprzestrzegających przepisów i zasad bezpieczeństwa przy usuwaniu, demontażu, transporcie i składowaniu wyrobów i odpadów zawierających azbest,
- w obszarach miejskich przy trasach komunikacyjnych o dużym natężeniu ruchu,
- w obszarach miejskich i wiejskich w wyniku uszkodzeń mechanicznych i korozji chemicznej i biologicznej ścian osłonowych i pokryć dachowych,
- w obiektach, pomieszczeniach wewnętrznych w wyniku użytkowania wyrobów azbestowych stosowanych jako izolacje ognioodporne, akustyczne, wentylacyjne i klimatyzacyjne.

Narażenie zawodowe na działanie azbestu może wystąpić na stanowiskach:

- poboru prób do badań wyrobów azbestowych,
- demontażu wyrobów azbestowych,
- pakowania odpadów azbestowych,
- załadunku/rozładunku odpadów azbestowych,
- unieszkodliwiania odpadów azbestowych.

7.3. Skutki narażenia na działanie pyłu azbestowego

Azbest stanowi minerał o działaniu szkodliwym na organizm. Udowodniono działanie kancerogenne (rakotwórcze) na organizm ludzki. Aktualnie azbest znajduje się w wykazie substancji niebezpiecznych, stanowiącym załącznik do rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 2 września 2005 r. w sprawie wykazu substancji niebezpiecznych wraz z ich klasyfikacją i oznakowaniem (Dz. U. Nr 201, poz. 1674) pod numerem indeksowym 650-013-00-6 jako substancja o udokumentowanym działaniu rakotwórczym kategorii 1, stanowiącym

poważne zagrożenie zdrowia w następstwie narażenia na długotrwałe oddziaływanie na drogi oddechowe.

Głównie azbest może być wchłaniany przez organizm przez drogi oddechowe, a w niewielkim stopniu przez skórę.

Największe zagrożenie dla organizmu ludzkiego stanowią włókna respirabilne tzn. takie, które w postaci aerozolu dostają się z wdychanym powietrzem do płuc, do pęcherzyków płucnych. Włókna respirabilne mają grubość nie większą niż 3 μm i jednocześnie takie, których stosunek długości do średnicy jest większy od 3. Najbardziej niebezpiecznym dla organizmu jest azbest - krokidolit (azbest niebieski), natomiast można przyjąć, że wszystkie gatunki azbestu są dla ludzi kancerogenne (rakotwórcze).

W wyniku przedostania się do organizmu pyłu azbestowego przez układ oddechowy mogą nastąpić zmiany chorobowe głównie u ludzi zawodowo narażonych na pył azbestowy, w tym:

- pylica azbestowa (azbestoza),
- nowotwory złośliwe - rak płuca i opłucnej (międzybłonniak),
- zgrubienia opłucnej,

Skutkiem oddziaływania azbestu na skórę może być wystąpienie zapaleń skórnych, dermatoz, brodawek.

8. PROGRAM OCZYSZCZANIA KRAJU Z AZBESTU NA LATA 2009-2032 – ZAŁOŻENIA OGÓLNE

8.1. Krótka charakterystyka „Programu Oczyszczania Kraju z Azbestu na lata 2009 - 2032”

W dniu 14 lipca 2009 r. Rada Ministrów podjęła uchwałę w sprawie ustanowienia programu wieloletniego pn. „*Program Oczyszczania Kraju z Azbestu na lata 2009-2032*”

Uchwała Rady Ministrów nr 39/2010 z dnia 15 marca 2010 r. zmieniła w/w uchwałę w sprawie ustanowienia programu wieloletniego pn. „*Program Oczyszczania Kraju z Azbestu na lata 2009-2032*”. „*Program Oczyszczania Kraju z Azbestu na lata 2009-2032*”, zwany dalej „Programem”, utrzymuje cele przyjętego przez Radę Ministrów 14 maja 2002 r. „*Programu usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest stosowanych na terytorium Polski*”:

- 1) *usunięcie i unieszkodliwienie wyrobów zawierających azbest;*
- 2) *minimalizacja negatywnych skutków zdrowotnych spowodowanych obecnością azbestu na terytorium kraju;*
- 3) *likwidacja szkodliwego oddziaływania azbestu na środowisko.*

„Program” określa nowe zadania niezbędne do oczyszczenia kraju z azbestu w okresie 24 lat, wynikające ze zmian gospodarczych i społecznych, jakie nastąpiły m.in. w związku ze wstąpieniem Polski do Unii Europejskiej. Cele te osiągnąć będą przez realizację wzajemnie uzupełniających się zadań, na trzech poziomach (centralnym, wojewódzkim i lokalnym: powiatowym i gminnym), finansowanych ze środków prywatnych i publicznych, w tym ze środków budżetowych pozostających w dyspozycji Ministra Gospodarki. „Program” grupuje zadania przewidziane do realizacji, w pięciu blokach tematycznych:

- 1) zadania legislacyjne;
- 2) działania edukacyjno-informacyjne skierowane do dzieci i młodzieży, szkolenia pracowników administracji rządowej i samorządowej, opracowywanie materiałów szkoleniowych, promocja technologii unicestwiania włókien azbestowych, organizacja krajowych i międzynarodowych szkoleń, seminariów, konferencji kongresów i udział w nich;
- 3) zadania w zakresie usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest z obiektów budowlanych, z obiektów użyteczności publicznej, terenów byłych producentów wyrobów azbestowych, oczyszczania terenów nieruchomości, budowy składowisk oraz instalacji do unicestwiania włókien azbestowych;

- 4) monitoring realizacji „Programu” przy pomocy elektronicznego systemu informacji przestrzennej;
- 5) działania w zakresie oceny narażenia i ochrony zdrowia.

Organem odpowiedzialnym za monitoring i koordynację realizacji „Programu” jest Minister Gospodarki, który powołuje:

- 1) Głównego Koordynatora, jako osobę odpowiedzialną za współdziałanie poszczególnych jednostek i instytucji oraz podejmowanie inicjatyw dotyczących uaktualniania „Programu”;
- 2) Radę Programową, która – działając jako organ opiniodawczo-doradczy Ministra Gospodarki – skupia przedstawicieli wszystkich istotnych dla realizacji „Programu” organów, urzędów, instytucji i organizacji.

8.2. Kompetencje oraz współpraca poszczególnych organów administracji publicznej wynikające z „Program Oczyszczania Kraju z Azbestu na lata 2009 - 2032”

Na poziomie lokalnym zgodnie z „Program Oczyszczania Kraju z Azbestu na lata 2009-2032” zadania realizują samorządy poprzez:

Samorząd gminny:

- 1) *gromadzenie przez wójta, burmistrza, prezydenta miasta informacji o ilości, rodzaju i miejscach występowania wyrobów zawierających azbest oraz przekazywanie jej do marszałka województwa z wykorzystaniem dostępnego narzędzia informatycznego www.bazaazbestowa.pl;*
- 2) *przygotowywanie i aktualizacja programów usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest, także w ramach planów gospodarki odpadami;*
- 3) *organizowanie szkoleń lokalnych w zakresie usuwania wyrobów zawierających azbest z terenu nieruchomości bez korzystania z usług wyspecjalizowanych firm;*
- 4) *organizowanie usuwania wyrobów zawierających azbest przy wykorzystaniu pozyskanych na ten cel środków krajowych lub unijnych z uwzględnieniem zasad zawartych w „Programie”;*
- 5) *inspirowanie właściwej postawy obywateli w zakresie obowiązków związanych z usuwaniem wyrobów zawierających azbest;*
- 6) *współpraca z marszałkiem województwa w zakresie inwentaryzacji wyrobów zawierających azbest oraz opracowywania programów usuwania wyrobów zawierających azbest,*

w szczególności w zakresie lokalizacji składowisk odpadów zawierających azbest oraz urządzeń przewoźnych do przetwarzania odpadów zawierających azbest;

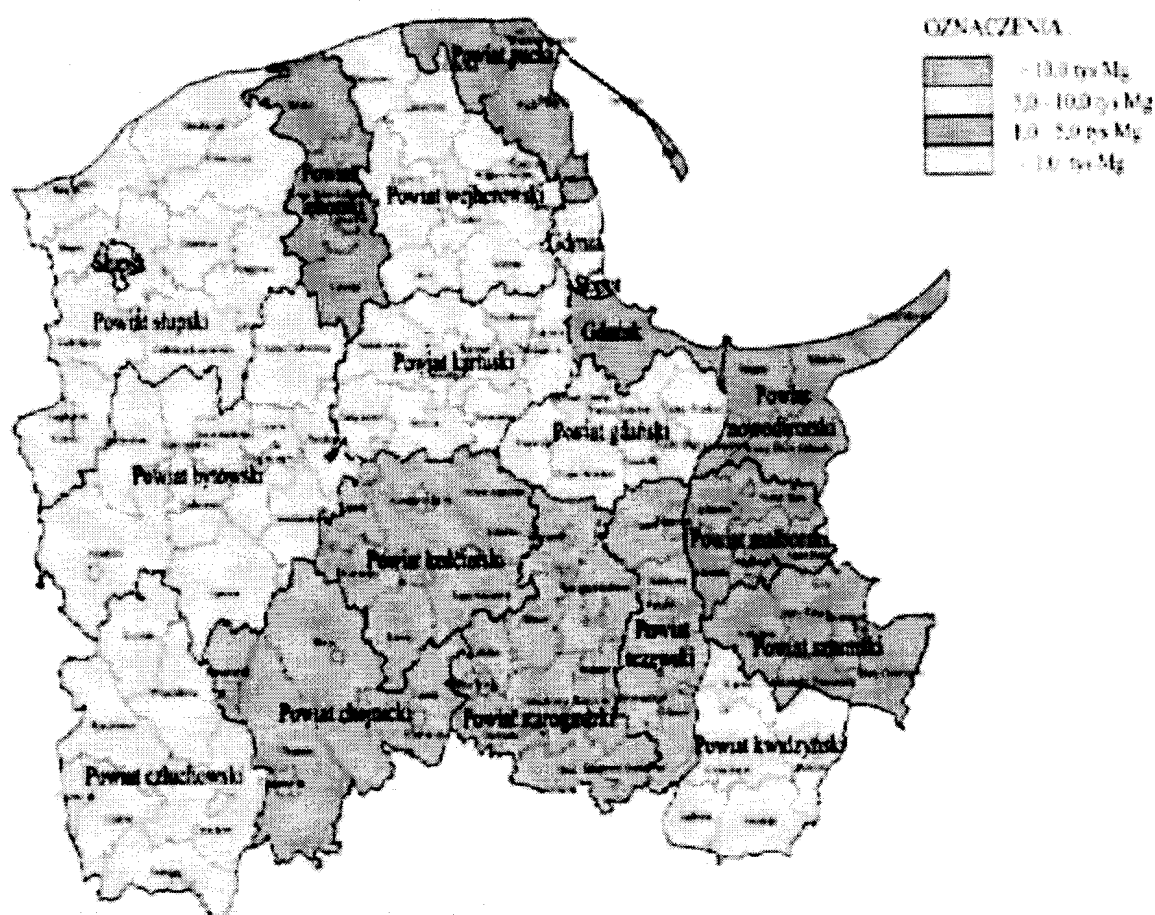
- 7) współpraca z mediami w celu propagowania odpowiednich inicjatyw społecznych oraz rozpowszechniania informacji dotyczących zagrożeń powodowanych przez azbest;
- 8) współpraca z organizacjami społecznymi wspierającymi realizację „Programu”;
- 9) współpraca z organami kontrolnymi (inspekcja sanitarna, inspekcja pracy, inspekcja nadzoru budowlanego, inspekcja ochrony środowiska).

Samorząd powiatowy:

- 1) przygotowywanie i aktualizacja programów usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest, także w ramach planów gospodarki odpadami;
- 2) współpraca z gminami oraz marszałkiem województwa w zakresie opracowywania programów usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest, w szczególności w zakresie weryfikacji inwentaryzacji wyrobów zawierających azbest, lokalizacji składowisk odpadów zawierających azbest oraz urządzeń przewoźnych do przetwarzania odpadów zawierających azbest;
- 3) organizowanie usuwania wyrobów zawierających azbest przy wykorzystaniu pozyskanych na ten cel środków krajowych lub unijnych z uwzględnieniem zasad zawartych w „Programie;”
- 4) inspirowanie właściwej postawy obywateli w zakresie obowiązków związanych z usuwaniem wyrobów zawierających azbest;
- 5) współpraca z mediami w celu propagowania odpowiednich inicjatyw społecznych oraz rozpowszechniania informacji dotyczących zagrożeń powodowanych przez azbest;
- 6) współpraca z organizacjami społecznymi wspierającymi realizację „Programu „
- 7) współpraca z organami kontrolnymi (inspekcja sanitarna, inspekcja pracy, inspekcja nadzoru budowlanego, inspekcja ochrony środowiska).

9. PLAN GOSPODARKI ODPADAMI DLA WOJEWÓDZTWA POMORSKIEGO 2018 ORAZ PROGRAM USUWANIA AZBESTU I WYROBÓW ZAWIERAJĄCYCH AZBEST DLA TERENU WOJEWÓDZTWA POMORSKIEGO

23 grudnia 2008 r. Zarząd Województwa Pomorskiego, uchwałą nr 1283/172/08, przyjął „Program usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest dla terenu województwa pomorskiego”. Dokument jest realizacją jednego z działań zdefiniowanych w „Planie gospodarki odpadami dla województwa pomorskiego 2010”, uchwalonego przez Sejmik Województwa 24 września 2007 r. (uchwała nr 191/XII/07).

Rys.1 Ilość płyt azbestowo-cementowych stosowanych w budownictwie w województwie pomorskim w 2007 r.

Źródło: „Program usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest dla terenu województwa pomorskiego”. Pomorskie studia regionalne Urząd Marszałkowski województwa pomorskiego, Gdańsk, 2009

Tab. 9.1 Łączna ilość płyt azbestowo-cementowych w województwie pomorskim w 2007 r.

Właściciel	Ilość		
	tys.m2	Mg	%
Osoby fizyczne	10 719	117 959	94,2
Osoby prawne	666	7 280	5,8
Razem	11 385	125 240	100
Szacunkowa ilość płyt nieobjętych inwentaryzacją (osoby prawne)	2 277	25 048	20
OGÓŁEM	13 662	150 288	X

Źródło: „Program usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest dla terenu województwa pomorskiego”. Pomorskie studia regionalne Urząd Marszałkowski województwa pomorskiego, Gdańsk, 2009

Na terenie województwa wg zaktualizowanego „Planu Gospodarki Odpadami dla Województwa Pomorskiego 2018” (Załącznik do Uchwały Nr 415/XX/12 Sejmiku Województwa Pomorskiego z dnia 25 czerwca 2012 roku) łączna ilość azbestu w województwie wynosiła 125 226 Mg.

W województwie pomorskim funkcjonują trzy składowiska posiadające kwatery do unieszkodliwiania poprzez składowanie odpadów zawierających azbest:

- 1) Zakład Utylizacji Odpadów Sp. z o.o. w Gilwie Małej - powiat kwidziński,*
- 2) Zakład Unieszkodliwiania Odpadów w Bierkowie - powiat słupski,*
- 3) Zakład Utylizacyjny Sp. z o. o. w Gdańsku – Szadółkach – miasto Gdańsk.*

Część wytworzonych w województwie pomorskim odpadów zawierających azbest kierowanych jest do unieszkodliwienia poza obszar województwa.

Identyfikacja problemów w zakresie gospodarki odpadami niebezpiecznymi wg powyższego planu (WPGO) - w przypadku odpadów zawierających azbest to:

- *brak 100% inwentaryzacji wyrobów zawierających azbest z gmin (104 gminy na 123 w województwie pomorskim posiadają inwentaryzację, czyli 85% wszystkich gmin –2010 r),*
- *brak pełnej inwentaryzacji wyrobów zawierających azbest, których właścicielami, zarządcami lub użytkownikami są osoby prawne,*
- *niepełna liczba planów sytuacyjnych rozmieszczenia wyrobów zawierających azbest na terenie województwa pomorskiego,*
- *niepełne informacje o ilości usuniętych wyrobów zawierających azbest,*
- *ograniczone źródła finansowania usuwania i unieszkodliwiania azbestu.*

Główne cele w gospodarce odpadami zawierającymi azbest wg (WPGO) to:

- *wykonanie 100 % inwentaryzacji wyrobów zawierających azbest w gminach i przez osoby prawne,*
- *usunięcie wyrobów zawierających azbest do 2032 r. zgodnie z przepisami ustawowymi i*

programem „Program Oczyszczania Kraju z Azbestu na lata 2009 - 2032”,

- edukacja – zwiększenie świadomości wykorzystujących azbest i mieszkańców w zakresie bezpiecznego użytkowania i usuwania wyrobów zawierających azbest,
- zapewnienie wystarczającej pojemności składowisk w województwie pomorskim dla odpadów zawierających azbest (m. in. budowa kwatery do składowania azbestu na terenie RIPOK w Nowym Dworze k/Angowic, budowa składowiska na odpady azbestowe w Nicponi.)

Działania niezbędne do realizacji założonych celów wg WPGO dla odpadów zawierających azbest:

- stworzenie pełnej inwentaryzacji wyrobów zawierających azbest na terenie województwa (WBDA – Wojewódzka Baza Wyrobów Zawierających Azbest),
- zapewnienie finansowania usuwania wyrobów zawierających azbest ze środków krajowych i europejskich,
- aktualizacja „Programu usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest dla terenu województwa pomorskiego”,
- prowadzenie kampanii edukacyjno-informacyjnej dla wykorzystujących azbest,
- budowa kwater do składowania odpadów zawierających azbest (m. in. na terenie RIPOK w Nowym Dworze Gdańskim k/Angowic).

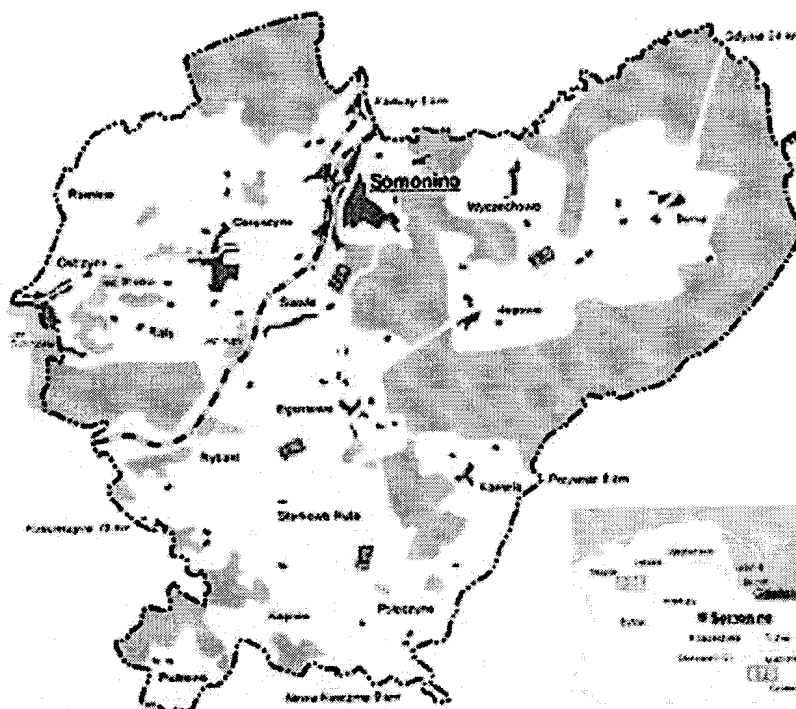
Harmonogram realizacji zadań nieinwestycyjnych w zakresie gospodarki odpadami - w przypadku problematyki azbestowej obejmuje m.in.:

Zadanie ciągłe - Przeprowadzenie pełnej inwentaryzacji wyrobów zawierających azbest na terenie województwa pomorskiego - jednostka odpowiedzialna - Wójtowie, burmistrzowie i prezydenci miast; przedsiębiorcy,

Zadanie ciągłe - Aktualizacja inwentaryzacji budynków i urządzeń zawierających azbest - jednostka odpowiedzialna - Wójtowie, burmistrzowie i prezydenci miast; przedsiębiorcy, Umieszczenie na listach przedsięwzięć priorytetowych zadań związanych z usuwaniem azbestu – 2012 -2018, -jednostka odpowiedzialna - Jednostki samorządu terytorialnego, Działalność informacyjna dotycząca możliwości finansowania i usuwania wyrobów zawierających azbest, wskazująca firmy uprawnione do prowadzenia prac – 2012 -2032,- jednostka odpowiedzialna - Wójtowie, burmistrzowie, prezydenci miast, inni dysponenti środków przeznaczonych na przedmiotowy cel.

10.1.Wstep

Gmina Somonino położona jest w środkowej części województwa pomorskiego, w powiecie kartuskim, u stóp wzniesień zwanych Wzgórzami Szymbarskimi. Od północy graniczy z gminą Kartuszy, od północnego wschodu z gminą Żukowo, od zachodu z gminą Stężyca, od wschodu z gminą Przywidz, a od południa z gminami Nowa Karczma i Kościerzyna. Gmina Somonino położona jest na Pojezierzu Kaszubskim, w systemie zlewni Martwej Wisły, w tym zlewni Motławy i zlewni Raduni, w systemie zlewni Wisły - w tym w zlewni Wierzycy, w tym również w zlewni Wietcisy, częściowo w Kaszubskim Parku Krajobrazowym i jego otulinie, Kartuskim Obszarze Chronionego Krajobrazu i Obszarze Chronionego Krajobrazu Doliny Raduni.

Rys.2 Położenie Gminy Somonino

Gmina liczy 16 sołectw: Borcz, Egiertowo, Goręczyno, Hopowo, Kamela, Kaplica, Ostrzyce, Piotrowo, Połączyno, Ramleje, Rąty, Rybaki, Sławki, Somonino, Starkowa Huta, Wyczechowo. Siedzibą władz gminy jest wieś Somonino położone nad rzeką Radunią. Łączna powierzchnia całej gminy wynosi 11 227 ha. Największy udział w powierzchni to użytki rolne - 5 868 ha (56% całej powierzchni). Są to głównie grunty orne (73,10%), prawie wszystkie w klasach I – IV i V - VI. Pozostałą część użytków rolnych zajmują użytki zielone, których jest 1578 ha tj. 26,8%, z których 59% to pastwiska, a 41% – łąki. Drugie, co do zajmowanej powierzchni są lasy i zadrzewienia liczące 4 042 ha, tj. 36% całej powierzchni gminy. 6% całej powierzchni to wody: jeziora, oczka wodne, rzeka Radunia. Resztę powierzchni gminy zajmują drogi, tereny pod zabudowaniami i nieużytki.

Ludność - wg stanu na 31.06.2011r. – 9734.

Diagnoza aktualnego stanu użytkowania i usuwania wyrobów zawierających azbest na terenie gminy Somonino analizowana została w aspekcie:

- ilości wyrobów zawierających azbest na terenie gminy występujących w:
 - budynkach mieszkalnych i gospodarczych jednorodzinnych – wg przeprowadzonej inwentaryzacji w ramach opracowania niniejszego programu,
 - obiektach podmiotów prawnych – w niniejszym opracowaniu przedstawiono podmioty prowadzące działalność gospodarczą na terenie których stwierdzono zabudowane wyroby zawierające azbest w trakcie prowadzonej inwentaryzacji obiektów osób fizycznych,
- rozwiązań dotyczących odbioru, transportu i unieszkodliwiania odpadów azbestowych.
- stanu wyrobów zawierających azbest z podziałem na rodzaj obiektu budowlanego,
- miejsca występowania odpadów zawierających azbest,
- rejonów szczególnego zagrożenia związanego z użytkowaniem wyrobów zawierających azbest i magazynowaniem, nielegalnym składowaniem odpadów,
- rozwiązań dotyczących odbioru, transportu i unieszkodliwiania odpadów azbestowych.

Nowy wzór oceny stanu i możliwości bezpiecznego użytkowania wyrobów zawierających azbest wprowadzony w życie z dniem 18 września 2010 r. rozporządzeniem Ministra Gospodarki z dnia 5 sierpnia 2010 r. zmieniającym rozporządzenie w sprawie sposobów i warunków bezpiecznego użytkowania i usuwania wyrobów zawierających azbest

(Dz. U. Nr 162, poz. 1089) zmienił dotychczasową punktację pozwalającą określić stopień pilności ich usunięcia:

- **Stopień pilności I** od 120 punktów wymagane pilnie usunięcie (wymiana na wyrób bezazbestowy) lub zabezpieczenie, przy dotychczasowej punktacji 65 i więcej punktów i wymianie lub naprawie bezzwłocznej,
- **Stopień pilności II** od 95 do 115 punktów wymagana ponowna ocena w terminie do 1 roku, przy dotychczasowej punktacji powyżej 35 punktów do 60 punktów i ponownej ocenie wymaganej w czasie do 1 roku,
- **Stopień pilności III** do 90 punktów wymagana ponowna ocena w terminie do 5 lat, przy dotychczasowej punktacji do 35 punktów i ponownej ocenie w 5 lat.

Poniżej przedstawiono przykładowe wyliczenia stopnia pilności usunięcia wyrobów zawierających azbest dla typowych zastosowań tych materiałów. Według obowiązującej punktacji w ocenie stanu i możliwości bezpiecznego użytkowania wyrobów zawierających azbest dla obiektów budowlanych z płytami azbestowo – cementowymi dla pokryć dachowych zawierających azbest występujących **na terenie nieruchomości osób fizycznych (zabudowa jednorodzinna – budynek mieszkalny), aby uzyskać I stopień pilności** punktacja powinna kształtować się następująco (przyjmując optymalne warunki i stan wyrobów zawierających azbest w pokryciach dachowych):

- Sposób zastosowania azbestu: pozostałe wyroby z azbestem (np. pokrycia dachowe, elewacyjne) - 10 pkt,
- Struktura powierzchni wyrobu z azbestem: duże uszkodzenia powierzchni, naruszona struktura włókien - 60 pkt,
- Możliwość uszkodzenia powierzchni wyrobu z azbestem: wyrób bezpośredni dostępny (do wysokości 2 m) - 15 pkt lub narażony na czynniki atmosferyczne – 10 pkt.
- Miejsce usytuowania wyroby w stosunku do pozostałych pomieszczeń: bezpośrednio w pomieszczeniu - 30 pkt lub na zewnątrz obiektu – 20 pkt. lub elementy obiektu – 10 pkt.
- Wykorzystanie miejsca/obiektu/urządzenia budowlanego/instalacji przemysłowej: stałe lub częste (np. zamieszkanie) – 30 pkt.

Otrzymana punktacja 145 lub 130, lub 120 punktów klasyfikuje pokrycie dachowe zawierające azbest do I stopnia pilności.

Przypadki o stopniu pilności wyrobów zawierających azbest zabudowanych w obiektach zamieszkałych przez osoby fizyczne na terenie Gminy Somonino występują sporadycznie.

Natomiast dla zabudowy wielorodzinnej (osiedla mieszkaniowe, tzw. „bloki”; wspólnoty mieszkaniowe) gdzie wyroby zawierające azbest wykorzystane są głównie w elewacjach budynków czy na balkonach, przykładowa punktacja może być następująca (przyjmując optymalne warunki i stan wyrobów zawierających azbest zastosowanych w elewacjach budynków):

- Sposób zastosowania azbestu: pozostałe wyroby z azbestem (np. pokrycia dachowe, elewacyjne) - 10 pkt,
- Struktura powierzchni wyrobu z azbestem: duże uszkodzenia powierzchni, naruszona struktura włókien - 60 pkt,
- Możliwość uszkodzenia powierzchni wyrobu z azbestem: wyrób bezpośrednio dostępny (do wysokości 2m) - 15 pkt,
- Miejsce usytuowania wyrobu w stosunku do pomieszczeń użytkowych: elementy obiektu (np. osłony balkonowe, filarki międzyokienne) - 10 pkt,
- Wykorzystanie miejsca/obiektu/urządzenia budowlanego/instalacji przemysłowej: stałe lub częste (np. zamieszkanie) – 30 pkt.

Otrzymana punktacja 125 punktów klasyfikuje wyroby zawierające azbest wykorzystane, jako elewacja budynku mieszkalnego do I stopnia pilności. Przypadki o stopniu pilności I stwierdzono na terenie gminy Somonino, podczas inwentaryzacji obiektów na nieruchomościach osób fizycznych. Należy zaznaczyć, że przedmiotem niniejszego programu nie była inwentaryzacja i ocena stanu technicznego wyrobów zawierających azbest obiektów podmiotów prawnych. Obowiązek ten należy do podmiotów prawnych, zarządców właścicieli czy użytkowników wieczystych, na których spoczywa również obowiązek pilnego usunięcia lub zabezpieczenia wyrobów zawierających azbest.

10.2. Określenie ilości wyrobów zawierających azbest z podziałem na poszczególne rodzaje oraz uwzględnieniem nieruchomości, na których występują - inwentaryzacja wyrobów zawierających azbest na terenie gminy Somonino – obiekty osób fizycznych

W zestawieniu poniżej na podstawie przeprowadzonej inwentaryzacji – spis z natury - przedstawiono diagnozę stanu występowania wyrobów zawierających azbest na terenie gminy Somonino w obiektach osób fizycznych.

Tab.10.1 Osoby fizyczne – budynki mieszkalne i gospodarcze. Płyty faliste, azbestowo – cementowe

Budynki mieszkalne [m ²]	Budynki gospodarcze [m ²]	Razem na posesji [m ²]
45 056,0	144 184,0	189 240,0

Budynki mieszkalne [kg]	Budynki gospodarcze [kg]	Razem na posesji [kg]
584 980,8	1 879 030,1	2 464 010,9

Tab.10.2 Osoby fizyczne – budynki mieszkalne i gospodarcze płytki karo

Budynki mieszkalne [m ²]	Budynki gospodarcze [m ²]	Razem na posesji [m ²]
4 425,0	2 131,0	6 556,0

Budynki mieszkalne [kg]	Budynki gospodarcze. [kg]	Razem na posesji [kg]
35 842,5	17 261,1	53 103,6

Łączną ilość zinwentaryzowanych wyrobów zawierających azbest zabudowanych na nieruchomościach osób fizycznych na terenie gminy Somonino przedstawiono w Tab.10.3

Tab.10.3 Łączną ilość zinwentaryzowanych wyrobów zawierających azbest zabudowanych na nieruchomościach osób fizycznych na terenie gminy Somonino

OSOBY FIZYCZNE RODZAJ WYROBÓW	Budynki mieszkalne	Budynki gospodarcze	Razem na posesji
PŁYTY FALISTE AZBESTOWO- CEMENTOWE	45 056,0[m ²]	144 184,0[m ²]	189 240,0[m ²]
	584 980,8[kg]	1 879 030,1[kg]	2 464 010,9[kg]
PŁYTKI KARO	4 425,0[m ²]	2 131,0[m ²]	6 556,0[m ²]
	35 842,5[kg]	17 261,1[kg]	53 103,6[kg]
RAZEM: m²	49 481,0	146 315,0	195 796,0
RAZEM: kg	620 823,3	1 896 291,2	2 517 114,5

Uwaga: W przeliczeniu powierzchni zabudowanych wyrobów zawierających azbest na kg, zastosowano następujące przeliczniki:

Płyta azbestowo – cementowa, falista: 1 m² - 12,7 kg

Płyta azbestowo – cementowa płaska, prasowana płaska - płytka „karo”: 1 m² - 8,1 kg.

Zastosowane przeliczniki są wynikowe z przeprowadzonych bezpośrednich pomiarów w/w płyt.

Również w pokryciach dachowych na terenie Gminy stosowane są płyty azbestowo – cementowe faliste, gdzie 1 m² posiada masę 16,25 kg, a przelicznik ten zastosowano w inwentaryzacji ilości wyrobów zawierających azbest.

ŁĄCZNIE WYROBY ZAWIERAJĄCE AZBEST NA POSESJACH OSÓB FIZYCZNYCH NA TERENIE GMINY SOMONINO:

195 796,0 m²

2 517,11 Mg

Dodatkowo zinwentaryzowano płyty azbestowe znajdujące się na terenie posesji osób fizycznych, jako płyty zmagazynowane, luźne lub stanowiące ogrodzenie:

1 410,0 m²

17, 91 Mg

Tab.10.4 Ilość zinwentaryzowanych wyrobów zawierających azbest zabudowanych na nieruchomościach osób fizycznych na terenie gminy Somonino - płyty faliste

L.p.	Miejscowość	Bud.mieszk.	Bud.gosp.	Razem	Bud.mieszk.	Bud.gosp.	Razem
		m2	m2	m2	kg	kg	kg
1	Borecz	4611	8836	13447	62858,8	118003,7	180862,5
2	Egierowo	722	6013	6735	9169,4	79989,7	891591
3	Goręczyno	4105	16281	20386	52850,6	212356,4	265207
4	Hopowo	2508	9229	11737	32369,9	120541,8	152911,7
5	Kamela	1671	7178	8849	21221,7	91160,6	112382,3
6	Kaplica	2537	10014	12551	32219,9	128473,6	160693,5
7	Ostrzyce	3505	10360	13865	46263,7	142044,5	188308,2
8	Piotrowo	482	3497	3979	6121,4	44411,9	50533,3
9	Połączyno	1758	13568	15326	22326,6	173233,1	195559,7
10	Ramleje	2047	9313	11360	25996,9	118275,1	144272
11	Rąty	2097	7398	9495	26631,9	98356,6	124988,5
12	Rybaki	2492	4029	6521	32447,2	51168,3	83615,5
13	Sławki	3443	10193	13636	43964	129749,3	173713,3
14	Somonino	7381	11451	18832	95396,6	153830,6	249227,2
15	Starkowa Huta	2660	9643	12303	33902,7	122707,5	156610,2
16	Wyczehowo	3037	7181	10218	41239,5	94727,4	135966,9
17	Razem	45056	144184	189240	584980,8	1879030,1	2464010,9

Tab.10.5 Ilość zinwentaryzowanych wyrobów zawierających azbest zabudowanych na nieruchomościach osób fizycznych na terenie gminy Somonino - płyty płaskie -karo

L.p.	Miejscowość	Bud. mieszk.	Bud. mieszk..	Bud. gosp.	Bud .gosp.
		m2	kg	m2	kg
1	Borcz	343	2778,3	0	0
2	Egiertowo	0	0	430	3483
3	Goręczyno	962	7792,2	422	3418,2
4	Hopowo	0	0	0	0
5	Kamela	297	2405,7	0	0
6	Kaplica	294	2381,4	0	0
7	Ostrzyce	276	2235,6	131	1061,1
8	Piotrowo	0	0	0	0
9	Połączyno	0	0	169	1368,9
10	Ramleje	1039	8415,9	446	3612,6
11	Rąty	0	0	0	0
12	Rybaki	404	3272,4	215	1741,5
13	Sławki	206	1668,6	0	0
14	Somonino	604	4892,4	318	2575,8
15	Starkowa Huta	0	0	0	0
16	Wyczechowo	0	0	0	0
17	RAZEM	4425	35842,5	2131	17261,1

Tab.10.6 Ilość zinwentaryzowanych wyrobów zawierających azbest na terenie nieruchomości osób fizycznych na terenie gminy Somonino - luzem

L.p.	Miejscowość	Płyty luz m2	Płyty luz kg
1	Borcz	35	444,5
2	Egiertowo	0	0
3	Goręczyno	551	6997,7
4	Hopowo	0	0
5	Kamela	4	50,8
6	Kaplica	0	0
7	Ostrzyce	141	1790,7
8	Piotrowo	0	0
9	Połączyno	0	0
10	Ramleje	0	0
11	Rąty	0	0
12	Rybaki	0	0
13	Sławki	169	2146,3
14	Somonino	45	571,5
15	Starkowa Huta	0	0
16	Wyczechowo	465	5905,5
17	RAZEM	1 410,00	17 907,0

10.3. Określenie stanu wyrobów zawierających azbest z podziałem na poszczególne rodzaje oraz stopień pilności ich usunięcia – ocena stanu technicznego - obiekty osób fizycznych

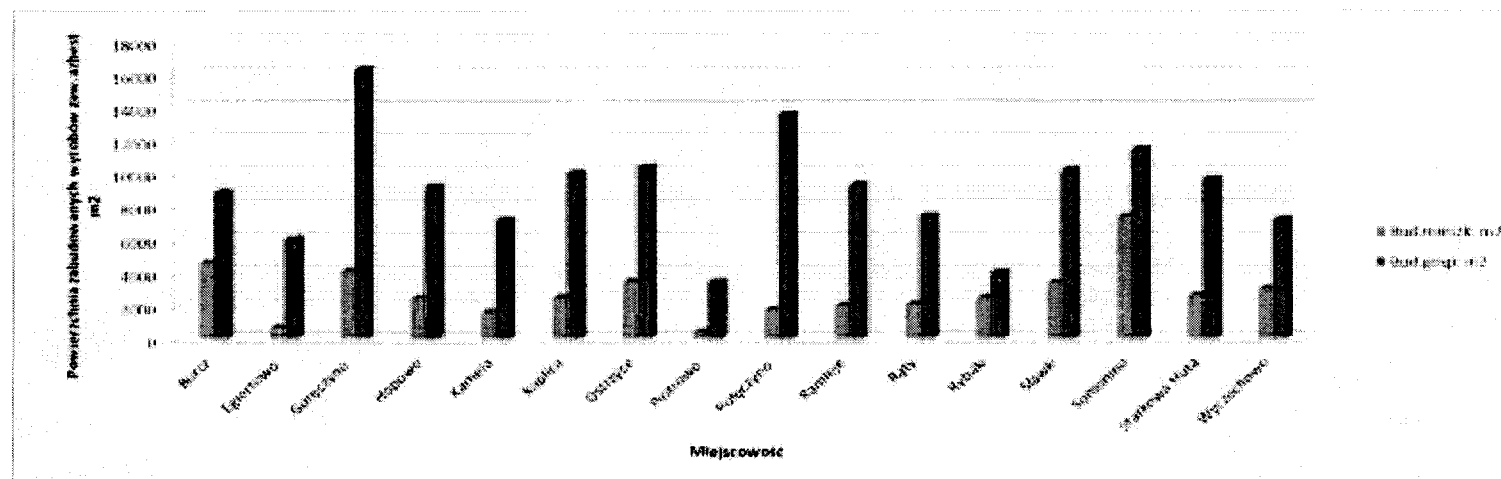
Poniżej przedstawiono stan wyrobów zawierających azbest z określeniem stopnia pilności ich usuwania – obiekty osób fizycznych.

Tab.10.7 Stopień pilności stanu wyrobów zawierających azbest, osoby fizyczne – budynki mieszkalne i gospodarcze płyty azbestowo- cementowe, faliste

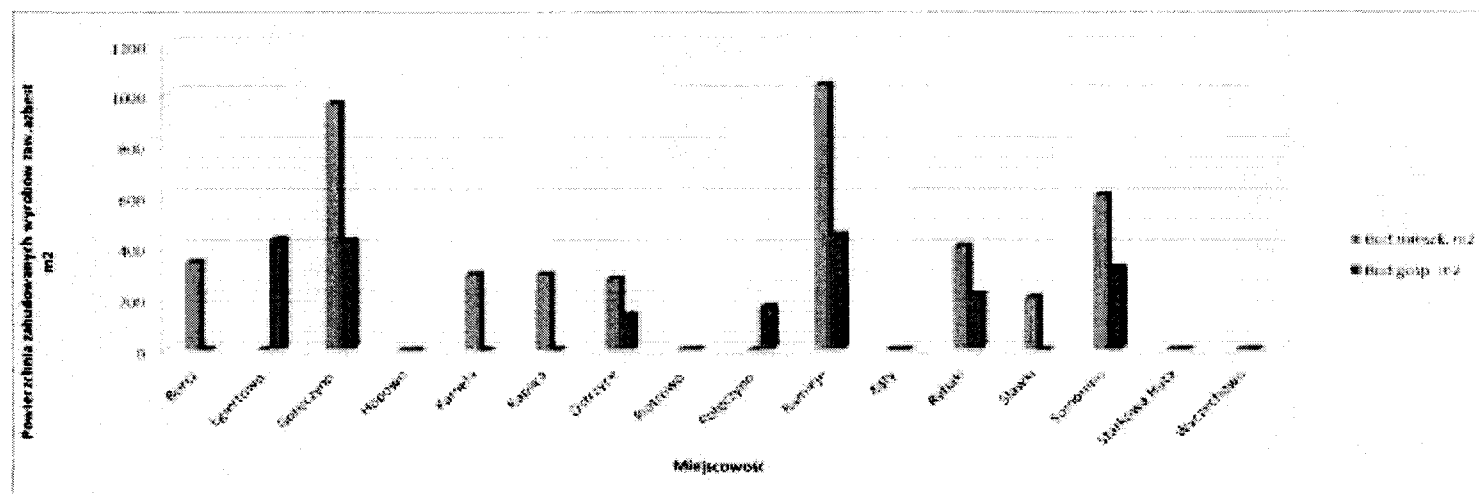
Liczba posesji zainwentaryzowanych	Pilność	Stopień	Bud. mieszk. [m ²]	Bud. gosp. [m ²]	Razem dla pilności [m ²]
0	Pilność	I	0,0	0,0	0,0
0	Pilność	II	0,0	0,0	0,0
631	Pilność	III	49 481,0	146 315,0	195 796,0
	Razem				195 796,0

Tab.10.8 Stopień pilności stanu wyrobów zawierających azbest, osoby fizyczne – budynki mieszkalne i gospodarcze, płytki karo

Liczba posesji zainwentaryzowanych	Pilność	Stopień	Bud. mieszk. [m ²]	Bud. gosp. [m ²]	Razem dla pilności [m ²]
0	Pilność	I	0,0	0,0	0,0
0	Pilność	II	0,0	0,0	0,0
29	Pilność	III	4 425,0	2131,0	6 556,0
	Razem				6 556,0

Rys.3 Powierzchnia zabudowanych wyrobów zawierających azbest na terenie gminy Somonino – płyta falista

Rys.4 Powierzchnia zabudowanych wyrobów zawierających azbest na terenie gminy Somonino – płyta płaska –płytki karo

Wyniki przeprowadzonej bezpośredniej inwentaryzacji wyrobów zawierających azbest i oceny stanu technicznego tych wyrobów oraz inwentaryzacją odpadów zawierających azbest zgromadzonych na terenie posesji osób fizycznych.

Tab.10.9 Wyniki inwentaryzacji. Osoby fizyczne – budynki mieszkalne i gospodarcze. Płyty faliste, azbestowo – cementowe

Tab.10.10 Wyniki inwentaryzacji. Osoby fizyczne – budynki mieszkalne i gospodarcze. Płytki karo.

Nr działki	Tab.10,9 Miejscowość/ulica	nr	[m2] bud. mieszk	[m2] bud. gosp.	[m2] azbest luzem	Razem na posesji m2	Stopień pilności I, II, III
1/11	Borcz	4	281,0	0,0	0,0	281,0	III
284	Borcz	7	0,0	240,0	0,0	240,0	III
282	Borcz	9	541,0	0,0	0,0	541,0	III
242 i 243	Borcz	14	371,0	0,0	0,0	371,0	III
239	Borcz	15	371,0	101,0	0,0	472,0	III
27	Borcz	16	169,0	76,0	28,0	273,0	III
28	Borcz	17	0,0	202,0	0,0	202,0	III
29/2	Borcz	18	141,0	0,0	0,0	141,0	III
31	Borcz	20	0,0	242,0	0,0	242,0	III
35	Borcz	25	0,0	127,0	0,0	127,0	III
36/2	Borcz	26	0,0	105,0	0,0	105,0	III
159/1	Borcz	27	0,0	214,0	0,0	214,0	III
168/2	Borcz	28	157,0	415,0	0,0	572,0	III
129/1	Borcz	29	0,0	253,0	0,0	253,0	III
144/2	Borcz	34	0,0	576,0	0,0	576,0	III
143/3	Borcz	36	202,0	568,0	0,0	770,0	III
141/46	Borcz	39	197,0	0,0	7,0	204,0	III
136/4	Borcz	41	0,0	281,0	0,0	281,0	III
123	Borcz	43	0,0	135,0	0,0	135,0	III
122/3	Borcz	44	0,0	253,0	0,0	253,0	III
120	Borcz	45	0,0	180,0	0,0	180,0	III
115/6	Borcz	46	0,0	523,0	0,0	523,0	III
118/2	Borcz	48	217,0	0,0	0,0	217,0	III
114	Borcz	50	0,0	28,0	0,0	28,0	III
22/2	Borcz	51	127,0	73,0	0,0	200,0	III
47/3	Borcz	52	0,0	157,0	0,0	157,0	III
310	Borcz	54	0,0	509,0	0,0	509,0	III
48/3	Borcz	56	0,0	169,0	0,0	169,0	III
49	Borcz	57	101,0	79,0	0,0	394,0	III
53	Borcz	58	0,0	225,0	0,0	225,0	III
109/5	Borcz	59	0,0	124,0	0,0	124,0	III
95	Borcz	60	110,0	185,0	0,0	295,0	III
233	Borcz	61	0,0	76,0	0,0	76,0	III
100	Borcz	62	0,0	157,0	0,0	157,0	III
106/4	Borcz	65	135,0	157,0	0,0	292,0	III
103	Borcz	66	0,0	118,0	0,0	118,0	III
93	Borcz	67	0,0	344,0	0,0	344,0	III
93	Borcz	67	0,0	548,0	0,0	548,0	III
81	Borcz	68	127,0	239,0	0,0	366,0	III
10	Borcz	70	315,0	0,0	0,0	315,0	III
	Borcz	108	0,0	308,0	0,0	308,0	III
246	Borcz	13A	694,0	0,0	0,0	694,0	III
29/1	Borcz	18A	0,0	461,0	0,0	461,0	III
30/1	Borcz	19A	0,0	337,0	0,0	337,0	III
34/3	Borcz	24A	136,0	0,0	0,0	136,0	III
236	Borcz	46A	219,0	0,0	0,0	219,0	III
115/3	Borcz	46 B	0,0	51,0	0,0	51,0	III

Nr działki	Miejscowość	nr	[m2] bud. mieszk	[m2] bud. gosp.	[m2] azbest luzem	Razem na posesji m2	Stopień pilności I, II, III
dz 83/5	Egiertowo	33	0,0	436,0	0,0	436,0	III
dz 83/5	Egiertowo	33A	0,0	51,0	0,0	51,0	III
dz 24/9	Egiertowo	57	0,0	225,0	0,0	225,0	III
dz 35/5	Egiertowo	43	0,0	240,0	0,0	240,0	III
97	Egiertowo	46	0,0	641,0	0,0	641,0	III
102/3	Egiertowo	44	0,0	42,0	0,0	42,0	III
100/6	Egiertowo	54	0,0	211,0	0,0	211,0	III
dz 99/8	Egiertowo	53	0,0	169,0	0,0	169,0	III
dz 93/1	Egiertowo	48	139,0	63,0	0,0	202,0	III
dz 57/4	Egiertowo	5	0,0	455,0	0,0	455,0	III
dz 59/2	Egiertowo	4	0,0	191,0	0,0	191,0	III
dz 60/5	Egiertowo	8	0,0	45,0	0,0	45,0	III
dz 60/3	Egiertowo	8B	0,0	79,0	0,0	79,0	III
dz 64/7	Egiertowo	25	217,0	298,0	0,0	515,0	III
50	Egiertowo	24	0,0	450,0	0,0	450,0	III
dz 52/4	Egiertowo	60	0,0	28,0	0,0	28,0	III
dz 49/5	Egiertowo	23A	0,0	304,0	0,0	304,0	III
76	Egiertowo	31	197,0	281,0	0,0	478,0	III
dz 75/3	Egiertowo	32	0,0	413,0	0,0	413,0	III
159	Egiertowo	32B	0,0	135,0	0,0	135,0	III
dz 71/6	Egiertowo	30	0,0	197,0	0,0	197,0	III
156	Egiertowo	11D	0,0	202,0	0,0	202,0	III
23/19	Egiertowo	13	0,0	253,0	0,0	253,0	III
19	Egiertowo	18	169,0	67,0	0,0	236,0	III
dz 47/3	Egiertowo	21	0,0	211,0	0,0	211,0	III
8	Egiertowo	19	0,0	90,0	0,0	90,0	III
40	Egiertowo		0,0	236,0	0,0	236,0	III
403/4	Goręczyno ul.Kasztelańska		174,0	67,0	0,0	241,0	III
391/2	Goręczyno ul.Kasztelańska		0,0	236,0	0,0	236,0	III
406	Goręczyno ul.Kasztelańska	3	0,0	59,0	0,0	59,0	III
397/1 i 397/2	Goręczyno ul.Kasztelańska	10	169,0	281,0	0,0	450,0	III
399/3	Goręczyno ul.Kasztelańska	18	169,0	42,0	0,0	211,0	III
400	Goręczyno ul.Kasztelańska	20	0,0	14,0	0,0	14,0	III
421	Goręczyno ul.Łąkowa	4	0,0	77,0	0,0	77,0	III
422/5	Goręczyno ul.Łąkowa	2	0,0	450,0	0,0	450,0	III
505	Goręczyno ul.Łąkowa	1	124,0	11,0	0,0	135,0	III
438/3	Goręczyno ul.Łąkowa	3	225,0	0,0	0,0	225,0	III
456	Goręczyno ul.Łąkowa	9	0,0	101,0	0,0	101,0	III
128	Goręczyno ul.Dąbrowa	1	0,0	169,0	0,0	169,0	III
295/1	Goręczyno ul.Dąbrowa	3	0,0	67,0	0,0	67,0	III
297/6	Goręczyno ul.Dąbrowa	25	0,0	925,0	0,0	925,0	III
304	Goręczyno ul.Dąbrowa	29	197,0	579,0	0,0	624,0	III
306	Goręczyno ul.Dąbrowa	31	0,0	467,0	0,0	467,0	III
303	Goręczyno ul.Dąbrowa	27	169,0	309,0	0,0	478,0	III
365	Goręczyno ul.Dąbrowa	2	186,0	132,0	0,0	318,0	III
308/1	Goręczyno ul.Dąbrowa	33	225,0	619,0	0,0	844,0	III
367	Goręczyno ul.Dąbrowa	4	0,0	731,0	0,0	731,0	III

356/4	Goręczyno ul. Polna	1	0,0	169,0	0,0	169,0	III
355/1	Goręczyno ul. Polna	2	0,0	56,0	0,0	56,0	III
354/2	Goręczyno ul. Polna	5	0,0	422,0	0,0	422,0	III
350	Goręczyno ul. Polna	9	0,0	169,0	0,0	169,0	III
385	Goręczyno ul. Polna	12	0,0	253,0	0,0	253,0	III
347	Goręczyno ul. Polna	11	0,0	282,0	0,0	282,0	III
dz 3243/5	Goręczyno ul. Dąbrowa	51	0,0	197,0	0,0	197,0	III
345	Goręczyno ul. Dąbrowa	49	139,0	169,0	0,0	308,0	III
344/5	Goręczyno ul. Dąbrowa	53A	0,0	1791,0	0,0	1791,0	III
316	Goręczyno ul. Dąbrowa	43	0,0	675,0	0,0	675,0	III
310/9	Goręczyno ul. Dąbrowa	35	0,0	619,0	0,0	619,0	III
333/1	Goręczyno ul. Kaszubska	3	0,0	67,0	0,0	67,0	III
344/12	Goręczyno ul. Kaszubska	8	170,0	225,0	0,0	395,0	III
335/20	Goręczyno ul. Kaszubska	7	139,0	0,0	0,0	139,0	III
342/2	Goręczyno ul. Kaszubska	2	155,0	135,0	0,0	290,0	III
333/2	Goręczyno ul. Kaszubska	1	202,0	252,0	0,0	454,0	III
139/4	Goręczyno ul. Kartuska		0,0	197,0	0,0	197,0	III
327	Goręczyno ul. Do Raju	1	0,0	152,0	0,0	152,0	III
331	Goręczyno ul. Do Raju	2	0,0	59,0	0,0	59,0	III
324	Goręczyno ul. Do Raju	5	0,0	157,0	0,0	157,0	III
314	Goręczyno ul. Dąbrowa	39	0,0	169,0	0,0	169,0	III
312	Goręczyno ul. Dąbrowa	41	0,0	51,0	0,0	51,0	III
320	Goręczyno ul. Dąbrowa	45	101,0	0,0	0,0	101,0	III
180	Goręczyno ul. Rokitki	10	169,0	0,0	0,0	169,0	III
183	Goręczyno ul. Rokitki		202,0	197,0	0,0	399,0	III
97	Goręczyno ul. Sportowa	114	0,0	183,0	0,0	183,0	III
94	Goręczyno ul. Kartuska	6	0,0	207,0	0,0	207,0	III
150/1	Goręczyno ul. Kartuska	9	200,0	211,0	0,0	411,0	III
126/3	Goręczyno ul. Kasztelańska	38	0,0	17,0	0,0	17,0	III
121	Goręczyno ul. Kasztelańska	42	0,0	492,0	0,0	492,0	III
140/3	Goręczyno ul. Krótka		0,0	105,0	0,0	105,0	III
115	Goręczyno ul. Kasztelańska	52	0,0	183,0	0,0	183,0	III
114/1	Goręczyno ul. Kasztelańska	54	0,0	344,0	0,0	344,0	III
dz 87/2	Goręczyno ul. Kartuska	2	225,0	0,0	0,0	225,0	III
dz 7/2	Goręczyno ul. Kasztelańska	68	0,0	0,0	551,0	551,0	
dz 8/3	Goręczyno ul. Kasztelańska	70	0,0	169,0	0,0	169,0	III
dz 11/1	Goręczyno ul. Kasztelańska	82	129,0	0,0	0,0	129,0	III
dz 24/2	Goręczyno ul. Kasztelańska	91	0,0	138,0	0,0	138,0	III
dz 19/7	Goręczyno ul. Kasztelańska	101	0,0	34,0	0,0	34,0	III
dz 19/5	Goręczyno ul. Kasztelańska	103	219,0	0,0	0,0	219,0	III
dz 40 i 43/2	Goręczyno ul. Kasztelańska	79	0,0	640,0	0,0	640,0	III
36	Goręczyno ul. Jałowcowa	3	0,0	177,0	0,0	177,0	III
55/28	Goręczyno ul. Sportowa	14	0,0	533,0	0,0	533,0	III
57/14	Goręczyno ul. Osiedlowa	3	0,0	28,0	0,0	28,0	III
dz 73/2	Goręczyno ul. Graniczna	1	0,0	84,0	0,0	84,0	III
dz 22/2	Goręczyno ul. Kasztelańska		0,0	93,0	0,0	93,0	III
216/1	Goręczyno ul. Jałowcowa	17	276,0	366,0	0,0	642,0	III
223/2	Goręczyno ul. Jałowcowa	7	0,0	409,0	0,0	409,0	III
217	Goręczyno ul. Jałowcowa	9	141,0	69,0	0,0	210,0	III

Nr działki	Miejscowość	nr	[m2] bud. mieszk	[m2] bud. gosp.	[m2] azbest luzem	Razem na posesji m2	Stopień pilności I, II, III
128	Hopowo	1	0,0	585,0	0,0	585,0	III
129/2	Hopowo	2	0,0	101,0	0,0	101,0	III
131	Hopowo	3	225,0	79,0	0,0	304,0	III
132	Hopowo	4	0,0	51,0	0,0	51,0	III
137	Hopowo	7	0,0	59,0	0,0	59,0	III
138	Hopowo	8	0,0	401,0	0,0	401,0	III
139/3	Hopowo	69	60,0	0,0	0,0	60,0	III
148/1	Hopowo	30	0,0	118,0	0,0	118,0	III
309	Hopowo	25G	170,0	0,0	0,0	170,0	III
306	Hopowo	0	184,0	0,0	0,0	184,0	III
184/1	Hopowo	25	155,0	0,0	0,0	155,0	III
305	Hopowo	24A	141,0	0,0	0,0	141,0	III
208	Hopowo	27	0,0	34,0	0,0	34,0	III
251/2	Hopowo	29	0,0	101,0	0,0	101,0	III
193	Hopowo		0,0	17,0	0,0	17,0	III
192	Hopowo	32	0,0	63,0	0,0	63,0	III
214	Hopowo	22	0,0	405,0	0,0	405,0	III
179	Hopowo	21	169,0	169,0	0,0	338,0	III
176/4	Hopowo	19	0,0	84,0	0,0	84,0	III
178	Hopowo	20	0,0	581,0	0,0	581,0	III
85	Hopowo	9	0,0	337,0	0,0	337,0	III
175/2	Hopowo	18	0,0	322,0	0,0	322,0	III
234	Hopowo	16	253,0	987,0	0,0	1240,0	III
216	Hopowo	15	0,0	247,0	0,0	247,0	III
190/8	Hopowo	35	276,0	0,0	0,0	276,0	III
171	Hopowo	14	211,0	138,0	0,0	349,0	III
170	Hopowo	13	0,0	617,0	0,0	617,0	III
169/2	Hopowo	12	135,0	0,0	0,0	135,0	III
197	Hopowo	przystanek autobusowy	0,0	39,0	0,0	39,0	III
167/4	Hopowo	10	0,0	433,0	0,0	433,0	III
168/2	Hopowo	11	0,0	253,0	0,0	253,0	III
157/2	Hopowo	45	0,0	759,0	0,0	759,0	III
156/4	Hopowo	44	0,0	190,0	0,0	190,0	III
203	Hopowo	37	146,0	336,0	0,0	482,0	III
202/2	Hopowo	36	0,0	135,0	0,0	135,0	III
253	Hopowo	38	0,0	169,0	0,0	394,0	III
247	Hopowo	47	0,0	169,0	0,0	169,0	III
33	Hopowo	50	0,0	394,0	0,0	394,0	III
34/15	Hopowo	51	124,0	169,0	0,0	293,0	III
22	Hopowo	55	90,0	101,0	0,0	191,0	III
dz 17/6	Hopowo	53	0,0	169,0	0,0	169,0	III
126/5	Hopowo	58	0,0	197,0	0,0	197,0	III
23	Hopowo	59	0,0	63,0	0,0	63,0	III
32	Hopowo	62	169,0	0,0	0,0	169,0	III
302	Hopowo	56	0,0	67,0	0,0	67,0	III
dz 4/2	Hopowo	57	0,0	90,0	0,0	90,0	III

Nr działki	Miejscowość	nr	[m2] bud. mieszk	[m2] bud. gosp.	[m2] azbest luzem	Razem na posesji m2	Stopień pilności I, II, III
124 i 125	Kamela	9	113,0	39,0	0,0	152,0	III
145	Kamela	10	0,0	91,0	0,0	91,0	III
137	Kamela	14	217,0	34,0	4,0	255,0	III
138	Kamela	15	0,0	444,0	0,0	444,0	III
122 i 121	Kamela	7	141,0	260,0	0,0	401,0	III
116/7	Kamela	6	256,0	0,0	0,0	256,0	III
119/2	Kamela	5B	0,0	51,0	0,0	51,0	III
135/2	Kamela	13	0,0	59,0	0,0	59,0	III
130/5	Kamela	30	0,0	748,0	0,0	748,0	III
108/2	Kamela	28	0,0	697,0	0,0	697,0	III
119/1	Kamela	5A	118,0	776,0	0,0	894,0	III
dz 71/1	Kamela	4	335,0	0,0	0,0	335,0	III
119/3	Kamela	5	0,0	717,0	0,0	717,0	III
49	Kamela	18	0,0	146,0	0,0	146,0	III
dz 87/1	Kamela	25	0,0	152,0	0,0	152,0	III
114/1	Kamela		77,0	28,0	0,0	105,0	III
99/36	Kamela	26	0,0	793,0	0,0	793,0	III
76	Kamela	24	0,0	196,0	0,0	196,0	III
dz 77/2	Kamela	40	228,0	0,0	0,0	228,0	III
dz 56/7	Kamela	2	0,0	281,0	0,0	281,0	III
73	Kamela		0,0	281,0	0,0	281,0	III
53	Kamela	21	186,0	180,0	0,0	366,0	III
46	Kamela	31	0,0	107,0	0,0	107,0	III
48	Kamela	19	0,0	366,0	0,0	366,0	III
dz 42/4	Kamela	33	0,0	394,0	0,0	394,0	III
41/13	Kamela	34	0,0	169,0	0,0	169,0	III
dz 40/1	Kamela	35	0,0	169,0	0,0	169,0	III
169	Kaplica	33	135,0	149,0	0,0	284,0	III
176/4	Kaplica	34	127,0	0,0	0,0	127,0	III
164/1	Kaplica	32	0,0	553,0	0,0	553,0	III
201	Kaplica	46	0,0	108,0	0,0	108,0	III
199	Kaplica	38	165,0	846,0	0,0	1011,0	III
206	Kaplica	37	278,0	334,0	0,0	612,0	III
142	Kaplica	26	278,0	987,0	0,0	1265,0	III
131	Kaplica	27	0,0	337,0	0,0	337,0	III
212/1	Kaplica	45	0,0	404,0	0,0	404,0	III
146	Kaplica	43	0,0	354,0	0,0	354,0	III
231	Kaplica	40	0,0	405,0	0,0	405,0	III
229	Kaplica	41	186,0	534,0	0,0	720,0	III
236	Kaplica		0,0	365,0	0,0	365,0	III
134/6	Kaplica	16	0,0	177,0	0,0	177,0	III
135/1	Kaplica	17	0,0	101,0	0,0	101,0	III
dz 88/2	Kaplica	10	787,0	51,0	0,0	838,0	III
115/2	Kaplica	11	176,0	197,0	0,0	373,0	III
dz91/4	Kaplica	8	0,0	709,0	0,0	709,0	III
14	Kaplica	6	0,0	651,0	0,0	651,0	III

Nr działki	Miejscowość/ ulica	nr	[m2] bud. mieszk	[m2] bud. gosp.	[m2] azbest luzem	Razem na posesji m2	Stopień pilności I, II, III
29	Kaplica	21	0,0	942,0	0,0	942,0	III
dz 37/3	Kaplica		188,0	0,0	0,0	188,0	III
7	Kaplica	5	217,0	450,0	0,0	667,0	III
dz 6/2	Kaplica	4	0,0	67,0	0,0	67,0	III
2	Kaplica	2	0,0	623,0	0,0	623,0	III
1	Kaplica	30	0,0	670,0	0,0	670,0	III
154/2	Ostrzyce ul.Ramlejska	14	0,0	1078,0	0,0	1078,0	III
160	Ostrzyce ul.Ramlejska	17	11,0	422,0	0,0	433,0	III
319	Ostrzyce ul.Ramlejska	16	135,0	51,0	0,0	186,0	III
	Ostrzyce ul.Ramlejska	7	0,0	240,0	0,0	240,0	III
167	Ostrzyce ul.Do Raju	2	0,0	486,0	0,0	486,0	III
183/1	Ostrzyce ul.Do Raju	4	184,0	464,0	0,0	648,0	III
207	Ostrzyce ul.Do Raju		0,0	108,0	0,0	108,0	III
211/32 i							III
209/2	Ostrzyce ul.Kasztelańska	71	0,0	868,0	0,0	868,0	III
103/2	Ostrzyce ul.Kasztelańska	14	0,0	274,0	0,0	274,0	III
86	Ostrzyce ul.Ramlejska	3	169,0	0,0	0,0	169,0	III
405/2	Ostrzyce ul.Kasztelańska	31	0,0	276,0	0,0	276,0	III
108/2	Ostrzyce ul.Kasztelańska	8	0,0	67,0	0,0	67,0	III
dz 52/4	Ostrzyce ul.Kasztelańska	19	512,0	197,0	0,0	709,0	III
dz 52/5	Ostrzyce ul.Kasztelańska	21	0,0	295,0	0,0	295,0	III
dz 51/2	Ostrzyce ul.Kasztelańska	23	0,0	32,0	0,0	32,0	III
dz 46/5	Ostrzyce ul.Kasztelańska	7	0,0	93,0	0,0	93,0	III
dz 45/1	Ostrzyce ul.Kasztelańska	3	340,0	79,0	0,0	419,0	III
dz 67/1	Ostrzyce ul.Droga Kaszubska	33	112,0	0,0	0,0	112,0	III
dz 66/1	Ostrzyce ul.Droga Kaszubska	37	197,0	155,0	0,0	352,0	III
26	Ostrzyce ul.Na Skarpie	5	0,0	124,0	0,0	124,0	III
dz 8/6	Ostrzyce ul.Droga Kaszubska	74	169,0	0,0	0,0	169,0	III
dz 8/5	Ostrzyce ul.Droga Kaszubska	76	127,0	67,0	0,0	194,0	III
329/1	Ostrzyce ul.Droga Kaszubska	59	139,0	76,0	0,0	215,0	III
323/1	Ostrzyce ul.Droga Kaszubska	65	0,0	90,0	0,0	90,0	III
131/1	Ostrzyce ul.Droga Kaszubska	25B	0,0	157,0	0,0	157,0	III
121/1	Ostrzyce ul.Nad Radunią	2	236,0	436,0	0,0	672,0	III
122/1	Ostrzyce ul.Nad Radunią	4	0,0	759,0	0,0	759,0	III
123/2	Ostrzyce ul.Nad Radunią	6	0,0	360,0	0,0	360,0	III
123/1	Ostrzyce ul.Nad Radunią		0,0	67,0	0,0	67,0	III
120/1	Ostrzyce ul.Droga Kaszubska	52	0,0	157,0	0,0	157,0	III
119/1	Ostrzyce ul.Droga Kaszubska	50	0,0	613,0	0,0	613,0	III
115/8	Ostrzyce ul.Piaskowa	8	76,0	0,0	0,0	76,0	III
117/4	Ostrzyce ul. Droga Kaszubska	48	155,0	78,0	0,0	233,0	III

Nr działki	Miejscowość	nr	[m2] bud. mieszk	[m2] bud. gosp.	[m2] azbest luzem	Razem na posesji m2	Stopień pilności I, II, III
132	Ostrzyce ul.Droga Kaszubska	23	0,0	893,0	0,0	893,0	III
134/6	Ostrzyce ul.Droga Kaszubska	19B	0,0	79,0	0,0	79,0	III
292/1	Ostrzyce ul.Droga Kaszubska	3	0,0	76,0	0,0	76,0	III
dz 39/5	Ostrzyce ul.Jałowcowa	24	197,0	0,0	0,0	197,0	III
219/19	Ostrzyce ul.Jałowcowa		197,0	354,0	0,0	551,0	III
249/3	Ostrzyce ul.Na Koszowatke	19	124,0	0,0	0,0	124,0	III
421	Ostrzyce ul.Na Koszowatke	10	0,0	35,0	0,0	35,0	III
246/5	Ostrzyce ul.Na Koszowatke	15B	0,0	17,0	0,0	17,0	III
245/27	Ostrzyce ul.Na Koszowatke	11	0,0	127,0	0,0	127,0	III
244	Ostrzyce ul.Na Koszowatke	7	0,0	191,0	0,0	191,0	III
270/6	Ostrzyce os.Leśne	3	142,0	0,0	0,0	142,0	III
270/10	Ostrzyce os.Leśne	6	79,0	0,0	0,0	79,0	III
270/31	Ostrzyce ul.Na Koszowatke	2	137,0	0,0	0,0	137,0	III
271/6	Ostrzyce ul.Węgleszyńska	4	0,0	34,0	0,0	34,0	III
267	Ostrzyce ul.Bukowa	1B	0,0	244,0	141,0	385,0	III
235	Ostrzyce ul.Droga Kaszubska	1	0,0	141,0	0,0	141,0	III
270/41	Ostrzyce os.Leśne		67,0	0,0	0,0	67,0	III
47	Piotrowo	8	0,0	135,0	0,0	135,0	III
41	Piotrowo	10	374,0	798,0	0,0	1172,0	III
90	Piotrowo	5	108,0	1232,0	0,0	1340,0	III
DZ 66/3	Piotrowo	4	0,0	192,0	0,0	192,0	III
34	Piotrowo	13	0,0	652,0	0,0	652,0	III
68	Piotrowo	3	0,0	118,0	0,0	118,0	III
31	Piotrowo	1	0,0	34,0	0,0	34,0	III
DZ 3129/2	Piotrowo		0,0	169,0	0,0	169,0	III
94	Piotrowo	17	0,0	167,0	0,0	167,0	III
226	Połączyno	66	98,0	190,0	0,0	288,0	III
230 i 231	Połączyno	64	42,0	56,0	0,0	98,0	III
225	Połączyno	63	0,0	558,0	0,0	558,0	III
187	Połączyno	30/31	0,0	80,0	0,0	80,0	III
166	Połączyno	32	0,0	713,0	0,0	713,0	III
130/3	Połączyno		0,0	387,0	0,0	387,0	III
154/8	Połączyno	34	0,0	163,0	0,0	163,0	III
241/4	Połączyno	50	169,0	211,0	0,0	380,0	III
153/18	Połączyno	35	0,0	323,0	0,0	323,0	III
151	Połączyno	36	0,0	366,0	0,0	366,0	III
137/9	Połączyno	49	146,0	28,0	0,0	174,0	III
149/30	Połączyno		0,0	201,0	0,0	201,0	III
321/20	Połączyno	48	0,0	264,0	0,0	264,0	III
149/30	Połączyno	37	0,0	51,0	0,0	51,0	III
184/2	Połączyno	27	0,0	96,0	0,0	96,0	III
182	Połączyno	22	236,0	207,0	0,0	443,0	III
181	Połączyno	17	0,0	256,0	0,0	256,0	III
176	Połączyno	16	0,0	177,0	0,0	177,0	III
280/1 i 290/1	Połączyno	15	0,0	45,0	0,0	45,0	III

Nr działki	Miejscowość	nr	[m2] bud. mieszk	[m2] bud. gosp.	[m2] azbest luzem	Razem na posesji m2	Stopień pilności I, II, III
204	Połączyno	19	0,0	225,0	0,0	225,0	III
207	Połączyno	20	0,0	331,0	0,0	331,0	III
200	Połączyno	21	219,0	343,0	0,0	562,0	III
196/1	Połączyno	24	0,0	515,0	0,0	515,0	III
124	Połączyno	25	0,0	522,0	0,0	522,0	III
117	Połączyno	26	0,0	762,0	0,0	762,0	III
175/1	Połączyno	60	287,0	950,0	0,0	1237,0	III
173/3	Połączyno	59	0,0	636,0	0,0	636,0	III
248/4	Połączyno	54	0,0	422,0	0,0	422,0	III
252/4	Połączyno	56	0,0	290,0	0,0	290,0	III
220	Połączyno	55	38,0	945,0	0,0	983,0	III
284/4	Połączyno	51	124,0	45,0	0,0	169,0	III
218/2	Połączyno	53	0,0	323,0	0,0	323,0	III
245	Połączyno	52	0,0	555,0	0,0	555,0	III
62	Połączyno		0,0	292,0	0,0	292,0	III
222/1	Połączyno	61	0,0	239,0	0,0	239,0	III
dz 59/2	Połączyno	3	141,0	169,0	0,0	0,0	III
54	Połączyno	5	0,0	430,0	0,0	430,0	III
dz 50/2	Połączyno	6	0,0	172,0	0,0	172,0	III
dz 78/5	Połączyno	8C	0,0	34,0	0,0	34,0	III
78/16	Połączyno	8	0,0	334,0	0,0	334,0	III
dz 96/1	Połączyno	12	0,0	112,0	0,0	112,0	III
105	Połączyno	13	0,0	407,0	0,0	407,0	III
dz 48/2	Połączyno	7	70,0	84,0	0,0	154,0	III
320	Połączyno		188,0	59,0	0,0	247,0	III
214	Ramleje	18	0,0	758,0	0,0	758,0	III
214	Ramleje	19	0,0	98,0	0,0	98,0	III
213	Ramleje	17	0,0	51,0	0,0	51,0	III
215	Ramleje	13	0,0	42,0	0,0	42,0	III
210	Ramleje	12	0,0	337,0	0,0	337,0	III
	Ramleje właśc. RICHERT	stary 33	287,0	0,0	0,0	287,0	III
169	Ramleje	11	0,0	336,0	0,0	336,0	III
203	Ramleje	10	141,0	202,0	0,0	343,0	III
194	Ramleje	9	0,0	439,0	0,0	439,0	III
191	Ramleje	4	0,0	458,0	0,0	458,0	III
176/1	Ramleje	7A	79,0	28,0	0,0	107,0	III
177/3	Ramleje	8	84,0	51,0	0,0	135,0	III
156	Ramleje	2	169,0	169,0	0,0	338,0	III
220	Ramleje	58	108,0	0,0	0,0	108,0	III
127	Ramleje	57	0,0	197,0	0,0	197,0	III
126	Ramleje	55	0,0	872,0	0,0	872,0	III
DZ 81/2	Ramleje	52	0,0	382,0	0,0	382,0	III
dz 75/1	Ramleje	51	0,0	326,0	0,0	326,0	III
dz 58/7	Ramleje	46	202,0	0,0	0,0	202,0	III
dz 13/6	Ramleje	39	0,0	176,0	0,0	176,0	III
219	Ramleje	40	0,0	155,0	0,0	155,0	III
20	Ramleje	37	186,0	337,0	0,0	523,0	III
41	Ramleje	35	169,0	141,0	0,0	310,0	III
dz 42/2	Ramleje	34	0,0	125,0	0,0	125,0	III

Nr działki	Miejscowość	nr	[m2] bud. mieszk	[m2] bud. gosp.	[m2] azbest luzem	Razem na posesji m2	Stopień pilności I, II, III
61	Ramleje	31	0,0	318,0	0,0	318,0	III
60	Ramleje	32	155,0	22,0	0,0	177,0	III
67	Ramleje	30	0,0	470,0	0,0	470,0	III
dz 71/3	Ramleje	50	0,0	191,0	0,0	191,0	III
69	Ramleje	49	141,0	54,0	0,0	195,0	III
218	Ramleje	29	169,0	301,0	0,0	470,0	III
93 i 65	Ramleje	27	0,0	875,0	0,0	875,0	III
87	Ramleje	56	0,0	347,0	0,0	347,0	III
dz 85/3	Ramleje	53	0,0	152,0	0,0	152,0	III
107	Ramleje	23	0,0	678,0	0,0	678,0	III
163	Ramleje	21	157,0	135,0	0,0	292,0	III
160	Ramleje	25	0,0	90,0	0,0	90,0	III
185	Rały	10	0,0	337,0	0,0	337,0	III
243	Rały	11	0,0	499,0	0,0	499,0	III
228/8	Rały	13	377,0	422,0	0,0	799,0	III
219	Rały	12	0,0	256,0	0,0	256,0	III
316	Rały		0,0	56,0	0,0	56,0	III
315	Rały		0,0	67,0	0,0	67,0	III
233/6	Rały		0,0	90,0	0,0	90,0	III
286	Rały	48	152,0	0,0	0,0	152,0	III
289	Rały	51	0,0	67,0	0,0	67,0	III
55/14	Rały	8	101,0	0,0	0,0	101,0	III
127	Rały	33	139,0	0,0	0,0	139,0	III
125	Rały	28	112,0	0,0	0,0	112,0	III
133/1	Rały	27	127,0	0,0	0,0	127,0	III
146	Rały	25	197,0	0,0	0,0	197,0	III
162/1	Rały	24	0,0	121,0	0,0	121,0	III
68	Rały	34	0,0	267,0	0,0	267,0	III
69	Rały	35	0,0	551,0	0,0	551,0	III
111	Rały	7	0,0	427,0	0,0	427,0	III
DZ 67/3	Rały	36	0,0	49,0	0,0	49,0	III
110	Rały		0,0	49,0	0,0	49,0	III
102	Rały	5	211,0	453,0	0,0	664,0	III
101	Rały	4	0,0	333,0	0,0	333,0	III
93	Rały	2	0,0	180,0	0,0	180,0	III
174/3	Rały	9	0,0	422,0	0,0	422,0	III
149/8	Rały	20	90,0	0,0	0,0	90,0	III
128/7	Rały	21	0,0	337,0	0,0	337,0	III
141/2	Rały	22A	0,0	2165,0	0,0	2165,0	III
151/9	Rały	17	124,0	0,0	0,0	124,0	III
150/1	Rały	18	250,0	250,0	0,0	500,0	III
323	Rały		217,0	0,0	0,0	217,0	III
230/3	Rybaki	58	202,0	132,0	0,0	334,0	III
	Rybaki	14	0,0	141,0	0,0	141,0	III
114 i 127/2	Rybaki	19	0,0	402,0	0,0	402,0	III
120/1	Rybaki	20	0,0	394,0	0,0	394,0	III
dz 55/1	Rybaki	21	225,0	225,0	0,0	450,0	III
105/3	Rybaki	16	0,0	157,0	0,0	157,0	III
dz 55/1	Rybaki		270,0	0,0	0,0	270,0	III

Nr działki	Miejscowość	nr	[m2] bud. mieszk	[m2] bud. gosp.	[m2] azbest luzem	Razem na posesji m2	Stopień pilności I, II, III
dz 51/5	Rybaki	23	112,0	180,0	0,0	292,0	III
dz 36/10	Rybaki	24	197,0	0,0	0,0	197,0	III
162/2	Rybaki	1	236,0	228,0	0,0	464,0	III
163/12	Rybaki	2	0,0	183,0	0,0	183,0	III
166/2	Rybaki	3	0,0	211,0	0,0	211,0	III
186	Rybaki	8	0,0	790,0	0,0	790,0	III
232	Rybaki	9	219,0	0,0	0,0	219,0	III
223/1	Rybaki	12	263,0	262,0	0,0	450,0	III
77	Rybaki	51	225,0	0,0	0,0	225,0	III
dz 59/1	Rybaki	50A	0,0	281,0	0,0	281,0	III
11	Rybaki		219,0	0,0	0,0	219,0	III
9	Rybaki	58	0,0	11,0	0,0	11,0	III
dz 20/2	Rybaki	28	155,0	337,0	0,0	492,0	III
dz 16/3	Rybaki	34	169,0	25,0	0,0	194,0	III
dz 16/7	Rybaki	38	0,0	70,0	0,0	70,0	III
437/1	Sławki	12	186,0	0,0	0,0	186,0	III
437/2	Sławki	11	169,0	0,0	0,0	169,0	III
520/2	Sławki	10	0,0	34,0	0,0	34,0	III
337/1	Sławki	8	186,0	14,0	0,0	200,0	III
451/4	Sławki	32	141,0	34,0	0,0	175,0	III
452	Sławki	31	0,0	93,0	0,0	93,0	III
328	Sławki	5	0,0	354,0	0,0	354,0	III
287/3	Sławki	4	0,0	436,0	0,0	436,0	III
291/2	Sławki	64	169,0	0,0	0,0	169,0	III
291/2	Sławki	65	169,0	0,0	0,0	169,0	III
293/1	Sławki	66	0,0	101,0	169,0	270,0	III
295/1	Sławki	68	152,0	0,0	0,0	152,0	III
298/2	Sławki	71	0,0	135,0	0,0	135,0	III
299	Sławki	72	0,0	242,0	0,0	242,0	III
300/6 i							III
300/7	Sławki	74	67,0	84,0	0,0	136,0	III
307	Sławki	75	0,0	202,0	0,0	202,0	III
240	Sławki	76	0,0	127,0	0,0	127,0	III
310/14	Sławki	46A	0,0	20,0	0,0	20,0	III
174/4	Sławki	47	169,0	63,0	0,0	232,0	III
510	Sławki	44	0,0	675,0	0,0	675,0	III
178	Sławki	43	0,0	731,0	0,0	731,0	III
203	Sławki	41	0,0	309,0	0,0	309,0	III
197	Sławki	40	0,0	112,0	0,0	112,0	III
164	Sławki	38	186,0	183,0	0,0	369,0	III
204	Sławki	37	0,0	681,0	0,0	681,0	III
209	Sławki	36	0,0	596,0	0,0	596,0	III
443/2	Sławki	35	0,0	321,0	0,0	321,0	III
147	Sławki	51	169,0	269,0	0,0	438,0	III
162/3	Sławki	49	169,0	125,0	0,0	294,0	III
167/3	Sławki	50	0,0	405,0	0,0	405,0	III
146/6	Sławki	52	186,0	658,0	0,0	844,0	III
147	Sławki	51	127,0	73,0	0,0	200,0	III

Nr działki	Miejscowość	nr	[m2] bud. mieszk	[m2] bud. gosp.	[m2] azbest luzem	Razem na posesji m2	Stopień pilności I, II, III
169/2 i 167/1	Sławki	57	0,0	157,0	0,0	157,0	III
170	Sławki	59	0,0	337,0	0,0	337,0	III
172	Sławki	61	0,0	393,0	0,0	393,0	III
332/2	Sławki	86	276,0	0,0	0,0	0,0	III
332/1	Sławki	85	169,0	0,0	0,0	169,0	III
463	Sławki	1	404,0	0,0	0,0	404,0	III
475	Sławki	2	0,0	42,0	0,0	42,0	III
333	Sławki	33	169,0	506,0	0,0	675,0	III
144	Sławki	54	0,0	394,0	0,0	394,0	III
141	Sławki	53	169,0	0,0	0,0	169,0	III
dz 59/6	Sławki	80	11,0	472,0	0,0	483,0	III
218	Sławki	79	0,0	118,0	0,0	118,0	III
223	Sławki	78	0,0	540,0	0,0	540,0	III
10	Sławki	82	0,0	112,0	0,0	112,0	III
111	Sławki	84	0,0	45,0	0,0	45,0	III
452/1	Somonino ul.Witosławy	33	0,0	51,0	0,0	51,0	III
456/23	Somonino ul.Witosławy	31	0,0	350,0	0,0	350,0	III
425/2	Somonino ul.Witosławy	25	169,0	118,0	0,0	287,0	III
419/16	Somonino ul.Witosławy	23	0,0	239,0	0,0	239,0	III
418/1	Somonino ul.Witosławy	19	0,0	169,0	0,0	169,0	III
672	Somonino ul.Witosławy	17B	219,0	0,0	0,0	219,0	III
391/8	Somonino ul.Witosławy	17	0,0	202,0	0,0	202,0	III
391/8	Somonino ul.Witosławy		371,0	101,0	0,0	472,0	III
390	Somonino ul.Witosławy	13	0,0	114,0	28,0	142,0	III
387	Somonino ul.Witosławy	11	157,0	202,0	0,0	359,0	III
385/2	Somonino ul.Witosławy	9	0,0	384,0	0,0	384,0	III
236/1 i 236/2	Somonino ul.Siemiana	4	69,0	316,0	0,0	385,0	III
237	Somonino ul.Wolności	44	127,0	0,0	0,0	127,0	III
663	Somonino ul.Ceynowy	2	152,0	0,0	0,0	152,0	III
283/1	Somonino ul.Ceynowy	11	169,0	34,0	0,0	203,0	III
272/2	Somonino ul.Ceynowy	29	0,0	127,0	0,0	127,0	III
755	Somonino ul.Wolności	1	124,0	0,0	0,0	124,0	III
506	Somonino ul.Leśna		169,0	0,0	0,0	169,0	III
469	Somonino ul.Polna	10	186,0	0,0	0,0	186,0	III
465/21	Somonino ul.Polna	6	0,0	235,0	0,0	235,0	III
325/3	Somonino ul.Osiedłowa	15	219,0	135,0	0,0	354,0	III
474/2	Somonino ul.Osiedłowa	8	0,0	69,0	0,0	69,0	III
483	Somonino ul.Osiedłowa	4	0,0	228,0	0,0	228,0	III
282	Somonino ul.Osiedłowa	11	146,0	157,0	0,0	303,0	III
485	Somonino ul.Osiedłowa	2	0,0	34,0	0,0	34,0	III
291	Somonino os.Mestwina	4	152,0	0,0	0,0	152,0	III
308/3	Somonino os.Mestwina	2	51,0	0,0	0,0	51,0	III
308/3	Somonino os.Mestwina	2A	98,0	42,0	0,0	140,0	III
255	Somonino ul.Nad Radunią	24	120,0	114,0	0,0	234,0	III
249/2	Somonino ul.Nad Radunią	34	169,0	0,0	0,0	169,0	III
256/23	Somonino ul.Nad Radunią	5B	0,0	56,0	0,0	56,0	III

Nr działki	Miejscowość	nr	[m2] bud. mieszk	[m2] bud. gosp.	[m2] azbest luzem	Razem na posesji m2	Stopień pilności I, II, III)
261/2	Somonino ul.Nad Radunią	22	0,0	53,0	0,0	53,0	III
261/10	Somonino ul.Ceynowy		0,0	219,0	0,0	219,0	III
762	Somonino ul.Ogrodników	2	219,0	0,0	0,0	219,0	III
122/3	Somonino ul.Ogrodników	4	0,0	152,0	0,0	152,0	III
139/6	Somonino ul.Ogrodników	6	186,0	0,0	0,0	186,0	III
139/4	Somonino ul.Ogrodników	8	236,0	0,0	0,0	236,0	III
119/1	Somonino ul.Krótką	2	186,0	0,0	0,0	186,0	III
140/3	Somonino ul.Krótką	6	0,0	79,0	0,0	79,0	III
870	Somonino ul.Krótką	4	0,0	202,0	0,0	202,0	III
141/11	Somonino ul.Krótką	10	236,0	0,0	0,0	236,0	III
141/5	Somonino ul.Krótką	12	165,0	0,0	0,0	165,0	III
385/2	Somonino ul.Ceynowy	5	0,0	56,0	0,0	56,0	III
383/10	Somonino ul.Zaulek	1	0,0	135,0	0,0	135,0	III
382/6	Somonino ul.Siemiana	10	0,0	357,0	0,0	357,0	III
345/3	Somonino ul.Siemiana	5	0,0	79,0	0,0	79,0	III
438/3	Somonino ul.Siemiana	16	169,0	0,0	0,0	169,0	III
379/1	Somonino ul.Siemiana	18	0,0	259,0	0,0	259,0	III
377/5	Somonino ul.Siemiana	22	112,0	135,0	0,0	247,0	III
376/4	Somonino ul.Siemiana	24	0,0	111,0	0,0	111,0	III
375/13	Somonino ul.Słodkie rowy	1	169,0	675,0	0,0	844,0	III
374/2	Somonino ul.Słodkie rowy	2	0,0	67,0	0,0	67,0	III
357	Somonino ul.Słodkie rowy	4	0,0	439,0	0,0	439,0	III
353/1	Somonino ul.Słodkie rowy	6	0,0	439,0	0,0	439,0	III
881/8	Somonino ul.Siemiana	11	169,0	0,0	0,0	169,0	III
373/2	Somonino ul.Siemiana	26	0,0	281,0	0,0	281,0	III
367/3	Somonino ul.Siemiana		0,0	118,0	0,0	118,0	III
371/6	Somonino os.Pod lasem	31	0,0	34,0	0,0	34,0	III
175	Somonino Zacisze		0,0	146,0	0,0	146,0	III
179	Somonino Zacisze	2	169,0	0,0	0,0	169,0	III
223/16	Somonino ul.Do Młyna	1	127,0	0,0	0,0	127,0	III
330/3	Somonino ul.Torowa	2A	0,0	21,0	0,0	21,0	III
646	Somonino os.Komara	39	90,0	0,0	0,0	90,0	III
648	Somonino os.Komara	22	219,0	0,0	0,0	219,0	III
213/1	Somonino os.Bernardyno	1	233,0	90,0	0,0	323,0	III
359	Somonino ul.Słodkie rowy	11	0,0	439,0	0,0	439,0	III
350	Somonino ul.Słodkie rowy	3	169,0	135,0	0,0	304,0	III
209/2	Somonino os.Bernardyno	11	0,0	67,0	0,0	67,0	III
209/5	Somonino os.Bernardyno	13	0,0	79,0	0,0	79,0	III
dz 36/3	Somonino ul.Kasztelańska	18	0,0	67,0	0,0	67,0	III
dz 36/4	Somonino ul.Kasztelańska	20A	90,0	0,0	0,0	90,0	III
28	Somonino ul.Kasztelańska	33	0,0	183,0	0,0	183,0	III
dz 35/3	Somonino ul.Kasztelańska	22	127,0	49,0	0,0	176,0	III
dz 18/2	Somonino ul.Kasztelańska	37	0,0	14,0	0,0	14,0	III
dz 19/2	Somonino ul.Kasztelańska		0,0	0,0	17,0	17,0	
823	Somonino ul.Kasztelańska	8	202,0	0,0	0,0	202,0	III
dz 53/3	Somonino ul.Kasztelańska	4	274,0	848,0	0,0	1122,0	III
dz 11/2	Somonino ul.Kasztelańska	11	139,0	0,0	0,0	139,0	III
8	Somonino ul.Kasztelańska	3	0,0	304,0	0,0	304,0	III
dz 75/8	Somonino ul.Kasztelańska	2	202,0	427,0	0,0	629,0	III

ROT Recycling Odpady Technologie S.C., 44-101 Gliwice, ul. Prymasa St. Wyszyńskiego 11

Nr działki							
	Miejscowość	nr	[m2] bud. mieszk	[m2] bud. gosp.	[m2] azbest luzem	Razem na posesji m2	Stopień pilności I, II, III
dz 103/9							
dz 92/2	Wyczechowo	7	0,0	748,0	0,0	748,0	III
101/13	Wyczechowo	6	112,0	155,0	0,0	267,0	III
dz 93/3	Wyczechowo	5	0,0	709,0	0,0	709,0	III
94/18	Wyczechowo	4	112,0	186,0	0,0	298,0	III
dz 100/3	Wyczechowo	2	101,0	0,0	0,0	101,0	III
dz 96/6	Wyczechowo	3A	174,0	0,0	0,0	174,0	III
dz 74/2	Wyczechowo	1	157,0	197,0	0,0	354,0	III
dz 61/2	Wyczechowo	22	267,0	228,0	0,0	495,0	III
dz 90/2	Wyczechowo	10	0,0	337,0	0,0	337,0	III
dz 90/2	Wyczechowo	20	112,0	0,0	0,0	112,0	III
dz 73/1	Wyczechowo	20A	0,0	127,0	0,0	127,0	III
dz 70/2	Wyczechowo	19	169,0	657,0	150,0	976,0	III
69	Wyczechowo	18	0,0	198,0	0,0	198,0	III
105	Wyczechowo	17	90,0	276,0	0,0	366,0	III
107	Wyczechowo	16	0,0	135,0	0,0	135,0	III
dz 104/7	Wyczechowo	14	127,0	53,0	0,0	180,0	III
dz 3115/2	Wyczechowo	13A	0,0	127,0	0,0	127,0	III
dz 30/2	Wyczechowo	25	0,0	368,0	0,0	368,0	III
29	Wyczechowo	26	274,0	244,0	0,0	518,0	III
110	Wyczechowo	24	0,0	188,0	0,0	188,0	III
dz 32/6	Wyczechowo	26A	139,0	67,0	0,0	206,0	III
dz 33/1	Wyczechowo	27	170,0	0,0	0,0	170,0	III
55/16	Wyczechowo	28	0,0	270,0	0,0	270,0	III
55/17	Wyczechowo	30	247,0	118,0	0,0	365,0	III
dz 85/1	Wyczechowo		0,0	0,0	315,0	315,0	
dz 49/6	Wyczechowo	23	141,0	0,0	0,0	141,0	III
55/25	Wyczechowo	38	197,0	20,0	0,0	217,0	III
dz 55/7	Wyczechowo	31	259,0	0,0	0,0	259,0	III
dz 55/12	Wyczechowo	32	155,0	17,0	0,0	172,0	III
dz 49/12	Wyczechowo	33	0,0	51,0	0,0	51,0	III
49/22	Wyczechowo	36	0,0	72,0	0,0	72,0	III
49/21	Wyczechowo	35	0,0	70,0	0,0	70,0	III
dz 53/4	Wyczechowo	34	0,0	67,0	0,0	67,0	III
55/14	Wyczechowo	33D	0,0	51,0	0,0	51,0	III
dz 62/7	Wyczechowo	33A	34,0	0,0	0,0	34,0	III
dz 66/2	Wyczechowo	9	0,0	905,0	0,0	905,0	III
	Wyczechowo	11	0,0	540,0	0,0	540,0	III

Tab.10.10 Płytki karo

Nr działki	Miejscowość	nr	[m2] bud. mieszk	[m2] bud. gosp.	[m2] azbest luzem	Razem na posesji m2	Stopień pilności I,II,III
1	Egiertowo	59	0	430	0	430	III
324	Goręczyno ul. Do Raju	5	300	261	0	561	III
333/2	Goręczyno ul. Kaszubska	1	0	161	0	161	III
396	Goręczyno ul. Kasztelańska	6	266	0	0	266	III
400	Goręczyno ul. Kasztelańska	20	128	0	0	128	III
439	Goręczyno ul. Łakowa	5	122	0	0	324	III
409/14	Goręczyno ul. Kasztelańska		146	0	146	146	III
1	Kamela	24	297	0	0	297	III
201	Kaplica	46	294	0	0	294	III
1	Ostrzyce ul. Kasztelańska	21	276	131	0	407	III
1	Połączyno	21	0	169	0	169	III
214	Ramleje	18	307	0	0	307	III
215	Ramleje	13	215	0	0	215	III
	Ramleje WŁAŚCI. RICHERT		287	0		287	III
169	Ramleje	11	0	200	0	200	III
126	Ramleje	55	230	0	0	230	III
20	Ramleje	37	0	246	0	246	III
	Rybaki	14	225	0	0	225	III
114 i127/2	Rybaki	19	179	215		394	III
178	Sławki	43	206	0	0	206	III
255	Somonino ul. Nad Radunią	24	120	0	0	120	III
762	Somonino ul. Ogrodników	2	0	18	0	18	III
330/3	Somonino ul. Torowa	2	175	0	0	175	III
646	Somonino os. Komara	39	90	0	0	90	III
648	Somonino os. Komara	22	219	0	0	219	III
3\36	Somonino	18	0	67	0	67	III

	ul.Kasztelańska						
3\53	Somonino ul.Kasztelańska	4	0	233	0	233	III

10.4. Baza azbestowa – dane dotyczące wyrobów zawierających azbest na terenie gminy Somonino

Na zlecenie Ministerstwa Gospodarki została utworzona strona internetowa www.bazaazbestowa.pl, z której zasobów mogą korzystać wszystkie jednostki samorządu terytorialnego. Jest to narzędzie informatyczne przeznaczone do prowadzenia inwentaryzacji na poziomie gminy i województwa.

Baza azbestowa jest narzędziem do gromadzenia i przetwarzania informacji uzyskanych z inwentaryzacji wyrobów zawierających azbest. Dane inwentaryzacyjne wprowadzają urzędy gminne i urzędy marszałkowskie po zalogowaniu. Korzystanie z niej jest bezpłatne. Baza jest również miejscem gdzie można znaleźć informacje o gminnych, powiatowych i wojewódzkich Programach Usuwania Azbestu.

Ogólnodostępne są zbiory zawierające informacje o:

- firmach uprawnionych do wykonywania prac w kontakcie z azbestem - zbiór „Firmy”
- składowiskach odpadów zawierających azbest - zbiór „Składowiska”
- obowiązujących aktach prawnych dotyczących problematyki azbestu - zbiór „Akty prawne”
- sposobie przedkładania informacji o posiadanych wyrobach zawierających azbest przez ich właścicieli - zbiór „Słownik”
- definicjach stosowanych pojęć - zbiór „Słownik”
- stosowanych przelicznikach ilościowych - zbiór „Słownik”

W zakładce „Pliki do pobrania” umieszczono dokumenty, publikacje książkowe – poradniki, filmy przybliżające problematykę związaną z usuwaniem wyrobów azbestowych od strony praktycznej i finansowej. Wprowadzania danych inwentaryzacyjnych dokonują uprawnieni użytkownicy po zalogowaniu. Graficzną prezentację wyników inwentaryzacji ilości i przestrzennego rozmieszczenia wyrobów zawierających azbest umożliwia Elektroniczny System Informacji Przestrzennej (ESIP).

10.5. Określenie ilości wyrobów zawierających azbest na terenie gminy Somonino – obiekty osób fizycznych

W tabeli 10.11 zestawiono dane dotyczące ilości występowania wyrobów zawierających azbest w obiektach osób fizycznych (dane na podstawie bezpośredniej inwentaryzacji) oraz ilości występowania wyrobów zawierających azbest w obiektach wielorodzinnych (dane na podstawie informacji uzyskanych bezpośrednio od użytkowników i na podstawie bazy azbestowej).

Tab. 10.11. Ilości wyrobów zawierających azbest na terenie gminy Somonino – obiekty osób fizycznych

RODZAJ WYROBÓW	Ilość wyrobów zawierających azbest
PLYTY FALISTE AZBESTOWO-CEMENTOWE OSOBY FIZYCZNE	189 240,0 [m ²]
	2 464 010,9[kg]
PLYTKI KARO AZBESTOWO-CEMENTOWE\ OSOBY FIZYCZNE	6 556,0[m ²]
	53 103,6[kg]
RAZEM: m²	195 796,0
RAZEM: kg	2 517 114,5

10.6. Określenie dalszego sposobu gospodarki odpadami azbestowymi z uwzględnieniem ich transportu oraz możliwościami ich unieszkodliwiania

10.6.1. Obowiązki wykonawców prac związanych z usuwaniem wyrobów i odpadów zawierających azbest

- **Obowiązki wytwórców odpadów zawierających azbest:**

obowiązki wytwórcy odpadów wynikające z ustawy o odpadach:

- opracowanie programu gospodarki odpadami niebezpiecznymi zawierającymi azbest (jeśli wytwarza odpady azbestowe w ilości powyżej 0,1 Mg rocznie),
- uzyskanie decyzji zatwierdzającej program j.w. przez właściwego marszałka województwa lub starostę,
- opracowanie i przedłożenie informacji o wytwarzanych odpadach zawierających azbest oraz o sposobach gospodarowania wytworzonymi odpadami w terminie 30 dni przed rozpoczęciem działalności powodującej powstawanie odpadów zawierających azbest (poniżej 0,1 Mg/rok),
- prowadzenie ilościowej i jakościowej ewidencji zgodnie z przyjętym katalogiem odpadów i listą odpadów niebezpiecznych oraz ewidencję miejsc przeznaczenia odpadów,
- przedłożenie informacji zbiorczej o rodzajach i ilościach odpadów oraz sposobach gospodarowania nimi marszałkowi województwa właściwemu ze względów na miejsce wytwarzania w terminie do końca pierwszego kwartału za poprzedni rok kalendarzowy,
- zawarcie umowy lub porozumienia na transport i unieszkodliwianie odpadów azbestowych.

obowiązki wytwórcy odpadów w wyniku prac polegających na usuwaniu wyrobów zawierających azbest, wynikające z aktów prawnych dotyczących azbestu oraz ochrony przed jego szkodliwością:

- uzyskanie odpowiednio zezwolenia, pozwolenia, decyzji zatwierdzenia programu gospodarowania odpadami niebezpiecznymi albo złożenia organowi informacji o sposobie gospodarowania odpadami niebezpiecznymi,
- przeszkolenie przez uprawnioną instytucję pracowników, osób kierujących lub nadzorujących prace polegające na zabezpieczaniu i usuwaniu wyrobów zawierających

azbest w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy przy zabezpieczaniu i usuwaniu tych wyrobów oraz przestrzeganie procedur dotyczących bezpiecznego postępowania,

- opracowanie przed rozpoczęciem prac szczegółowego planu prac usuwania wyrobów zawierających azbest, obejmującego w szczególności:
 - identyfikację azbestu w przewidzianych do usunięcia materiałach, na podstawie udokumentowanej informacji od właściciela lub zarządcy obiektu albo też na podstawie badań przeprowadzonych przez akredytowane laboratorium,
 - informację o metodach wykonywania planowanych prac,
 - zakres niezbędnych zabezpieczeń pracowników oraz środowiska przed narażeniem na szkodliwość emisji azbestu, w tym problematykę określoną przepisami dotyczącymi planu bezpieczeństwa i ochrony zdrowia,
 - ustalenie niezbędnego dla rodzaju wykonywanych prac monitoringu powietrza,
- posiadanie niezbędnego wyposażenia technicznego i socjalnego zapewniającego prowadzenie określonych planem prac oraz zabezpieczeń pracowników i środowiska przed narażeniem na działanie azbestu,
- zgłoszenie prac polegających na usunięciu wyrobów zawierających azbest właściwemu organowi nadzoru budowlanego oraz właściwemu okręgowemu inspektorowi pracy, które powinno zawierać:
 - rodzaj lub nazwę wyrobów zawierających azbest,
 - termin rozpoczęcia i planowanego zakończenia prac,
 - adres obiektu, urządzenia budowlanego lub instalacji przemysłowej,
 - kopię aktualnej oceny stanu wyrobów zawierających azbest,
 - określenie liczby pracowników, którzy przebywać będą w kontakcie z azbestem,
 - zobowiązanie wykonawcy prac do przedłożenia nowego zgłoszenia w przypadku zmiany warunków prowadzenia robót,
- zapewnienie warunków bezpiecznego usuwania wyrobów zawierających azbest,
- usuwanie wyrobów zawierających azbest w sposób uniemożliwiający emisję azbestu do środowiska oraz powodujący zminimalizowanie pylenia,
- stosowanie opakowania i przygotowania odpadów zawierających azbest do transportu,
- zapewnienie ochrony pracowników zatrudnionych przy usuwaniu wyrobów zawierających azbest przed szkodliwym działaniem włókien azbestu i pyłu zawierającego azbest,

- oczyszczenie terenu z pyłu azbestowego i złożenie właścicielowi, użytkownikowi lub zarządcy obiektu, dokumentu stwierdzającego o prawidłowości wykonania prac i o oczyszczeniu z azbestu.

10.6.2. Transport odpadów zawierających azbest

Zbieranie, transport wyrobów zawierających azbest:

- wytwórca odpadów może zlecić wykonanie obowiązku gospodarowania odpadami innemu posiadaczowi odpadów,
- posiadacz odpadów (w tym również wytwórca odpadów) może przekazywać odpady wyłącznie podmiotom, które uzyskały zezwolenie właściwego organu na prowadzenie działalności w zakresie gospodarki odpadami,
- zlecający usługę transportu odpadów jest obowiązany wskazać prowadzącemu działalność w zakresie transportu odpadów miejsce odbioru odpadów oraz posiadacza odpadów, do którego należy dostarczyć te odpady,
- prowadzący działalność w zakresie transportu odpadów jest obowiązany dostarczyć te odpady do posiadacza odpadów, który został mu wskazany przez zlecającego usługę,
- prowadzenie działalności w zakresie zbierania odpadów oraz prowadzenie działalności w zakresie transportu odpadów wymaga uzyskania zezwolenia,
- zezwolenie na prowadzenie działalności w zakresie zbierania lub transportu odpadów wydaje starosta w drodze decyzji na wniosek:
 - w przypadku zbierania - starosta właściwy ze względu na miejsce zbierania odpadów,
 - w przypadku transportu - starosta właściwy ze względu na miejsce siedziby lub zamieszkania posiadacza odpadów.
- prowadzący działalność wyłącznie w zakresie transportu odpadów prowadzi ewidencję z zastosowaniem tylko karty przekazania odpadów i jest obowiązany do poświadczenia na karcie przekazania tej usługi,
- do transportu wyrobów i odpadów zawierających azbest stosuje się odpowiednie przepisy o przewozie towarów niebezpiecznych,
- transport wyrobów i odpadów zawierających azbest, dla których przepisy o transporcie towarów niebezpiecznych nie ustalają szczególnych warunków przewozowych, należy wykonać w sposób uniemożliwiający emisję azbestu do środowiska.

10.6.3. Możliwości i miejsca składowania odpadów zawierających azbest

Zezwolenie na prowadzenie działalności w zakresie unieszkodliwiania odpadów wydawane jest w trybie ustawy o odpadach, natomiast w przypadku unieszkodliwiania odpadów azbestowych aktualnie na terenie Polski dopuszczone jest ich składowanie na oddzielnych składowiskach odpadów niebezpiecznych lub na wydzielonych kwaterach na terenie składowisk innych niż obojętne, unieszkodliwianie metodami fizykochemicznymi oraz składowanie odpadów zawierających azbest pod ziemią.

W województwie pomorskim składowiska odpadów azbestowych zlokalizowane są wg wykazu podanego w pkt.9 niniejszego programu.

Wykaz pozostałych składowisk bądź wydzielonych kwater przyjmujących odpady zawierające azbest dostępny jest w bazie utworzonej na zlecenie Ministerstwa Gospodarki - strona internetowa www.bazaazbestowa.pl

11. ZADANIA SŁUŻĄCE REALIZACJI CELÓW

„Program Oczyszczania Kraju z Azbestu na lata 2009-2032”, przyjmuje, że usunięcie wyrobów azbestowych ma zostać zakończone do 2032 r.

Pomyślna realizacja *Programu* zależy od zaangażowania organów administracji państwowej i jednostek samorządu terytorialnego.

Opracowując „Program usuwania wyrobów zawierających azbestu z terenu Gminy Somonino” uwzględniono politykę, cele i zadania:

- „Programu Oczyszczania Kraju z Azbestu na lata 2009-2032
- „Wojewódzki Plan Gospodarki Odpadami dla Województwa Pomorskiego 2018”

Ustalając politykę, cele i zadania „Programu usuwania wyrobów zawierających azbest z terenu gminy Somonino” kierowano się zasadami:

- dokładnej, szczegółowej wiedzy w zakresie występowania wyrobów i odpadów azbestowych na terenie gminy Somonino,
- zapobiegania narażenia na ekspozycję pyłu azbestowego ludzi i środowiska,
- realności przyjmowanych zadań organizacyjnych i inwestycyjnych na terenie gminy Somonino,
- współpracy w rozwiązywaniu „problematyki azbestowej” na poziomie regionalnym i poziomie gminy Somonino,

Przyjęto następujące zadania w zakresie realizacji „Programu usuwania wyrobów zawierających azbest z terenu gminy Somonino”:

- Wprowadzenie zapisów w zakresie bezpiecznego użytkowania i usuwania wyrobów i odpadów zawierających azbest do regulaminu o utrzymaniu czystości i porządku na terenie gminy Somonino,
- Opracowanie zasad współfinansowania i wsparcia finansowego w zakresie usuwania wyrobów i odpadów zawierających azbest, w tym regulaminu przyznawania dotacji/dofinansowania kosztów związanych z usuwaniem wyrobów i odpadów zawierających azbest z obiektów budowlanych ze szczególnym uwzględnieniem osób fizycznych nie prowadzących działalności gospodarczej na terenie gminy Somonino, wzoru wniosku dla osób fizycznych nie prowadzących działalności gospodarczej o dofinansowanie usuwania wyrobów i odpadów zawierających azbest na terenie gminy

Somonino, wzoru umowy z Wnioskodawcą o dofinansowanie usuwania wyrobów i odpadów zawierających azbest na terenie gminy Somonino, wzór umowy z Wykonawcą związanej z demontażem wyrobów zawierających azbest i unieszkodliwianiem odpadów zawierających azbest w obiektach gminy Somonino,

- Ustalenie zasad i możliwości odbioru odpadów azbestowych,
- Ustalenie kolejności usuwania wyrobów i odpadów zawierających azbest,
- Oczyszczanie obiektów użyteczności publicznej z wyrobów zawierających azbest,
- Oczyszczanie pozostałych obiektów, urządzeń i instalacji z wyrobów zawierających azbest,
- Działania informacyjno-edukacyjne związane z problematyką azbestową (ulotki, materiały informacyjne, spotkania, seminaria, działalność w mediach i inne),
 - Aktualizacja bazy informacyjnej dotyczącej występowania wyrobów zawierających azbest na terenie gminy Somonino,
- Monitoring realizacji „Programu usuwania wyrobów zawierających azbest z terenu gminy Somonino”.

12.HARMONOGRAM RZECZOWO – FINANSOWY REALIZACJI PROGRAMU

Harmonogram rzeczowo – finansowy realizacji programu przedstawiono w tab.12.1

Tab. 12.1 Harmonogram rzeczowo – finansowy realizacji programu

Lp.	Zadania	Koszty źródło finansowania odpowiedzialny za realizację	Termin
1.	Oczyszczanie obiektów osób fizycznych z wyrobów i odpadów zawierających azbest	(szczegóły pkt.13) środki właścicieli nieruchomości, inne, właściciele nieruchomości, gmina Somonino	2012 - 2032
2.	Działania informacyjno-edukacyjne związane z problematyką azbestową tj. o szkodliwości azbestu i bezpiecznym użytkowaniu i usuwaniu wyrobów zawierających (ulotki, materiały informacyjne, spotkania, seminaria, działalność w mediach i inne)	wg potrzeb, środki właścicieli nieruchomości, inne, właściciele nieruchomości, gmina Somonino	Systematycznie 2012 - 2032
3.	Aktualizacja bazy informacyjnej dotyczącej występowania wyrobów zawierających azbest na terenie gminy Somonino	wg potrzeb	2012- 2032
4.	Aktualizacja „Programu usuwania wyrobów zawierających azbest z terenu gminy Somonino	W przypadku zaistnienia konieczności	2013- 2032
5.	Monitoring realizacji „Programu usuwania wyrobów zawierających azbest z terenu gminy Somonino	bez kosztów gmina Somonino	od 2012 na bieżąco
6.	Aktualizacja oceny ilości, występowania i stanu technicznego wyrobów zawierających azbest z terenu gminy Somonino	wg potrzeb gmina Somonino	2012-2032

13. KOSZTY USUNIĘCIA WYROBÓW I ODPADÓW ZAWIERAJĄCYCH AZBEST Z OBIEKTÓW OSÓB FIZYCZNYCH

Koszty usunięcia wyrobów i odpadów zawierających azbest z obiektów osób fizycznych określono na podstawie przeprowadzonej diagnozy aktualnego stanu użytkowania wyrobów zawierających azbest jak również szczegółowej inwentaryzacji tych wyrobów.

Szacunkowe koszty usunięcia wyrobów i odpadów zawierających azbest z obiektów osób fizycznych i szacunek kosztów nowych inwestycji z obiektów osób fizycznych (nowe pokrycia dachowe) przedstawiono poniżej.

W kosztach uwzględniono:

- dane z diagnozy stanu użytkowania wyrobów,
- koszty demontażu, usuwania wyrobów,
- koszty transportu i unieszkodliwiania odpadów azbestowych,

oraz, co jest istotne w przypadku usuwania wyrobów azbestowych z pokryć dachowych obiektów osób fizycznych, koszty nowych pokryć dachowych.

Szacunek kosztów realizacji „Programu usuwania wyrobów zawierających azbest na z terenu gminy Somonino” - koszty usunięcia wyrobów i odpadów zawierających azbest z obiektów osób fizycznych przedstawiono w Tab13.1

Podstawą przedstawionego szacunku kosztów usunięcia wyrobów zawierających azbest z obiektów osób fizycznych jest szacunek kosztów przyjęty na podstawie cen średnich, a do dalszych rozważań przyjęto:

dla płyt falistych - 28 PLN/m²,

dla płyt karo - 37 PLN/m²,

wyrobów azbestowych zgromadzonych luzem na terenie posesji – 1100 PLN/Mg,

koszt pokrycia nowego dachu – 47 PLN/m²

Tab.13.1 Szacunek kosztów realizacji „Programu usuwania wyrobów zawierających azbest z terenu gminy Somonino „- koszty usunięcia wyrobów zawierających azbest z obiektów osób fizycznych

Lp.	Rodzaj obiekt/rodzaj wyrobu/ odpady	Szacunkowe koszty usunięcia wyrobów i odpadów zawierających azbest [tys. PLN]	Szacunkowe koszty nowego pokrycia [tys. PLN]
1.	Wyroby zawierające azbest - obiekty osób fizycznych Płyty faliste	5 298,7	8 894,3
2.	Wyroby zawierające azbest - obiekty osób fizycznych Płyty karo	242,6	308,1
3	Wyroby zawierające azbest zgromadzone luzem na terenie posesji osób fizycznych	18,8	0
	RAZEM	5 560,1	9 202,4

14. ZARZĄDZANIE PROGRAMEM

14.1. Wstęp

Zarządzanie „ Programem usuwania wyrobów zawierających azbest z terenu gminy Somonino” odnosi się do jego wdrożenia i realizacji, monitoringu i oceny realizacji programu.

Przyjętymi zasadami wdrażania i realizacji programu są:

- zasada odpowiedzialności za wdrożenie programu - tj. wybór osoby (osób), lub jednostki odpowiedzialnej(ych) za realizację programu,
- zasada spójności z programami i planami na poziomie kraju, województwa, powiatu, gminy Somonino,
- zasada aktualizacji programu,
- zasada współpracy w realizacji programu zarówno z organami szczebla publicznego i prywatnego,
- zasada ciągłej edukacji ekologicznej i dostępu do informacji w zakresie realizacji programu społeczeństwa i bezpośrednich uczestników w realizacji programu.

14.2. Określenie wskaźników monitorowania i oceny skuteczności realizacji programu

Poniżej przedstawiono listę wskaźników przyjętych do oceny wdrażania i realizacji programu.

Wskaźniki monitorowania i oceny skuteczności realizacji „ Programu usuwania wyrobów zawierających azbest z terenu gminy Somonino” przedstawiono w tab.14.1.

Tab.14.1 Wskaźniki monitorowania i oceny skuteczności realizacji programu

WSKAŹNIKI PRESJI ŚRODOWISKOWEJ WSKAŹNIKI STANU ŚRODOWISKA ZWIĄZANE Z GOSPODARKĄ ODPADAMI				
Lp	Wskaźnik	Jednostka	Wielkość obecna	Wielkość wynikająca z realizacji programu
1.	Ilość nieruchomości osób fizycznych z zabudowanymi wyrobami zawierającymi azbest	szt.	660	
2.	Stopień pilności w użytkowaniu wyrobów zawierających azbest: I II III	szt. szt. szt.	0 0 660	
3.	Ilość zinwentaryzowanych wyrobów zawierających azbest	Mg	2 517,11	
4.	Ilość wytworzonych odpadów w wyniku usuwania wyrobów zawierających azbest	Mg	0	
5.	Ilość odpadów podlegająca składowaniu	Mg	2 535,02	
6.	Ilość odpadów poddana unieszkodliwianiu metodami innymi niż składowanie	Mg	0	

14.3. Określenie sposobu monitorowania i zarządzania programem

Do głównych zadań monitorowania i zarządzania programem należy;

- gromadzenie danych i informacji w zakresie problematyki azbestowej, w tym ilość i stan wyrobów zawierających azbest,
- cykliczna kontrola stopnia realizacji programu wraz ze sprawozdawczością z realizacji programu (sprawozdanie dla Rady Gminy, marszałek województwa),
- współpraca z marszałkiem województwa, z mediami,
- nadzór nad wykorzystywanymi środkami przeznaczonymi na realizację programu.

15. FINANSOWE ASPEKTY REALIZACJI PROGRAMU - ŹRÓDŁA FINANSOWANIA

Sposób i źródło finansowania zadań realizowanych w ramach „Programu usuwania wyrobów zawierających azbest z terenu gminy Somonino” uzależniony jest od możliwości finansowych Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej we Gdańsku.

Możliwości pozyskiwania środków finansowych ze źródeł krajowych, zwłaszcza z odpowiednich funduszy Unii Europejskiej przedstawiono w poradniku „Stosowania przepisów i procedur dotyczących pozyskiwania z krajowych i zagranicznych funduszy pomocowych dodatkowych środków finansowych na usuwanie materiałów zawierających azbest” wydanym przez Ministerstwo Gospodarki, Departament Przemysłu, Warszawa 2006.

W 2008 r. na zlecenie Ministerstwa Gospodarki został opracowany i rozesłany do wszystkich samorządów poradnik dotyczący finansowania usuwania azbestu.

16. ZAŁĄCZNIKI

- **Załącznik A – obiekty podmiotów prawnych – podmioty prowadzące działalność gospodarczą na terenie których stwierdzono zabudowane wyroby zawierające azbest w trakcie prowadzonej inwentaryzacji obiektów osób fizycznych,**
- **Załącznik nr 1 WZÓR INFORMACJI O WYBORACH ZAWIERAJĄCYCH AZBEST**
- **Załącznik nr 2 WZÓR OCENY STANU I MOŻLIWOŚCI BEZPIECZNEGO UŻYTKOWANIA WYROBÓW ZAWIERAJĄCYCH AZBEST,**
- **Załącznik nr 3 WYKAZ AKTÓW PRAWNYCH**
- **Załącznik**

BORCZ

-DZIAŁKA 1/11 i 1/17 -FIRMA IBS-POLSKIE PIERZE I PUCH-WŁAŚĆ. SENATOR MIELEWCZYK- -

DZIAŁKA 10 -ŚWIETLICA SZKOLNA

WYCZECHOWO

-DZIAŁKA 3115/2 - NADLESNICTWO WYCZECHOWO

-DZIAŁKA 44/5 - TEREN PRYWATNY POD DZIAŁALNOŚĆ

STARKOWA HUTA

-DZIAŁKA 196 - BUDYNEK WODOCIĄGU PUBLICZNEGO GM.SOMONINO

DZIAŁKA 90/2 i 88/13 - FIRMA DALMAR WŁAŚĆ.CZAPJEWSKI

HOPOWO

-DZIAŁKA 197 - PRZYSTANKI AUTOBUSOWE 2 SZT.

KAPLICA

-DZIAŁKA 48/12 - KOPALNIA TORFU

SŁAWKI

-DZIAŁKA 437/1 - TEREN FIRMY ROLWET

-DZIAŁKA 475 - TEREN DWORCA PKP SŁAWKI

GORĘCZYNO

-DZIAŁKI 409/2 i 409/3 i 409//4 - TEREN PNSJONATU KASZUBSKA STRZECHA

RĄTY

-DZIAŁKA 141//2 - HOOWLA KUR

OSTRZYCE

-DZIAŁKA 131/1 - GOŚCINIEC U PELPLIŃSKICH

-DZIAŁKA 122/1 - AGROTURYSTYKA

-DZIAŁKA 117/4 - SMAŻALNIA RYB U EDZIA

-DZIAŁKA 134/6 - GOŚCINIEC U MARYLI

-DZIAŁKA 405/2 - VILLA NAD RADUNIĄ

- DZIAŁKA 52/4 - SMAZALNIA RYB U RYBAKA

-DZIAŁKA 45/1 - GOŚCINIEC ZOŚKA

-DZIAŁKA 235 - ZAJAZD STOLEMEK

SOMONINO

-DZIAŁKA 243 i 244 - SZKOŁA PODSTAWOWA

-DZIAŁKA 261/2 - ZAKŁAD STOLARSKI

-DZIAŁKA 43/1 - STARA CEGIELNIA

-DZIAŁKA 181/6 i 181/7 - FIRMA WODJAR

EGIERTOWO

-DZIAŁKA 71/6 - KWIACIARNIA MAGNOLIA

Załącznik nr 1

WZÓR INFORMACJI O WYBORACH ZAWIERAJĄCYCH AZBEST

INFORMACJA O WYROBACH ZAWIERAJĄCYCH AZBEST¹⁾1. Nazwa miejsca/urządzenia/instalacji, adres²⁾:

2. Wykorzystujący wyroby zawierające azbest – imię i nazwisko lub nazwa i adres:

3. Rodzaj zabudowy³⁾:4. Numer działki ewidencyjnej⁴⁾:5. Numer obrębu ewidencyjnego⁴⁾:6. Nazwa, rodzaj wyrobu⁵⁾:7. Ilość posiadanych wyrobów⁶⁾:8. Stopień pilności⁷⁾:9. Zaznaczenie miejsca występowania wyrobów⁸⁾:

a) nazwa i numer dokumentu:

b) data ostatniej aktualizacji:

10. Przewidywany termin usunięcia wyrobów:

11. Ilość usuniętych wyrobów zawierających azbest przekazanych do unieszkodliwienia⁹⁾:

(podpis)

data

¹⁾ Za wyrób zawierający azbest uznaje się każdy wyrób zawierający wagowo 0,1 % lub więcej azbestu.²⁾ Adres faktycznego miejsca występowania azbestu należy uzupełnić w następującym formacie: województwo, powiat, gmina, miejscowość, ulica, numer nieruchomości.³⁾ Należy podać rodzaj zabudowy: budynek mieszkalny, budynek gospodarczy, budynek przemysłowy, budynek mieszkalno-gospodarczy, inny.⁴⁾ Należy podać numer działki ewidencyjnej i numer obrębu ewidencyjnego faktycznego miejsca występowania azbestu.⁵⁾ Przy określaniu rodzaju wyrobu zawierającego azbest należy stosować następującą klasyfikację:

- płyty azbestowo-cementowe płaskie stosowane w budownictwie,
- płyty faliste azbestowo-cementowe stosowane w budownictwie,
- rury i złącza azbestowo-cementowe,
- rury i złącza azbestowo-cementowe pozostawione w ziemi,
- izolacje natryskowe środkami zawierającymi w swoim składzie azbest,
- wyroby cierne azbestowo-kauczukowe,
- przędza specjalna, w tym włókna azbestowe obrobione,
- szczeliwa azbestowe,
- taśmy tkane i plecione, sznury i sznurki,
- wyroby azbestowo-kauczukowe, z wyjątkiem wyrobów ciernych,
- papier, tektura,
- drogi zabezpieczone (drogi utwardzone odpadami zawierającymi azbest przed wejściem w życie ustawy z dnia 19 czerwca 1997 r. o zakazie stosowania wyrobów zawierających azbest, po trwałym zabezpieczeniu przed emisją włókien azbestu),
- drogi utwardzone odpadami zawierającymi azbest przed wejściem w życie ustawy z dnia 19 czerwca 1997 r. o zakazie stosowania wyrobów zawierających azbest, ale niezabezpieczone trwale przed emisją włókien azbestu,
- inne wyroby zawierające azbest, oddzielnie niewymienione, w tym papier i tektura; podać jakie.

⁶⁾ Ilość wyrobów zawierających azbest należy podać w jednostkach właściwych dla danego wyrobu (kg, m², m³, m.b., km).⁷⁾ Według „Oceny stanu i możliwości bezpiecznego użytkowania wyrobów zawierających azbest” określonej w załączniku nr 1 do rozporządzenia Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 2 kwietnia 2004 r. w sprawie sposobów i warunków bezpiecznego użytkowania i usuwania wyrobów zawierających azbest (Dz. U. Nr 71, poz. 649 oraz z 2010 r. Nr 162, poz. 1089).⁸⁾ Nie dotyczy osób fizycznych niebędących przedsiębiorcami. Należy podać nazwę i numer dokumentu oraz datę jego ostatniej aktualizacji, w którym zostały oznaczone miejsca występowania wyrobów zawierających azbest, w szczególności: planu sytuacyjnego terenu instalacji lub urządzenia zawierającego azbest, dokumentacji technicznej.

• **Załącznik nr 2 WZÓR OCENY STANU I MOŻLIWOŚCI BEZPIECZNEGO UŻYTKOWANIA WYROBÓW ZAWIERAJĄCYCH AZBEST**

OCENA

stanu i możliwości bezpiecznego użytkowania wyrobów zawierających azbest

Nazwa miejsca/obiektu/urządzenia budowlanego/instalacji przemysłowej:

Adres miejsca/obiektu/urządzenia budowlanego/instalacji przemysłowej:

Rodzaj zabudowy¹⁾:

Numer działki ewidencyjnej²⁾:

Numer obrębu ewidencyjnego²⁾:

Nazwa, rodzaj wyrobu³⁾:

Ilość wyrobów⁴⁾:

Data sporządzenia poprzedniej oceny⁵⁾:

Grupa/ nr	Rodzaj i stan wyrobu	Punkty	Ocena
1	2	3	4
I	Sposób zastosowania azbestu		
1	Powierzchnia pokryta masą natryskową z azbestem (torkret)	30	
2	Tynk zawierający azbest	30	
3	Lekkie płyty izolacyjne z azbestem (ciężar obj. < 1 000 kg/m ³)	25	
4	Pozostałe wyroby z azbestem (np. pokrycia dachowe, elewacyjne)	10	
II	Struktura powierzchni wyrobu z azbestem		
5	Duże uszkodzenia powierzchni, naruszona struktura włókien	60	
6	Niewielkie uszkodzenia powierzchni (rysy, odpryski, załamania), naruszona struktura włókien	30	
7	Ścisła struktura włókien przy braku warstwy zabezpieczającej lub jej dużych ubytkach	15	
8	Warstwa zabezpieczająca bez uszkodzeń	0	
III	Możliwość uszkodzenia powierzchni wyrobu z azbestem		
9	Wyrób jest przedmiotem jakichś prac	30	
10	Wyrób bezpośrednio dostępny (do wysokości 2 m)	15	
11	Wyrób narażony na uszkodzenia mechaniczne	10	
12	Wyrób narażony na wstrząsy i drgania lub czynniki atmosferyczne	10	
13	Wyrób nie jest narażony na wpływy zewnętrzne	0	
IV	Miejsce usytuowania wyrobu w stosunku do pomieszczeń użytkowych		
14	Bezpośrednio w pomieszczeniu	30	
15	Za zawieszonym, nieuszczelnym sufitem lub innym pokryciem	25	
16	W systemie wentylacji pomieszczenia (kanały wentylacyjne)	25	
17	Na zewnątrz obiektu (np. tynk)	20	
18	Elementy obiektu (np. osłony balkonowe, filarki międzyokienne)	10	
19	Za zawieszonym szczelnym sufitem lub innym pokryciem, ponad pyłoszczelną powierzchnią lub poza szczelnym kanałem wentylacyjnym	5	

20	Bez kontaktu z pomieszczeniem (np. na dachu odizolowanym od pomieszczeń mieszkalnych)	0	
V	Wykorzystanie miejsca/obiektu/urządzenia budowlanego/instalacji przemysłowej		
21	Regularne przez dzieci, młodzież lub sportowców	40	
22	Stale lub częste (np. zamieszkanie, miejsce pracy)	30	
23	Czasowe (np. domki rekreacyjne)	15	
24	Rzadkie (np. strychy, piwnice, komórki)	5	
25	Nieużytkowane (np. opuszczone zabudowania mieszkalne lub gospodarskie, wyłączone z użytkowania obiekty, urządzenia lub instalacje)	0	
SUMA PUNKTÓW OCENY			
STOPIEŃ PILNOŚCI			

UWAGA: W każdej z pięciu grup arkusza należy wskazać co najmniej jedną pozycję. Jeśli w grupie zostanie wskazana więcej niż jedna pozycja, sumując punkty z poszczególnych grup, należy uwzględnić tylko pozycję o najwyższej punktacji w danej grupie. Sumaryczna liczba punktów pozwala określić stopień pilności:

Stopień pilności I od 120 punktów

wymagane pilnie usunięcie (wymiana na wyrób bezazbestowy) lub zabezpieczenie

Stopień pilności II od 95 do 115 punktów

wymagana ponowna ocena w terminie do 1 roku

Stopień pilności III do 90 punktów

wymagana ponowna ocena w terminie do 5 lat

.....

Oceniający
(nazwisko i imię)

Właściciel/Zarządca
(podpis)

.....

(miejscowość, data)

(adres lub pieczęć z adresem)

Objaśnienia:

- Należy podać rodzaj zabudowy: budynek mieszkalny, budynek gospodarczy, budynek przemysłowy, inny.
- Należy podać numer obrębu ewidencyjnego i numer działki ewidencyjnej faktycznego miejsca występowania azbestu.
- Przy określaniu rodzaju wyrobu zawierającego azbest należy stosować następującą klasyfikację:
 - płyty azbestowo-cementowe płaskie stosowane w budownictwie,
 - płyty faliste azbestowo-cementowe dla budownictwa,
 - rury i złącza azbestowo-cementowe,
 - izolacje natryskowe środkami zawierającymi w swoim składzie azbest,
 - wyroby cierne azbestowo-kauczukowe,
 - przedzia specjalna, w tym włókna azbestowe obrobione,
 - szczeliwa azbestowe,
 - taśmy tkane i plecione, sznury i sznurki,
 - wyroby azbestowo-kauczukowe, z wyjątkiem wyrobów ciernych,
 - papier, tektura,
 - inne wyroby zawierające azbest, oddzielnie niewymienione, w tym papier i tektura, podać jakie.
- Ilość wyrobów azbestowych podana w jednostkach masy (Mg) oraz w jednostkach właściwych dla danego wyrobu (m², m³, mb).
- Należy podać datę przeprowadzenia poprzedniej oceny; jeśli jest to pierwsza ocena, należy wpisać "pierwsza ocena".

Załącznik nr 3

WYKAZ AKTÓW PRAWNYCH¹, STAN 10 GRUDNIA 2011R.

Ustawy

Lp.	MIEJSCE PUBLIKACJI	AKT	WPROWADZONE ZMIANY
1	Dz.U.83.35.163	USTAWA z dnia 24 czerwca 1983 r. o społecznej inspekcji pracy (Dz. U. 1983 nr 35 poz. 163)	tekst jednolity
2	Dz.U.98.21.94	USTAWA z dnia 26 czerwca 1974 r. Kodeks pracy (Dz. U. 1998, nr 21, poz. 94 j.t.)	tekst jednolity
3	Dz.U.01.100.1085	USTAWA z dnia 27 lipca 2001 r. o wprowadzeniu ustawy - Prawo ochrony środowiska, ustawy o odpadach oraz o zmianie niektórych ustaw (Dz. U. 2001, nr 100, poz. 1085 j.t.)	tekst jednolity
4	Dz.U.02.101.926	USTAWA z dnia 29 sierpnia 1997 r. o ochronie danych osobowych (Dz. U. 2002, nr 101, poz. 926 j.t.)	tekst jednolity
5	Dz.U.02.199.1671	USTAWA z dnia 28 października 2002 r. o przewozie drogowym towarów niebezpiecznych (Dz. U. 2002, nr 199, poz. 1671 j.t.)	tekst jednolity
6	Dz.U.04.3.20	USTAWA z dnia 19 czerwca 1997 r. o zakazie stosowania wyrobów zawierających azbest (Dz. U. 2004, nr 3, poz. 20 j.t.)	tekst jednolity
7	Dz.U.04.92.881	USTAWA z dnia 16 kwietnia 2004 r. o wyrobach budowlanych (Dz. U. 2004, nr 92, poz. 881 j.t.)	zmiany: Dz.U.11.102.586
8	Dz.U.05.108.908	USTAWA z dnia 20 czerwca 1997 r. Prawo o ruchu drogowym (Dz. U. 2005, nr 108, poz. 908 j.t.)	zmiany: Dz.U.11.171.1016
9	Dz.U.05.180.1495	USTAWA z dnia 29 lipca 2005 r. o zużytym sprzęcie elektrycznym i	tekst jednolity

¹ bazaazbestowa

		elektronicznym (Dz. U. 2005, nr 180, poz. 1495 j.t.)	
10	Dz.U.05.228.1947	USTAWA z dnia 4 lutego 1994 r. Prawo geologiczne i górnicze (Dz. U. 2005, nr 228, poz. 1947 j.t.)	zmiany: M.P.10.56.766 M.P.10.56.767
11	Dz.U.05.236.2008	USTAWA z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (Dz. U. 2005, nr 236, poz. 2008 z późn. zm)	tekst jednolity
12	Dz.U.05.249.2104	USTAWA z dnia 30 czerwca 2005 r. o finansach publicznych (Dz. U. 2005, nr 249, poz. 2104)	tekst jednolity
13	Dz.U.07.44.287	USTAWA z dnia 20 lipca 1991 r. o Inspekcji Ochrony Środowiska (Dz. U. 2007, nr 44, poz. 287 t.j.)	tekst jednolity
14	Dz.U.07.89.589	USTAWA z dnia 13 kwietnia 2007 r. o Państwowej Inspekcji Pracy (Dz. U. 2007, nr 89, poz. 589 t.j.)	tekst jednolity
15	Dz.U.07.124.859	USTAWA z dnia 29 czerwca 2007 r. o międzynarodowym przemieszczaniu odpadów (Dz. U. 2007, nr 124, poz. 859)	tekst jednolity
16	Dz.U.08.25.150	USTAWA z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (Dz. U. 2008, nr 25, poz. 150 j.t.)	zmiany: M.P.10.74.945 M.P.10.78.965
17	Dz.U.08.164.1027	USTAWA z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (Dz. U. 2008, nr 164, poz. 1027 j.t.)	tekst jednolity
18	Dz.U.08.199.1227	USTAWA z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. 2008, nr 199, poz. 1227)	tekst jednolity

19	Dz.U.09.157.1240	USTAWA z dnia 27 sierpnia 2009r. o finansach publicznych (Dz. U. 2009, nr 157, poz. 1240)	tekst jednolity
20	Dz.U.09.178.1380	USTAWA z dnia 24 sierpnia 1991 r. o ochronie przeciwpożarowej (Dz. U. 2009, nr 178, poz. 1380 j.t.)	tekst jednolity
21	Dz.U.10.185.1243	USTAWA z dnia 27 kwietnia 2001 r. o odpadach (Dz. U. 2007, nr 39, poz. 251 z późn. zm)	tekst jednolity
22	Dz.U.10.243.1623	USTAWA z dnia 7 lipca 1994 r. Prawo budowlane (Dz. U. 2006, nr 156, poz. 1118 j.)	tekst jednolity
23	Dz.U.11.63.322	USTAWA z dnia 25 lutego 2011 r. o substancjach chemicznych i ich mieszaninach (Dz. U. 2011, nr 62, poz.332 j.t.)	tekst jednolity
24	Dz.U.11.63.322	USTAWA z dnia 15 lipca 2011 r. o krajowym systemie ek zarządzania i audytu (EMAS) (Dz. U. 2011, nr 178, poz.1060 j.t.)	tekst jednolity
25	Dz.U.11.122.695	USTAWA z dnia 28 kwietnia 2011 r. o systemie handlu uprawnieniami do emisji do gazów cieplarnianych (Dz. U. 2011, nr 122, poz. 695 j.t.)	tekst jednolity

Rozporządzenia

Lp.	MIEJSCE PUBLIKACJI	AKT	WPROWADZONE ZMIANY
1	Dz.U.96.69.332	ROZPORZĄDZENIE MINISTRA ZDROWIA I OPIEKI SPOŁECZNEJ z dnia 30 maja 1996 r. w sprawie przeprowadzenia badań lekarskich pracowników, zakresu profilaktycznej opieki zdrowotnej nad pracownikami oraz orzeczeń lekarskich wydawanych do celów przewidzianych w Kodeksie pracy	1997.06.29 zm. Dz.U.97.60.375 § 1 1999.01.01 zm. Dz.U.98.159.1057 § 1 2001.05.12 zm. Dz.U.01.37.451 § 1 2002.07.01 zm. wyn. z Dz.U.01.128.1405 art. 1 pkt 11, art. 7 2010.12.21 zm. Dz.U.2010.240.1611 § 1

		(Dz. U. 1996, nr 69, poz. 332)	
2	Dz.U.96.101.473	ROZPORZĄDZENIE MINISTRA ZDROWIA I OPIEKI SPOŁECZNEJ z dnia 12 lipca 1996 r. w sprawie wykazu jednostek upoważnionych do przeprowadzania badań materiałów i procesów technologicznych w celu ustalenia stopnia ich szkodliwości dla zdrowia oraz zakresu tych badań (Dz. U. 1996, nr 101, poz. 473)	2002.02.15 zm. wyn. z Dz.U.01.11.84 art. 41 pkt 1
3	Dz.U.97.109.704	ROZPORZĄDZENIE RADY MINISTRÓW z dnia 2 września 1997 r. w sprawie służby bezpieczeństwa i higieny pracy (Dz. U. 1997, nr 109, poz. 704)	2005.07.01 zm. Dz.U.04.246.2468 § 1
4	Dz.U.01.112.1206	ROZPORZĄDZENIE MINISTRA ŚRODOWISKA z dnia 27 września 2001 r. w sprawie katalogu odpadów (Dz. U. 2001, nr 112, poz. 1206)	tekst aktualny
5	Dz.U.01.138.1554	ROZPORZĄDZENIE MINISTRA INFRASTRUKTURY z dnia 19 listopada 2001 r. w sprawie rodzajów obiektów budowlanych, przy których realizacji jest wymagane ustanowienie inspektora nadzoru inwestorskiego (Dz. U. 2001, nr 138, poz. 1554)	tekst aktualny
6	Dz.U.02.108.953	ROZPORZĄDZENIE MINISTRA INFRASTRUKTURY z dnia 26 czerwca 2002 r. w sprawie dziennika budowy, montażu i rozbiórki, tablicy informacyjnej oraz ogłoszenia zawierającego dane dotyczące bezpieczeństwa pracy i ochrony zdrowia (Dz. U. 2002, nr 108, poz. 953)	2004.09.25 zm. Dz.U.04.198.2042 § 1
7	Dz.U.02.122.1055	ROZPORZĄDZENIE MINISTRA ŚRODOWISKA z dnia 26 lipca 2002 r. w sprawie rodzajów instalacji mogących powodować znaczące zanieczyszczenie poszczególnych elementów przyrodniczych albo środowiska jako całości	tekst aktualny

		(Dz. U. 2002, nr 122, poz. 1055)	
8	Dz.U.02.132.1121	ROZPORZĄDZENIE MINISTRA ZDROWIA z dnia 1 sierpnia 2002 r. w sprawie sposobu dokumentowania chorób zawodowych i skutków tych chorób (Dz. U. 2002, nr 132, poz. 1121)	tekst aktualny
9	Dz.U.02.191.1595	ROZPORZĄDZENIE MINISTRA GOSPODARKI z dnia 30 października 2002 r. w sprawie rodzajów odpadów, które mogą być składowane w sposób nieselektywny (Dz. U. 2002, nr 191, poz. 1595)	tekst aktualny
10	Dz.U.02.217.1833	ROZPORZĄDZENIE MINISTRA PRACY I POLITYKI SPOŁECZNEJ z dnia 29 listopada 2002 r. w sprawie najwyższych dopuszczalnych stężeń i natężeń czynników szkodliwych dla zdrowia w środkowisku pracy (Dz. U. 2002, nr 217, poz. 1833)	2005.11.12 zm. Dz.U.05.212.1769 § 1 2007.09.21 zm. Dz.U.07.161.1142 § 1 2009.07.17 zm. Dz.U.09.105.873 § 1 2010.08.21 zm. Dz.U.2010.141.950 § 1
11	Dz.U.02.220.1858	ROZPORZĄDZENIE MINISTRA ŚRODOWISKA z dnia 9 grudnia 2002 r. w sprawie zakresu, czasu, sposobu oraz warunków prowadzenia monitoringu składowisk odpadów (Dz. U. 2002, nr 220, poz. 1858)	2011.01.01 zm. Dz.U.2010.238.1588 § 1
12	Dz.U.02.236.1986	ROZPORZĄDZENIE MINISTRA INFRASTRUKTURY z dnia 19 grudnia 2002 r. w sprawie zakresu i sposobu stosowania przepisów o przewozie drogowym towarów niebezpiecznych do transportu odpadów niebezpiecznych (Dz. U. 2002, nr 236, poz. 1986)	tekst aktualny
13	Dz.U.02.237.2011	ROZPORZĄDZENIE MINISTRA INFRASTRUKTURY z dnia 23 grudnia 2002 r. w sprawie świadectwa dopuszczenia pojazdów do przewozu niektórych towarów niebezpiecznych (Dz. U. 2002, nr 237, poz. 2011)	2005.10.14 zm. Dz.U.05.187.1572 § 1 2010.08.13 zm. Dz.U.2010.137.917 § 1
14	Dz.U.03.32.262	ROZPORZĄDZENIE MINISTRA	2004.04.04 zm. Dz.U.04.34.300 § 1 2004.05.01 zm. Dz.U.04.103.1085 § 1

		INFRASTRUKTURY z dnia 31 grudnia 2002 r. w sprawie warunków technicznych pojazdów oraz zakresu ich niezbędnego wposażenia (Dz. U. 2003, nr 32, poz. 262)	2004.08.14 zm. Dz.U.04.169.1773 § 1 2007.05.31 zm. Dz.U.07.90.604 § 1 2007.10.20 zm. Dz.U.07.192.1393 § 1 2009.06.20 zm. Dz.U.09.75.639 § 1 2011.04.04 zm. Dz.U.11.47.242 § 1
15	Dz.U.03.47.401	ROZPORZĄDZENIE MINISTRA INFRASTRUKTURY z dnia 6 lutego 2003 r. w sprawie bezpieczeństwa i higieny pracy podczas wykonywania robót budowlanych (Dz. U. 2003, nr 47, poz. 401)	tekst aktualny
16	Dz.U.03.61.549	ROZPORZĄDZENIE MINISTRA ŚRODOWISKA z dnia 24 marca 2003 r. w sprawie szczegółowych wymagań dotyczących lokalizacji, budowy, eksploatacji i zamknięcia, jakim powinny odpowiadać poszczególne typy składowisk odpadów (Dz. U. 2003, nr 61, poz. 549)	2009.03.28 zm. Dz.U.09.39.320 § 1
17	Dz.U.03.66.620	ROZPORZĄDZENIE MINISTRA ŚRODOWISKA z dnia 9 kwietnia 2003 r. w sprawie sporządzania planów gospodarki odpadami (Dz. U. 2003, nr 66, poz. 620)	2006.04.05 zm. Dz.U.06.46.333 § 1
18	Dz.U.03.120.1126	ROZPORZĄDZENIE MINISTRA INFRASTRUKTURY z dnia 23 czerwca 2003 r. w sprawie informacji dotyczącej bezpieczeństwa i ochrony zdrowia oraz planu bezpieczeństwa i ochrony zdrowia (Dz. U. 2003, nr 120, poz. 1126)	tekst aktualny
19	Dz.U.03.169.1650	OBWIESZCZENIE MINISTRA GOSPODARKI, PRACY I POLITYKI SPOŁECZNEJ z dnia 28 sierpnia 2003 r. w sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Socjalnej w sprawie ogólnych przepisów bezpieczeństwa i higieny pracy (Dz. U. 2003, nr 169, poz. 1650)	2007.06.21 zm. Dz.U.07.49.330 § 1 2008.07.09 zm. Dz.U.08.108.690 § 1 2011.09.06 zm. Dz.U.11.173.1034 § 1
20	Dz.U.03.171.1666	ROZPORZĄDZENIE	2004.11.30 zm. Dz.U.04.243.2440 § 1

		MINISTRA ZDROWIA z dnia 2 września 2003 r. w sprawie kryteriów i sposobu klasyfikacji substancji i preparatów chemicznych (Dz. U. 2003, nr 171, poz. 1666)	2007.10.09 zm. Dz.U.07.174.1222 § 1 2009.03.18 zm. Dz.U.09.43.353 § 1
21	Dz.U.04.71.649	ROZPORZĄDZENIE MINISTRA GOSPODARKI, PRACY I POLITYKI SPOŁECZNEJ z dnia 2 kwietnia 2004 r. w sprawie sposobów i warunków bezpiecznego użytkowania i usuwania wyrobów zawierających azbest (Dz. U. 2004, nr 71, poz. 649)	2010.09.18 zm. Dz.U.10.162.1089 § 1
22	Dz.U.04.100.1024	ROZPORZĄDZENIE MINISTRA SPRAW WEWNĘTRZNYCH I ADMINISTRACJI z dnia 29 kwietnia 2004 r. sprawie dokumentacji przetwarzania danych osobowych oraz warunków technicznych i organizacyjnych, jakim powinny odpowiadać urządzenia i systemy informatyczne służące do przetwarzania danych osobowych (Dz. U. 2004, nr 100, poz. 1024)	tekst aktualny
23	Dz.U.04.180.1860	ROZPORZĄDZENIE MINISTRA GOSPODARKI I PRACY z dnia 27 lipca 2004 r. w sprawie szkolenia w dziedzinie bezpieczeństwa i higieny pracy (Dz. U. 2004, nr 180, poz. 1860)	2005.07.01 zm. Dz.U.05.116.972 § 1 2007.11.24 zm. Dz.U.07.196.1420 § 1
24	Dz.U.04.183.1896	ROZPORZĄDZENIE MINISTRA ZDROWIA z dnia 4 sierpnia 2004 r. w sprawie okresowych badań lekarskich pracowników zatrudnionych w zakładach, które stosowały azbest w produkcji (Dz. U. 2004, nr 183, poz. 1896)	tekst aktualny
25	Dz.U.04.185.1920	ROZPORZĄDZENIE MINISTRA ZDROWIA z dnia 9 sierpnia 2004 r. w sprawie leczenia uzdrowiskowego osób zatrudnionych przy produkcji	2005.08.02 zm. Dz.U.05.131.1100 § 1

		wyrobów zawierających azbest (Dz. U. 2004, nr 185, poz. 1920)	
26	Dz.U.04.195.2011	ROZPORZĄDZENIE MINISTRA INFRASTRUKTURY z dnia 11 sierpnia 2004 r. w sprawie systemów oceny zgodności, wymagań, jakie powinny spełniać notyfikowane jednostki uczestniczące w ocenie zgodności, oraz sposobu oznaczania wyrobów budowlanych oznakowaniem CE (Dz. U. 2004, nr 195, poz. 2011)	tekst aktualny
27	Dz.U.04.198.2041	ROZPORZĄDZENIE MINISTRA INFRASTRUKTURY z dnia 11 sierpnia 2004 r. w sprawie sposobów deklarowania zgodności wyrobów budowlanych oraz sposobu znakowania ich znakiem budowlanym (Dz. U. 2004, nr 198, poz. 2041)	2006.12.31 zm. Dz.U.06.245.1782 § 1
28	Dz.U.04.200.2047	ROZPORZĄDZENIE RADY MINISTRÓW z dnia 24 sierpnia 2004 r. w sprawie wykazu prac wzbronionych młodocianym i warunków ich zatrudniania przy niektórych z tych prac (Dz. U. 2004, nr 200, poz. 2047)	2005.08.09 zm. Dz.U.05.136.1145 § 1 2006.07.12 zm. Dz.U.06.107.724 § 1
29	Dz.U.04.280.2771	ROZPORZĄDZENIE MINISTRA ZDROWIA z dnia 1 grudnia 2004 r. w sprawie substancji, preparatów, czynników lub procesów technologicznych o działaniu rakotwórczym lub mutagennym w środowisku pracy (Dz. U. 2004, nr 280, poz. 2771)	2005.09.08 zm. Dz.U.05.160.1356 § 1
30	Dz.U.05.11.86	ROZPORZĄDZENIE MINISTRA ZDROWIA z dnia 30 grudnia 2004 r. w sprawie bezpieczeństwa i higieny pracy związanej z występowaniem w miejscu pracy czynników chemicznych (Dz. U. 2005, nr 11, poz. 86)	2008.12.02 zm. Dz.U.08.203.1275 § 1
31	Dz.U.05.13.109	ROZPORZĄDZENIE MINISTRA ZDROWIA	tekst aktualny

		z dnia 10 stycznia 2005 r. w sprawie wzoru książeczki badań profilaktycznych dla osoby, która była lub jest zatrudniona w warunkach narażenia zawodowego w zakładach stosujących azbest w procesach technologicznych, sposobu jej wypełnienia i aktualizacji (Dz. U. 2005, nr 13, poz. 109)	
32	Dz.U.05.72.642	ROZPORZĄDZENIE MINISTRA ZDROWIA z dnia 30 marca 2005 r. w sprawie list substancji niedozwolonych lub dozwolonych z ograniczeniami do stosowania w kosmetykach oraz znaków graficznych umieszczanych na opakowaniach kosmetyków (Dz. U. 2005, nr 72, poz. 642)	2005.10.06 zm. Dz.U.05.181.1521 § 1 2006.01.01 zm. Dz.U.05.265.2228 § 1 2006.05.22 zm. Dz.U.06.85.593 § 1 2007.03.31 zm. Dz.U.07.47.316 § 1 2007.06.19 zm. Dz.U.07.107.743 § 1 2007.11.22 zm. Dz.U.07.207.1504 § 1 2008.05.31 zm. Dz.U.08.85.520 § 1 2009.07.07 zm. Dz.U.09.107.898 § 1 2010.02.05 zm. Dz.U.09.222.1772 § 1 2010.05.29 zm. Dz.U.2010.81.536 § 1 2010.08.23 zm. Dz.U.2010.153.1030 § 1
33	Dz.U.05.81.716	ROZPORZĄDZENIE MINISTRA ZDROWIA z dnia 22 kwietnia 2005 r. w sprawie szkodliwych czynników biologicznych dla zdrowia w środowisku pracy oraz ochrony zdrowia pracowników zawodowo narażonych na te czynniki (Dz. U. 2005, nr 81, poz. 716)	2008.04.05 zm. Dz.U.08.48.288 § 1
34	Dz.U.05.110.935	ROZPORZĄDZENIE MINISTRA ŚRODOWISKA z dnia 16 czerwca 2005 r. w sprawie podziemnych składowisk odpadów (Dz. U. 2005, nr 110, poz. 935)	tekst aktualny
35	Dz.U.05.186.1553	ROZPORZĄDZENIE MINISTRA GOSPODARKI I PRACY z dnia 7 września 2005 r. w sprawie kryteriów oraz procedur dopuszczania odpadów do składowania na składowisku odpadów danego typu (Dz. U. 2005, nr 186, poz. 1553)	2006.03.22 zm. Dz.U.06.38.264 § 1 2007.07.21 zm. Dz.U.07.121.832 § 1
36	Dz.U.05.187.1571	ROZPORZĄDZENIE MINISTRA INFRASTRUKTURY z dnia 15 września 2005 r. w sprawie kursów doszkalcających dla kierowców przewożących	tekst aktualny

		towary niebezpieczne (Dz. U. 2005, nr 187, poz. 1571)	
37	Dz.U.05.189.1603	ROZPORZĄDZENIE MINISTRA ZDROWIA z dnia 15 września 2005 r. w sprawie leków związanych z chorobami wywołanymi pracą przy azbestie (Dz. U. 2005, nr 189, poz. 1603)	tekst aktualny
38	Dz.U.05.201.1673	ROZPORZĄDZENIE MINISTRA ŚRODOWISKA z dnia 3 października 2005 r. w sprawie szczegółowych wymagań, jakim powinny odpowiadać dokumentacje hydrogeologiczne i geologiczno-inżynierskie (Dz. U. 2005, nr 201, poz. 1673)	tekst aktualny
39	Dz.U.05.216.1824	ROZPORZĄDZENIE MINISTRA GOSPODARKI I PRACY z dnia 14 października 2005 r. w sprawie zasad bezpieczeństwa i higieny pracy przy zabezpieczaniu i usuwaniu wyrobów zawierających azbest oraz programu szkolenia w zakresie bezpiecznego użytkowania takich wyrobów (Dz. U. 2005, nr 216, poz. 1824)	tekst aktualny
40	Dz.U.05.238.2010	ROZPORZĄDZENIE MINISTRA INFRASTRUKTURY z dnia 24 października 2005 r. w sprawie homologacji typu pojazdów samochodowych i przyczep (Dz. U. 2005, nr 238, poz. 2010)	2006.11.23 zm. Dz.U.06.205.1512 § 1 2008.03.01 zm. Dz.U.08.29.166 § 1
41	Dz.U.06.49.356	ROZPORZĄDZENIE MINISTRA ŚRODOWISKA z dnia 21 marca 2006 r. w sprawie odzysku lub unieszkodliwiania odpadów poza instalacjami i urządzeniami (Dz. U. 2006, nr 49, poz. 356)	tekst aktualny
42	Dz.U.06.49.356	ROZPORZĄDZENIE MINISTRA ŚRODOWISKA z dnia 21 marca 2006 r. w sprawie odzysku lub unieszkodliwiania odpadów poza instalacjami i urządzeniami (Dz. U. 2006, nr 49, poz. 356)	tekst aktualny

43	Dz.U.07.101.687	ROZPORZĄDZENIE MINISTRA ŚRODOWISKA z dnia 25 maja 2007 r. w sprawie warunków i zakresu dostępu do wojewódzkiej bazy danych dotyczącej wytwarzania i gospodarowania odpadami (Dz. U. 2007, nr 101, poz. 687)	tekst aktualny
44	Dz.U.07.133.930	ROZPORZĄDZENIE MINISTRA ŚRODOWISKA z dnia 9 lipca 2007 r. w sprawie niezbędnego zakresu informacji objętych obowiązkiem zbierania i przetwarzania oraz sposobu prowadzenia centralnej i wojewódzkiej bazy danych dotyczącej wytwarzania i gospodarowania odpadami (Dz. U. 2007, nr 133, poz. 930)	tekst aktualny
45	Dz.U.07.163.1156	ROZPORZĄDZENIE MINISTRA GOSPODARKI z dnia 22 sierpnia 2007 r. w sprawie kryteriów oraz procedur dopuszczania odpadów na składowiska podziemne (Dz. U. 2007, nr 163, poz. 1156.)	tekst aktualny
46	Dz.U.07.186.1322	ROZPORZĄDZENIE MINISTRA INFRASTRUKTURY z dnia 22 lipca 2002 r. w sprawie rejestracji i oznaczania pojazdów (Dz. U. 2007, nr 186, poz. 1322 j.t.)	2009.06.03 zm. Dz.U.09.74.634 § 1 2010.02.16 zm. Dz.U.10.14.72 § 1 2011.01.01 zm. Dz.U.2009.74.634 § 1 2011.03.21 zm. Dz.U.2011.36.183 § 1
47	Dz.U.07.209.1514	ROZPORZĄDZENIE MINISTRA GOSPODARKI z dnia 26 października 2007 r. w sprawie rodzajów odpadów, które mogą być składowane nieselektywnie na składowiskach podziemnych (Dz. U. 2007, nr 209, poz. 1514)	tekst aktualny
48	Dz.U.08.37.212	ROZPORZĄDZENIE MINISTRA SPRAW WEWNĘTRZNYCH I ADMINISTRACJI z dnia 27 lutego 2008 r. w sprawie uposażenia strażaków Państwowej Straży Pożarnej (Dz. U. 2008, nr 37, poz. 212)	2009.03.18 zm. Dz.U.09.43.352 § 1
49	Dz.U.08.119.769	ROZPORZĄDZENIE	tekst aktualny

		MINISTRA ŚRODOWISKA z dnia 24 czerwca 2008 r. w sprawie rodzajów odpadów, których przywóz w celu unieszkodliwiania jest zabroniony (Dz. U. 2008, nr 119, poz. 769)	
50	Dz.U.08.206.1291	ROZPORZĄDZENIE MINISTRA ŚRODOWISKA z dnia 4 listopada 2008 r. w sprawie wymagań w zakresie prowadzenia pomiarów wielkości emisji oraz pomiarów ilości pobieranej wody (Dz. U. 2008, nr 206, poz. 1291)	tekst aktualny
51	Dz.U.09.105.869	ROZPORZĄDZENIE RADY MINISTRÓW z dnia 30 czerwca 2009 r. w sprawie chorób zawodowych (Dz. U. 2009, nr 105, poz. 869)	tekst aktualny
52	Dz.U.09.124.1033	ROZPORZĄDZENIE MINISTRA ŚRODOWISKA z dnia 23 lipca 2009 r. w sprawie sposobu przedkładania marszałkowi województwa informacji o występowaniu substancji stwarzających szczególne zagrożenie dla środowiska (Dz. U. 2009, nr 124, poz. 1033)	tekst aktualny
53	Dz.U.10.249.1673	ROZPORZĄDZENIE MINISTRA ŚRODOWISKA z dnia 8 grudnia 2010 r. w sprawie wzorów dokumentów stosowanych na potrzeby ewidencji odpadów (Dz. U. 2010, nr 249, poz. 1673)	tekst aktualny
54	Dz.U.10.249.1674	ROZPORZĄDZENIE MINISTRA ŚRODOWISKA z dnia 8 grudnia 2010 r. w sprawie zakresu informacji oraz wzorów formularzy służących do sporządzania i przekazywania zbiorczych zestawień danych o odpadach (Dz. U. 2010, nr 249, poz. 1674)	tekst aktualny
55	Dz.U.11.8.31	ROZPORZĄDZENIE MINISTRA GOSPODARKI z dnia 13 grudnia 2010 r. w sprawie wymagań w zakresie wykorzystywania wyrobów zawierających azbest oraz wykorzystywania i oczyszczania instalacji lub	tekst aktualny

		urządzeń, w których były lub są wykorzystywane wyroby zawierające azbest (Dz. U. 2011, nr 8, poz. 31)	
56	Dz.U.11.33.166	ROZPORZĄDZENIE MINISTRA ZDROWIA z dnia 2 lutego 2011 r. w sprawie badań i pomiarów czynników szkodliwych dla zdrowia w środowisku pracy (Dz. U. 2011, nr 33, poz. 166)	tekst aktualny
57	Dz.U.11.95.558	ROZPORZĄDZENIE MINISTRA ŚRODOWISKA z dnia 22 kwietnia 2011 r. w sprawie standardów emisyjnych z instalacji (Dz. U. 2011, nr 95, poz. 558)	tekst aktualny

Pozostałe

Lp.	MIEJSCE PUBLIKACJI	AKT	WPROWADZONE ZMIANY
1	Konwencja	KONWENCJA Nr 162 Międzynarodowej Organizacji Pracy dotycząca bezpieczeństwa w stosowaniu azbestu z dnia 24 czerwca 1986 r. (proces ratyfikacji przez Polskę jest w toku postępowania)	tekst aktualny
2	Dz.U.06.194.1433	KONWENCJA Nr 170 Międzynarodowej Organizacji Pracy dotycząca bezpieczeństwa przy używaniu substancji i preparatów chemicznych w pracy, przyjęta w Genewie dnia 25 czerwca 1990 r. (Dz. U. 2006, nr 194, poz. 1433)	tekst aktualny
3	M.P.96.19.231	ZARZĄDZENIE MINISTRA ZDROWIA I OPIEKI SPOŁECZNEJ z dnia 12 marca 1996 r. w sprawie dopuszczalnych stężeń i natężeń czynników szkodliwych dla zdrowia, wydzielanych przez materiały budowlane, urządzenia i elementy wyposażenia w pomieszczeniach przeznaczonych na pobyt ludzi (M.P. 1996, nr 19, poz. 231)	tekst aktualny
4	M.P.10.101.1183	UCHWAŁA RADY MINISTRÓW Nr 217 z dnia 24 grudnia 2010 r.	tekst aktualny

		w sprawie "Krajowego planu gospodarki odpadami 2014" (M.P. 2010, nr 101, poz. 1183)	
5	Dz.U.09.27.162	OŚWIADCZENIE RZĄDOWE z dnia 23 marca 2007 r. w sprawie wejścia w życie zmian do załączników A i B Umowy europejskiej dotyczącej międzynarodowego przewozu drogowego towarów niebezpiecznych (ADR) , sporządzonej w Genewie dnia 30 września 1957 r. (Dz. U. z dnia 5 czerwca 2007 r.)	zmiany: 2010.04.16 zm. Dz.U.10.63.395 ogólne 2011-01-01 zm. Dz.U.2011.110.641 ogólne
6	M.P.09.50.735	KOMUNIKAT MINISTRA GOSPODARKI z dnia 29 lipca 2009 r. o podjęciu przez Radę Ministrów uchwały w sprawie programu wieloletniego pod nazwą "Program Oczyszczania Kraju z Azbestu na lata 2009-2032" (M.P. z dnia 7 sierpnia 2009 r.)	tekst aktualny
7	M.P.10.74.945	OBWIESZCZENIE MINISTRA ŚRODOWISKA z dnia 4 października 2010 r. w sprawie wysokości stawek opłat za korzystanie ze składowiska na rok 2011 (M.P. 2010.74.945)	tekst aktualny
8	Program Uchwała 122/2009 Uchwała 39/2010	"Program Oczyszczania Kraju z Azbestu na lata 2009-2032"	tekst aktualny